

0(28)

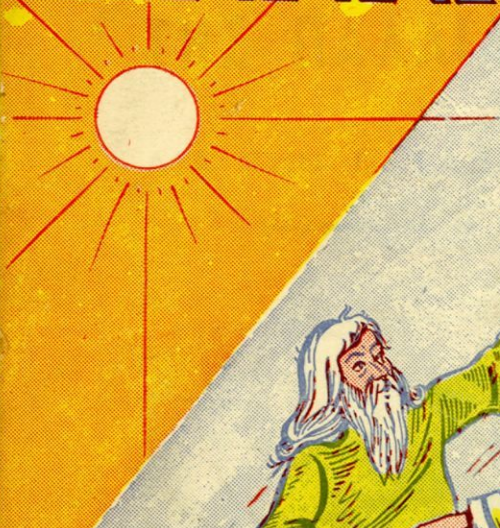
Α. ΚΥΡΙΑΖΟΠΟΥΛΟΥ • Ν. ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ • Λ. ΓΑΒΑΛΑ

ΔΗΜΟΔΙΔΑΣΚΑΛΩΝ

ΠΡΟΤΥΠΩΝ ΔΗΜ. ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΜΑΡΑΣΛΕΙΟΥ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΙΣΤΟΡΙΑ

ΠΑΛΛΙΑΣ *της* Διαδικης

30

ΑΘΗΝΑΙ ΞΕΦΑΤΙΣ ΠΑΤΡΑΙ
Ψηφιοποιήθηκε από το Ίνστιτούτο Τεχνολογικής Παιδείας

θ(28)

Α. ΚΥΡΙΑΖΟΠΟΥΛΟΥ • Ν. ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ • Α. ΓΑΒΑΛΑ

ΔΗΜΟΔΙΔΑΣΚΑΛΩΝ

ΠΡΟΤΥΠΩΝ ΔΗΜ. ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΜΑΡΑΣΣΕΙΟΥ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

44

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΔΙΑ ΤΗΝ Γ' ΤΑΞΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

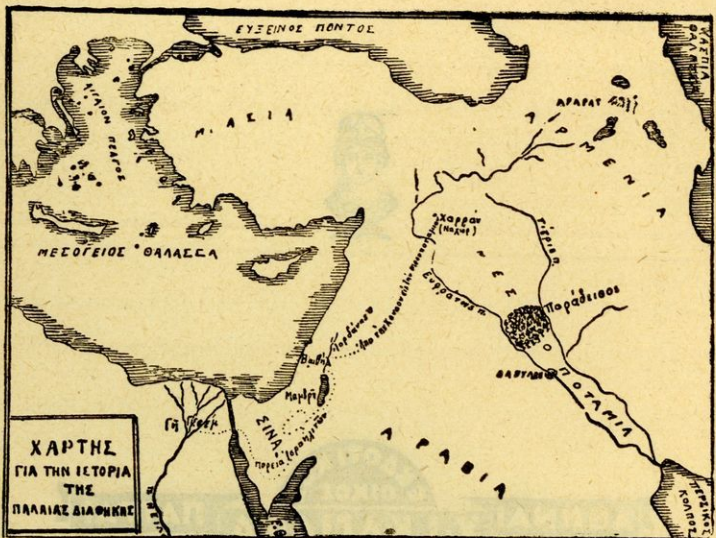
(Σύμφωνα με το αναλυτικό πρόγραμμα)

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ
ΑΘΗΝΑΙ Χ.Ι. ΚΑΓΙΑΦΑ ΠΑΤΡΑΙ

Πάν γνήσιον αντίτυπον φέρει τὴν σφραγίδα ἑνὸς τῶν Συγγραφέων.

Handwritten signature in purple ink.

ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τὰ σπουδαιότερα βιβλία τῆς θρησκείας μας εἶναι ἡ Παλαιὰ καὶ ἡ Καινὴ (Νέα) Διαθήκη. Τὰ δύο αὐτὰ ἱερὰ βιβλία ἀποτελοῦν τὸ θεμέλιο καὶ τὸ οἰκοδόμημα ὁλοκλήρου τῆς Χριστιανικῆς Θρησκείας.

Διαθήκη θὰ εἴπῃ συμφωνία. Παλαιὰ Διαθήκη εἶναι ἡ παλαιὰ συμφωνία ποὺ ἔκαμε ὁ Θεὸς μετὰ τοὺς Ἑβραίους, αὐτοὶ μὲν νὰ τηροῦν τὶς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ, ὁ δὲ Θεὸς νὰ τοὺς προστατεύῃ. Ἐπειδὴ ὁμοίως οἱ Ἑβραῖοι δὲν ἐτήρησαν τὶς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ, ὁ Θεὸς ἔκαμε νέαν συμφωνίαν μετὰ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους νὰ προστατεύῃ αὐτούς, ἂν φυλάττουν τὶς ἐντολὰς του. Δι' αὐτὸ ἔχομεν δύο Διαθῆκες τὴν Παλαιὰν καὶ τὴν Καινὴν, δηλαδὴ τὴν Νέαν.

Εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης θὰ μάθωμεν πῶς ὁ Θεός, μετὰ διαφόρους ἀνδρες, ποὺ ἔστειλε, ἐφάνερωσε τὸ θέλημά του εἰς τοὺς Ἑβραίους. Πῶς ἐπροστάτευεν αὐτοὺς καὶ πῶς αὐτοὶ ἐφέροντο ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ.

ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΠΑΛΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΒΙΒΛΙΟΝ

Τὸ βιβλίον αὐτὸ περιλαμβάνει τὴν ἱστορίαν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ἀπὸ τῆς γενέσεως τοῦ ἀνθρώπου ἕως τῆς ἐπιδημίας τοῦ κατακλυσμοῦ. Ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ εἶναι ἡ ἀναγγελία τῆς ἐπιδημίας τοῦ κατακλυσμοῦ, ἡ ἀναγγελία τῆς γενέσεως τοῦ ἀνθρώπου, ἡ ἀναγγελία τῆς ἐπιδημίας τοῦ κατακλυσμοῦ, ἡ ἀναγγελία τῆς γενέσεως τοῦ ἀνθρώπου, ἡ ἀναγγελία τῆς ἐπιδημίας τοῦ κατακλυσμοῦ, ἡ ἀναγγελία τῆς γενέσεως τοῦ ἀνθρώπου.

Ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ εἶναι ἡ ἀναγγελία τῆς ἐπιδημίας τοῦ κατακλυσμοῦ, ἡ ἀναγγελία τῆς γενέσεως τοῦ ἀνθρώπου, ἡ ἀναγγελία τῆς ἐπιδημίας τοῦ κατακλυσμοῦ, ἡ ἀναγγελία τῆς γενέσεως τοῦ ἀνθρώπου, ἡ ἀναγγελία τῆς ἐπιδημίας τοῦ κατακλυσμοῦ, ἡ ἀναγγελία τῆς γενέσεως τοῦ ἀνθρώπου, ἡ ἀναγγελία τῆς ἐπιδημίας τοῦ κατακλυσμοῦ, ἡ ἀναγγελία τῆς γενέσεως τοῦ ἀνθρώπου, ἡ ἀναγγελία τῆς ἐπιδημίας τοῦ κατακλυσμοῦ, ἡ ἀναγγελία τῆς γενέσεως τοῦ ἀνθρώπου, ἡ ἀναγγελία τῆς ἐπιδημίας τοῦ κατακλυσμοῦ, ἡ ἀναγγελία τῆς γενέσεως τοῦ ἀνθρώπου, ἡ ἀναγγελία τῆς ἐπιδημίας τοῦ κατακλυσμοῦ, ἡ ἀναγγελία τῆς γενέσεως τοῦ ἀνθρώπου.

Ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ εἶναι ἡ ἀναγγελία τῆς ἐπιδημίας τοῦ κατακλυσμοῦ, ἡ ἀναγγελία τῆς γενέσεως τοῦ ἀνθρώπου, ἡ ἀναγγελία τῆς ἐπιδημίας τοῦ κατακλυσμοῦ, ἡ ἀναγγελία τῆς γενέσεως τοῦ ἀνθρώπου, ἡ ἀναγγελία τῆς ἐπιδημίας τοῦ κατακλυσμοῦ, ἡ ἀναγγελία τῆς γενέσεως τοῦ ἀνθρώπου, ἡ ἀναγγελία τῆς ἐπιδημίας τοῦ κατακλυσμοῦ, ἡ ἀναγγελία τῆς γενέσεως τοῦ ἀνθρώπου, ἡ ἀναγγελία τῆς ἐπιδημίας τοῦ κατακλυσμοῦ, ἡ ἀναγγελία τῆς γενέσεως τοῦ ἀνθρώπου, ἡ ἀναγγελία τῆς ἐπιδημίας τοῦ κατακλυσμοῦ, ἡ ἀναγγελία τῆς γενέσεως τοῦ ἀνθρώπου.

Η ΠΡΟ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΩΝ ΙΣΤΟΡΙΑ

1. Ἡ δημιουργία τοῦ κόσμου καὶ ἡ πλάσι τοῦ ἀνθρώπου

Ἦταν ἐποχή, ποὺ δὲν ὑπῆρχε τίποτε, ἀπ' ὅσα βλέπομε γύρω μας. Οὐτε ἡ γῆ, οὔτε ὁ οὐρανὸς μὲ τὸν ἥλιο, τὴ σελήνη καὶ τ' ἀστέρια. Παντοῦ ἀπλωνόταν χάος καὶ βαθὺ σκοτάδι. Μόνο ἓνας ὑπῆρχε, ὁ πανάγαθος Θεὸς.

Ὁ καλὸς Θεὸς ἀποφάσισε νὰ δημιουργήσῃ, τὸν κόσμον· καὶ τὸν ἐδημιούργησε μέσα σὲ ἕξι ἡμέρες, μὲ τὸ λόγο του μόνον.

Τὴν πρώτη ἡμέρα ὁ Θεὸς ἐδημιούργησε τὸν οὐρανὸν καὶ τὴ γῆ καὶ εἶπε καὶ ἔγινε τὸ φῶς. Κατόπιν ἐχώρισε τὸ φῶς ἀπὸ τὸ σκοτάδι καὶ ὠνόμασε τὸ φῶς ἡμέρα καὶ τὸ σκοτάδι νύκτα.

Τὴ δεύτερη ἡμέρα ἐχώρισε τὸν οὐρανὸν ἀπὸ τὴ γῆ καὶ ἐπῆραν τὴ μορφή ποὺ ἔχουν σήμερα.

Τὴν τρίτη ἡμέρα ἐχώρισε τὴν ξηρὰ ἀπὸ τὴν θάλασσα καὶ ἔβγαλε ἡ γῆ χορτάρια καὶ δέντρα.

Τὴν τετάρτη ἡμέρα ἔκαμε τὸν ἥλιο, τὴ σελήνη καὶ τ' ἀστέρια.

Τὴν πέμπτη ἡμέρα ἔκαμε ὁ Θεὸς τὰ ψάρια τῆς θάλασσης καὶ τὰ πουλιὰ τοῦ οὐρανοῦ.

Καὶ τὴν ἕκτη ἡμέρα εἶπεν ὁ Θεὸς καὶ ἐγεννήθησαν τὰ ζῶα τῆς ξηρᾶς μικρὰ καὶ μεγάλα.

Τελευταῖα ὁ Θεὸς ἔκαμε τὸν ἄνθρωπον. Ἐπῆρε χῶμα ἔκαμε πηλὸ καὶ μ' αὐτὸ ἐπλασε τὸν ἄνθρωπον, ἔπειτα τὸν ἐφύσηξε καὶ

ἐπῆρε ζωὴ καὶ τὸν ὠνόμασε Ἀδάμ. Τὸν ἐπλασε ὁμοιο μὲ τὸν ἑαυτοῦ του γιὰ νὰ ἔχη τὴ δύναμι νὰ σκέπτεται καὶ νὰ αἰσθάνεται.

Γιὰ νὰ μὴν εἶναι ὅμως μόνος του ἐσκέφθη νὰ τοῦ δώσῃ καὶ σύντροφο. Τοῦ ἔστειλε λοιπὸν γλυκὸν ὕπνο. Τὴν ὥρα ποὺ ἐκοιμῶταν, ἔκοψε μιὰ πλευρά του καὶ μ' αὐτὴ ἐπλασε τὴ γυναῖκα καὶ τὴν ὠνόμασε Εὔα. Ἐπειτα ὁ Θεὸς εὐλόγησε τὸν Ἀδάμ καὶ τὴν Εὔα νὰ πληθύνουν καὶ νὰ κυριεύσουν τὴ γῆ.

Ὁ Ἀδάμ καὶ ἡ Εὔα ἐπειδὴ ἐπλάσθησαν πρῶτοι λέγονται **Πρωτόπλαστοι**. Λέγονται ἀκόμη καὶ προπάτορες, ὅλων τῶν ἀνθρώπων, διότι ἀπ' αὐτοὺς ἐγεννηθήκαμε ὅλοι οἱ ἀνθρωποι τῆς γῆς.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὸν ὕλικὸ καὶ ὁρατὸ κόσμον ὁ Θεὸς ἔκαμε καὶ τὸν πνευματικὸν κόσμον, ποὺ εἶναι χωρὶς ὕλη καὶ δὲ φαίνεται, εἶναι δηλαδὴ ἀόρατος. Καὶ ἀποτελεῖται ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους, ποὺ εἶναι πάντα κοντὰ στὸ Θεὸ καὶ ἐκτελοῦν τὸ θέλημά Του.

Τὴν ἐβδόμη ἡμέρα ὁ Θεὸς εὐχαριστημένος γιὰ ὅλα τὰ ἔργα Του, ποὺ ἦταν πάρα πολὺ ὥρατα, ἀναπαύθη. Εὐλόγησε δὲ καὶ ἀγίασε τὴν ἡμέρα αὐτὴ καὶ τὴν ὠνόμασε **Σάββατον**, ποὺ σημαίνει ἀνάπαυσι.

2. Ὁ Παράδεισος καὶ οἱ Πρωτόπλαστοι

Ὁ Πανάγαθος Θεὸς ἔβαλε τὸν Ἀδάμ καὶ τὴν Εὔα σ' ἓνα μεγάλο καὶ ὠραιότατο κῆπο γιὰ νὰ ἐργάζωνται καὶ νὰ τὸν φυλάνε. Ὁ κῆπος αὐτὸς ἦταν γεμάτος ἀπ' ὅλων τῶν εἰδῶν τὰ δέντρα καὶ τὰ φυτά. Οἱ καρποὶ τῶν δέντρων αὐτῶν ἦταν γλυκύτατοι καὶ τὰ ἄνθη των μοσχοβολοῦσαν.

Στὰ καταπράσινα λειβάδια του ἔβοσκαν διάφορα ζῶα μικρὰ καὶ μεγάλα, ὅλα ἡσυχὰ καὶ ἡμερὰ. Στὰ δέντρα του ἐκελαδοῦσαν ἄφθονα ἀηθῶνια καὶ ἀμέτρητα ἄλλα πουλιά. Τὸν ἀπέραντο αὐτὸ κῆπο διέσχιζαν καὶ ἐπότιζαν μὲ τὰ κρυστάλλινα νερά τους τέσσαρα ποτάμια. Ἐκεῖ μέσα ἦσαν ὅλα ὠραῖα καὶ τίποτε δὲν ἔλειπε. Ὁ κῆπος αὐτὸς ἐλεγόταν **Παράδεισος**.

Για νά δοκιμάσῃ ὁ Θεός, ἂν οἱ πρωτόπλαστοι θά ὑπακούουν στήν ἐντολή του, τοὺς εἶπε πῶς ἤμποροῦν νά τρῶνε ἀπὸ τοὺς καρποὺς ἄλων τῶν δέντρων. Μόνο ἀπὸ τοὺς καρποὺς ἑνὸς δέντρου δὲν ἐπέτρεψε νά φᾶνε. Τὸ δέντρο αὐτὸ εὕρισκόταν στὴ μέση τοῦ κήπου καὶ ἐλεγόταν «δένδρο τῆς γνώσεως τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ» (1).

Ἄν φᾶτε ἀπὸ τοὺς καρποὺς τοῦ δέντρου αὐτοῦ τοὺς εἶπε, θά φύγετε ἀμέσως ἀπὸ τὸν **Παράδεισο** καὶ θά γίνετε θνητοί. Ἔτσι θά χάσετε τὴ χαρὰ καὶ τὴν εὐτυχία, ποὺ ὑπάρχει ἐδῶ μέσα. Αὐτὰ εἶπε ὁ Θεὸς στὸν Ἀδὰμ καὶ στὴν Εὐα καὶ τοὺς ἀφίση ἐλεύθερους.

3. Ἡ ἁμαρτία τῶν πρωτοπλάστων

Οἱ προπάτορές μας, Ἀδὰμ καὶ Εὐα, μέσα στὸν Παράδεισο εἶχαν ὅλα τὰ καλὰ στὴ διάθεσί τους, χωρὶς κόπο, ἐγύριζαν ξένοιαστοι καὶ εἶχαν κάθε χαρὰ. Ἐτηροῦσαν πιστὰ τὴν ἐντολή τοῦ Θεοῦ κι' ἡ ζωὴ τους ἦταν πολὺ εὐχάριστη.

Δυστυχῶς ὅμως ἡ εὐτυχία τους δὲν ἐκράτησε πολὺ. Ὁ διάβολος ἐζήλεψε τὴν εὐτυχία τους κι' ἔβαλε στὸ νοῦ του μὲ κάθε τρόπο, νά τοὺς κάμῃ κακὸ. Μεταμορφώθηκε λοιπὸν σὲ φίδι κι' ἀνέβηκε στὸ ἀπαγορευμένο δέντρο. Καὶ μιὰ μέρᾳ ποὺ εἶδε τὴν Εὐα νά περνᾷ ἀπὸ ἐκεῖ τῆς εἶπε :

«Γιατὶ δὲν τρῶτε ἀπὸ τοὺς καρποὺς αὐτοῦ τοῦ δέντρου» ;

Καὶ ἡ Εὐα τοῦ ἀπάντησε :

«Ὁ Θεὸς μᾶς τὸ ἀπαγόρευσε, γιατί ἂν φᾶμε θά πεθάνωμεν».

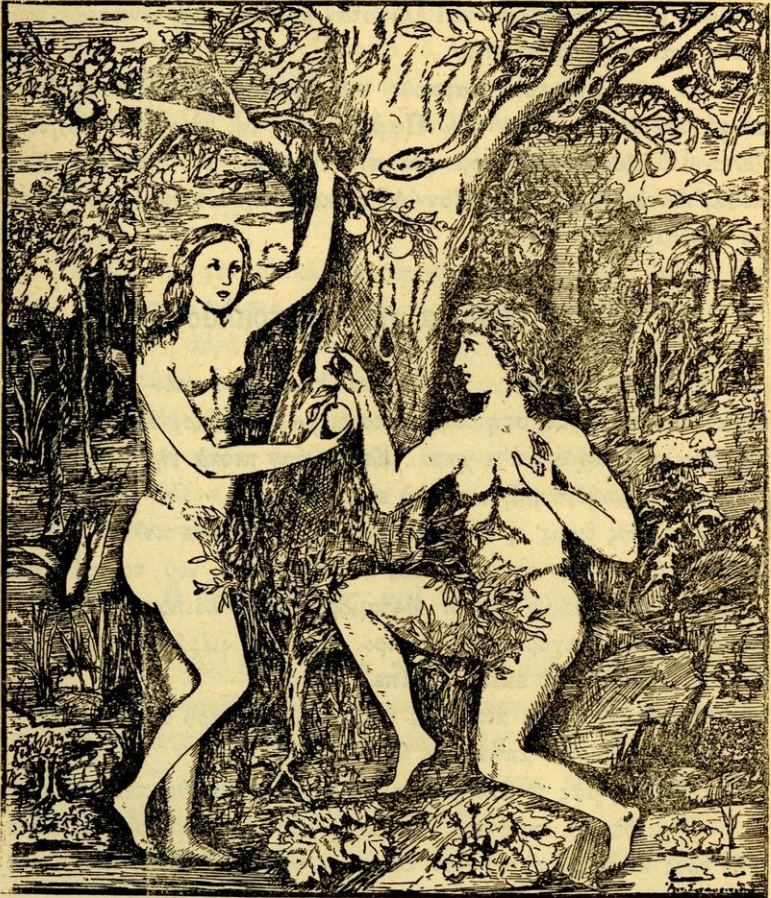
«Ὁχι δὲν θά πεθάνετε. Ὁ Θεὸς σᾶς ἀπαγόρευσε νά φᾶτε ἀπὸ τοὺς καρποὺς αὐτοῦ τοῦ δέντρου, γιατί δὲν θέλει νά γίνετε καὶ σεῖς Θεοὶ καὶ νά γνωρίζετε τὸ καλὸ καὶ τὸ κακὸ».

Ἡ Εὐα ὅταν ἄκουσε τοὺς λόγους αὐτοὺς τοῦ φιδιοῦ (διαβό-

---

(1) Ὡνομάσθη ἔτσι, γιατί ἂν δὲν ἔτρωγαν οἱ πρωτόπλαστοι θά ἐφαίνοντο καλοί, ἐνῶ ἂν ἔτρωγαν θά ἐφαίνοντο κακοί.

λου) για μιὰ στιγμή σώπασε. Κατόπιν ἔρριξε μιὰ ματιά στοῦ ἀπαγορευμένο δέντρο, εἶδε πῶς οἱ καρποὶ του ἦσαν πρὸ ὤρατοι· καί, ξεχνῶντας τὴν ἐντολὴ τοῦ Θεοῦ, ἔπλωσε τὸ χέρι τῆς κι' ἔκοψε

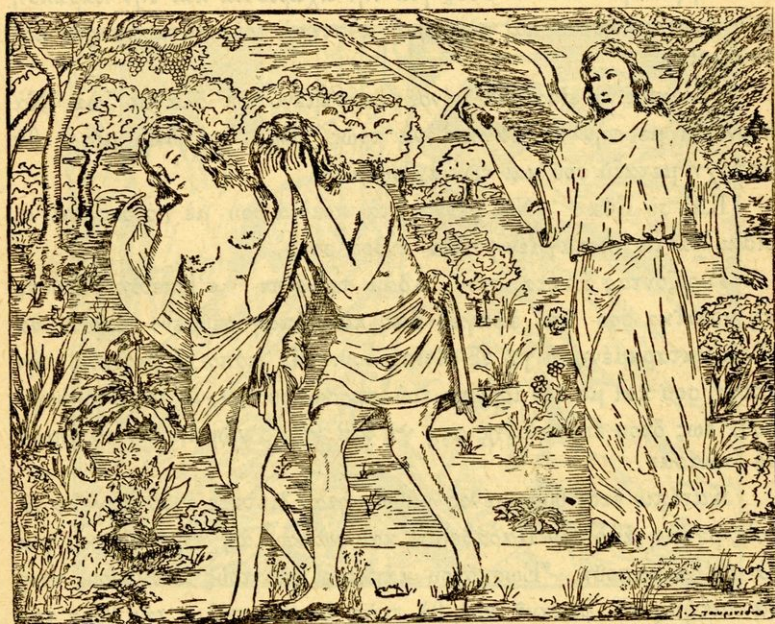
Εἰκ. 1. Οἱ πρωτόπλαστοι τρῶγουν τὸν ἀπαγορευμένο καρπὸ.

ἔναν. Ἄφου ἔφαγε ἡ ἴδια ἀπ' αὐτὸν καὶ εἶδε πῶς ἦταν πραγματικὰ νόστιμος ἔδωσε καὶ στὸν Ἀδάμ· δυστυχῶς ἔφαγε καὶ αὐτός.

Ἔτσι οἱ Προπλάτορες μῆς, ξεγελάστηκαν ἀπὸ τὰ ψεύτικα λόγια τοῦ διαβόλου καὶ παρέβησαν τὴν ἐντολὴ τοῦ Θεοῦ. Ἐκαμαν τὴ μεγάλη ἀμάρτεια, ποὺ ἀκόμη σήμερα τὴ λέμε Προπατορικὸ ἀμάρτημα (Παρακοή).

4. Ἡ ἔξωσι τῶν πρωτοπλάστων ἀπὸ τὸν Παράδεισο

Μόλις ὁ Ἀδάμ καὶ ἡ Εὐὰ ἔφαγαν ἀπὸ τὸν καρπὸ τοῦ ἀπαγορευμένου δέντρου ἐνοιωσαν πὼς ἦσαν γυμνοὶ καὶ προσπιθοῦσαν νὰ κρύψουν τὴ γύμνια τους μὲ φύλλα συκιάς. Τότε κατάλαβαν τὶ

Εἰκ. 2. Ὁ ἄγγελος διώχνει τοὺς πρωτοπλάστους ἀπὸ τὸν Παράδεισο
μεγάλο κακὸ εἶχαν κάμει. Ἄρχισαν νὰ φοβοῦνται συλλογιζό-
μενοι τὴν τιμωρία τοῦ Θεοῦ καὶ ἐκρύφθησαν πίσω ἀπὸ ἓνα δέντρο.
Ἔτσι κρυμμένοι, κατὰ τὸ δειλινό, ἄκουσαν τὴ φωνὴ τοῦ

Θεοῦ ποὺ περιπατοῦσε μέσα στὸν Παράδεισο νὰ λέγῃ :

Ἄδὰμ, Ἄδὰμ, ποῦ εἶσαι ;

Ὁ Ἄδὰμ ἀπάντησε : Ἐδῶ, Κύριε. Ἄκουσα τὴ φωνὴ σου καὶ ἐφοβήθηκα.

Γιατὶ ἐφοβήθηκες, τοῦ εἶπε ὁ Θεός, μήπως ἔφαγες ἀπὸ τὸν καρπὸ τοῦ δέντρου ποῦ σοῦ ἀπαγόρευσα ;

Ναί, Κύριε, εἶπε πάλιν ὁ Ἄδὰμ. Ἄλλὰ δὲν φταίω ἐγὼ ἢ Εὔα μοῦ ἔδωκε καὶ ἔφαγα.

Κατόπιν ὁ Θεός εἶπε στὴν Εὔα : Γιατὶ τὸ ἔκαμες αὐτὸ Εὔα ;

Καὶ αὐτὴ ἀπάντησε : Τὸ φίδι μὲ γέλασε, Κύριε, καὶ ἔφαγα.

Ὁργίστηκε τότε ὁ Θεός γιὰ τὴν ἀχαριστία καὶ τὴν παρκακοῦ τῶν πρωτοπλάστων καὶ μὲ φωνὴ αὐστηρὴ τοὺς καταράστηκε καὶ τοὺς εἶπε :

«Σὺ φίδι νὰ εἶσαι τὸ μόνο καταραμένο ἀπ' ὅλα τὰ ζῶα. Νὰ πέρνεις μὲ τὴν κοιλιὰ καὶ νὰ τρῶς χῶμα. Αἰώνιο μῖσος θὰ ὑπάρχῃ μεταξὺ σοῦ καὶ τῶν ἀνθρώπων».

Καὶ σὺ Εὔα : «Νὰ γεννᾷς τὰ παιδιά σου μὲ πόνους καὶ νὰ εἶσαι πάντα ὑποταγμένη στὸν ἄνδρα σου».

Γυρίζοντας ἔπειτα στὸν Ἄδὰμ τοῦ εἶπε : «Ἐπειδὴ ἄκουσες τὴ γυναῖκα σου καὶ ἔφαγες ἀπὸ τὸν ἀπαγορευμένο καρπὸ θὰ εἶσαι καταραμένη ἢ γῆ ἐξ αἰτίας σου. Μὲ κόπο νὰ βροσκῆς τὴν τροφή σου καὶ μὲ τὸν ἰδρώτα τοῦ προσώπου σου νὰ τρῶς τὸ φῶμί σου, ἕως ὅτου ἐπιστρέψῃς στὴ γῆ καὶ γίνῃς χῶμα, ἀπὸ τὸ ὅποιο σὲ ἔπλασα».

Κατόπιν ἔτσι θυμωμένος καθὼς ἦταν διέταξε ἕναν ἄγγελο νὰ τοὺς βγάλῃ ἀπὸ τὸν Παράδεισο καὶ νὰ φυλάῃ τὴ θύρα του γιὰ νὰ μὴ ξαναμποῦν. Ἔως ὅτου κάποιος ἀπὸ τοὺς ἀπογόνους τους θὰ πατήσῃ τὸ Σατανᾶ καὶ θὰ τοὺς ἀνοίξῃ πάλιν τὴν θύρα τοῦ Παραδείσου.

Ἔτσι ὁ Ἄδὰμ καὶ ἡ Εὔα ἔξω ἀπὸ τὸν Παράδεισο ἄρχισαν νὰ ἐργάζωνται τὴ γῆ γιὰ νὰ ζήσουν. Ἡ ζωὴ τους ὁμῶς ἦταν πολὺ βασανισμένη, γιατί μὲ δυσκολία καὶ μὲ πολὺ κόπο κατῶρθωναν νὰ βγάλουν τὸ φῶμί τους.

Με τὸν καιρὸ ἀπόκτησαν καὶ παιδιὰ, ἀπ' αὐτὰ ἐγεννήθηκαν ἄλλα κι' ἔτσι σιγὰ - σιγὰ ἐγεννήθηκαν πολλοὶ ἄνθρωποι.

Μὰ σὰν ἐπέρασαν πολλὰ χρόνια οἱ ἄνθρωποι ἔπαψαν νὰ ἐκτελοῦν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ἐγίναν κακοί. Ἐφιλονικοῦσαν μεταξύ τους καὶ πολλὰς φορὰς ἐσκότωνν ὁ ἓνας τὸν ἄλλον.

5. Ὁ Κατακλυσμὸς

Ὁ Θεὸς μέ μεγάλη λύπη ἔβλεπε τὸ κατάντημα αὐτό, ποῦ ἐξέπεσαν τὰ πλάσματά του. Δὲν τοὺς ἐτιμωροῦσε ὅμως γιατί ἐπερίμενε νὰ μετανοήσουν. Ἄλλὰ μάταια. Ὁ κατήφορος, ποῦ

Εἰκ. 3. Ὁ κατακλυσμὸς.

εἶχε πάρει ὁ κόσμος, ἦταν φοβερός. Τὸ κακὸ ἡμέρα με τὴν ἡμέρα ἐμεγάλωνε. Ἡ ἀγάπη εἶχε χαθῆ ὀριστικὰ ἀπὸ τὸν κόσμο, εἶχε λείψει ἡ ἀλήθεια καὶ ἐβασίλευε τὸ ψέμα καὶ ἡ ἀσέβεια.

Γι' αὐτὸ ὁ Θεὸς ἀποφάσισε νὰ καταστρέψῃ τοὺς κακοὺς αὐ-
τοὺς ἀνθρώπους. Ἀνάμεσα ὅμως σ' αὐτοὺς ἦταν κι' ἕνας εὐσε-
βῆς καὶ δίκαιος ἄνθρωπος ποὺ λεγόταν Νῶε. Ὁ Θεὸς ἠθέ-
λησε νὰ σώσῃ τὸ Νῶε γιὰ νὰ μὴ χαθῆ τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων
ἀπὸ τὴ γῆ.

Εἶπε λοιπὸν ὁ Θεὸς στὸ Νῶε νὰ φτιάξῃ μιὰ κιβωτὸ σὰν
πλοιο, νὰ τὴν κλείσῃ καλὰ ἀπὸ πᾶνω καὶ νὰ μπῆ μέσα σ' αὐ-
τὴν μὲ τὴν οἰκογένειά του. Νὰ πάρῃ δὲ μέσα ἀρκετὲς τροφές
καὶ ἕνα ζευγάρι ἀπ' ὅλα τὰ ζῶα τῆς ξηρᾶς, γιατί εἶχε σκοπὸ
νὰ καταστρέψῃ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους μὲ κατακλυσμό.

Ὁ Νῶε ἄκουσε πρόθυμα τὴν ἐντολὴ τοῦ Θεοῦ κι' ἄρχισε νὰ
φτιάχνῃ τὴν κιβωτό. Ὅταν ἐτελείωσε τὴν ἄλειψε ἀπ' ἔξω μὲ
πίσσα γιὰ νὰ μὴ μπαίνη τὸ νερό. Ἔβαλε μέσα ἄφθονες
τροφές καὶ τὰ ζῶα ὅπως τοῦ εἶπε ὁ Θεός. Κατόπιν μπῆκε μέσα
κι' αὐτὸς μὲ τὴ γυναῖκα του, τὰ παιδιὰ του καὶ τίς γυναῖκες τῶν
παιδιῶν του καὶ τὴν ἔκλεισε καλὰ.

Ἀμέσως κατόπιν ὁ οὐρανὸς ἐσκεπάστηκε ἀπὸ σκοτεινὰ σύν-
νεφα κι' ἀκολούθησαν ἀστραπὲς καὶ κεραυνοὶ κι' ἄρχισε νὰ πέφτῃ
δυνατὴ βροχὴ. Νόμιζε κανεὶς πὼς ἀνοιξαν οἱ καταρράκτες τοῦ
οὐρανοῦ καὶ ποτάμια νερὸ ἔπεφταν στὴ γῆ. Ἔβρεχε ἀδιάκοπα
40 ἡμέρες καὶ νύκτες. Τὰ νερὰ ὑψώθηκαν τόσο πολὺ, ὥστε ἐσκέ-
πασαν τίς κορυφές καὶ τῶν πιδ ψηλῶν βουνῶν. Τίποτε δὲν ἐσώθηκε
ἐπάνω στὴ γῆ. Ὅλοι οἱ κακοὶ καὶ ἀσεβεῖς ἄνθρωποι ἐπνίγηκαν.
Μόνον ὁ καλὸς Νῶε ἐσώθηκε μὲ τὴν οἰκογένειά του καὶ ὅσα ζῶα
ἦσαν μέσα στὴν κιβωτό.

Ἡ κιβωτὸς ἔπλεε ἐπάνω στὰ νερὰ σὰν καράβι. Ἄμα ἐστα-
μάτησε ὁ κατακλυσμὸς καὶ ἐβγήκε ὁ ἥλιος, τὰ νερὰ ἄρχισαν
λίγο - λίγο νὰ κατεβαίνουν. Στους ἑπτὰ μῆνες ἀπὸ τότε ποὺ ἄρ-
χισε ὁ κατακλυσμὸς ἡ κιβωτὸς ἐστάθη στὴν κορυφὴ τοῦ ὑψηλοῦ
βουνοῦ Ἀραράτ τῆς Ἀρμενίας. Ὁ Νῶε θέλει νὰ βγῆ ἀπὸ τὴν
κιβωτὸ μὰ δὲν ξέρει ἂν ἐστéγνωσε ἡ γῆ. Ἡ ὀμίχλη εἶναι πυ-
κνὴ καὶ δὲν βλέπει, γι' αὐτὸ ἄφησε νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν κιβωτὸ
ἕνα κόρακα.

Αὐτὸς ὁμοίως δὲν ἐγύρισε πίσω στὴν κιβωτό, γιατί εὗρήκε στὶς κορυφές τῶν βουνῶν ἀρκετὰ πτόματα καὶ ἔτρωγε.

Μετὰ ἀπὸ ἑπτὰ ἡμέρες, γιὰ νὰ βεβαιωθῆ καλύτερα, ἄφησε ἓνα περιστέρι· αὐτὸ ἀφοῦ ἐτριγύρισε καὶ δὲν εὗρήκε τόπο νὰ σταθῆ ἐγύρισε πίσω στὴν κιβωτό. Μετὰ ἀπὸ ἑπτὰ ἡμέρες ἄφησε πάλι τὸ ἴδιο περιστέρι· αὐτὴ τῇ φορᾶ τὸ περιστέρι ξαναγύρισε στὴν κιβωτό μὲ ἓνα κλωνάρι ἐληᾶς στὸ ράμφος του. Ἔνοιωσε τότε ὁ Νῶε ὅτι τὰ νερὰ κατέβηκαν πιὸ κάτω ἀπὸ τὰ δέντρα. Ὑστερα ἀπὸ ἄλλες ἑπτὰ ἡμέρες ἄφησε καὶ πάλι τὸ περιστέρι, μὰ ἐκεῖνο πλέον δὲν ξαναγύρισε.

Ἄπ' αὐτὸ κατᾶλαβε ὁ Νῶε ὅτι ἐτραβήχτηκαν τὰ νερὰ καὶ ἐστέγνωσε ἡ γῆ· ἐβγήκε τότε ἀπὸ τὴν κιβωτό μαζί μὲ τὴν οἰκογένειά του καὶ μὲ ὅλα τὰ ζῶα ποὺ ὑπῆρχαν μέσα σ' αὐτήν.

Ἀμέσως κατόπιν μὲ ὅλη τὴν οἰκογένειά του ἔκαμε θυσία στὸν Θεό, γιὰ νὰ τὸν εὐχαριστήσῃ γιὰ τὴ σωτηρία τους. Ὁ Θεὸς εὐχαριστήθηκε γιὰ τὴν εὐγνωμοσύνη τοῦ Νῶε καὶ τοῦ ὑποσχέθηκε, πὼς δὲν θὰ κάμῃ πιά κατακλυσμό· καὶ ὡς σημεῖο γιὰ τὴν ὑπόσχεσί του αὐτὴ τοῦ ἔδωσε τὸ **οὐράνιο τόξο**, τὸ ὁποῖον ἐφάνηκε τῇ στιγμῇ ποὺ γινόταν ἡ θυσία.

6. Ὁ Πύργος Βαβέλ καὶ ἡ διασπορά

Ἐπέρασαν πολλὰ χρόνια ἀπὸ τότε ποὺ ἔγινε ὁ κατακλυσμός. Τὰ παιδιά τοῦ Νῶε Σὴμ, Χάμ καὶ Ἰάφεθ ἔκαμαν παιδιά καὶ ἐγγόνια. Ἔτσι μὲ τὸν καιρὸ ἐπλήθουν καὶ ἡ κορυφὴ τοῦ Ἄραράτ δὲν τοὺς ἐχωροῦσε. Γι' αὐτὸ ἄφησαν τὴν Ἀρμενία καὶ ἐπροχώρησαν πρὸς Ἀνατολὰς καὶ ἐφθασαν σὲ μιὰ μεγάλη πεδιάδα, ἀνάμεσα στοὺς ποταμοὺς Εὐφράτη καὶ Τίγρητα (Μεσοποταμία) ὅπου ἐσταμάτησαν καὶ ἐζοῦσαν εὐτυχεῖς.

Ἄλλὰ καὶ ἐδῶ μὲ τὸν καιρὸ ἔγιναν πάρα πολλοὶ καὶ δὲν ἐχωροῦσαν γιὰ νὰ ζήσουν ὅλοι μαζί. Γι' αὐτὸ ἀποφάσισαν νὰ χωριστοῦν σὲ ομάδες, νὰ τραβήξουν σὲ ἄλλες χῶρες καὶ ἐκεῖ

νά ἐγκατασταθοῦν γιὰ νά ζήσουν. Πρὶν ὅμως χωρισθοῦν ἐσκέφθησαν νά κτίσουν μιὰ πόλι μὲ κάστρα καὶ μέσα σ' αὐτὴν ἓνα πύργου τόσο ψηλό, ποῦ ἡ κορυφή του νά φθάνη στὸν οὐρανό. Ἐφαντάστηκαν ὅτι ἔτσι θὰ ἀποκοτοῦσαν μεγάλη δόξα καὶ τὸ ὄνομά τους θὰ ἔμενε ἀθάνατο. Ἄρχισαν λοιπὸν νά ἐργάζονται ἀκούραστοι. Τὸ ἔργο τους συνεχίζεται χωρὶς ἐμπόδιο καὶ ἐλπίζουν ὅτι γρήγορα θὰ ἐγγίσει τὸ θρόνον τοῦ Θεοῦ.

Δὲν τὸ κατώρθωσαν ὅμως. Γιατὶ ὁ Θεὸς γιὰ νά τιμωρήσῃ τὴν ἀσέβεια καὶ τὴν ὑπερηφάνειά τους, τοὺς ἐσύγχυσε τίς γλῶσσες. Ἐνῶ δηλ. πρῶτα ὅλοι ὠμιλοῦσαν τὴν ἴδια γλῶσσα, ἀπὸ τὴ στιγμὴ ἐκείνη ὁ καθένας ὠμιλοῦσε ξεχωριστὴ γλῶσσα καὶ τελείως ἄγνωστη στοὺς ἄλλους.

Ἔτσι, ἐπειδὴ δὲν ἤμποροῦσαν νά συνεννοηθοῦν, ἀναγκάσθηκαν νά διακόψουν τὴν ἐργασία τους καὶ νά ἀφήσουν τὸ τεράστιο αὐτὸ ἔργο τους ἀτελείωτο. Ὁ Πύργος αὐτὸς ὠνομάσθη Πύργος Βαβέλ, γιὰτὶ Βαβέλ σημαίνει σύγχυσι τῶν γλωσσῶν. Στὴ θέσι τοῦ Πύργου ὕστερα ἀπὸ χιλιάδες χρόνια κτίσθηκε ἡ ξακουστὴ πόλι Βαβυλῶν.

Ὑστερα ἀπὸ τὴ σύγχυσι τῶν γλωσσῶν οἱ ἄνθρωποι ἐχωρίσθηκαν καὶ διεσκορπίσθηκαν στὰ διάφορα μέρη τῆς γῆς. Οἱ ἀπόγονοι τοῦ Σὴμ κατοίκησαν τὴ Μεσοποταμία καὶ τὴν ἄλλη Ἀσία καὶ ἀποτέλεσαν τοὺς Σημιτικοὺς λαοὺς. Τοῦ Χάμ τὴν Παλαιστίνην, ποῦ ὠνομάσθηκε Χαναάν, ἀπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Χαναάν, παιδιοῦ τοῦ Χάμ, καὶ ἀποτέλεσαν τοὺς Χανααναίους. Τέλος οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἰάφεθ ἀπὸ τὴ Μικρὰ Ἀσία ἐπέερασαν στὴν Εὐρώπη καὶ ἀποτέλεσαν τοὺς Ἰαπετικοὺς λαοὺς. Ἐπειτα ἀπὸ πολλὰ χρόνια οἱ ἴδιοι οἱ ἄνθρωποι ποῦ διασκορπίστηκαν στὰ διάφορα μέρη τῆς γῆς ἐσχημάτισαν πολιτείες καὶ βασίλεια. Τὰ πρῶτα ἀρχαῖα βασίλεια ἦσαν ἡ Βαβυλωνία, ἡ Ἀσσυρία, ἡ Αἴγυπτος καὶ ἡ Χαναάν.

ΟΙ ΠΑΤΡΙΑΡΧΑΙ⁽¹⁾

7. Πρόσκλησι τοῦ Ἀβραάμ

Μὲ τὸν καιρὸ οἱ ἄνθρωποι ποὺ διεσκορπίστηκαν στὰ διάφορα μέρη τῆς γῆς ἐξέχασαν τὸν ἀληθινὸ Θεὸ κι' ἄρχισαν νὰ λατρεύουν γιὰ θεοὺς τὰ εἰδωλα, δηλαδή τὸν ἥλιο, τὴ σελήνη τὰ ἄστρα κλπ. Μὲ ἄλλους λόγους ἔγιναν εἰδωλολάτρες.

Μόνο οἱ ἀπόγονοι τοῦ Σὴμ, στὴ Μεσοποταμία ἔμειναν πιστοὶ στὸν ἀληθινὸ Θεό. Ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ μὲ τὸν καιρὸ ἔχασαν τὴν πίστι τους ἐλησμόνησαν τὸν ἀληθινὸ Θεὸ κι' ἔγιναν εἰδωλολάτρες. Ἀνάμεσα σ' αὐτοὺς ἐζοῦσε στὴ Χαρζὰν τῆς Μεσοποταμίας ἕνας εὐσεβὴς καὶ δίκαιος ἄνθρωπος ὁ Ἀβραάμ, ὁ ὁποῖος ἐλάτρευε τὸν ἀληθινὸ Θεὸ καὶ ὑπάκουε πιστὰ στὸ θέλημά του.

Ὁ Θεὸς ποὺ ἀγαποῦσε τὸν Ἀβραάμ γιὰ τὴν εὐσέβεια καὶ τὴν πίστι του παρουσιάστηκε μιὰ μέρα σ' αὐτὸν καὶ τοῦ εἶπε : « Ἀβραάμ, ἄφησε τὴν πατρίδα σου καὶ τὸ σπῆτι σου καὶ πήγαινε στὴ Χαναὰν καὶ ἐκεῖ νὰ κατοικήσης ». Ὁ Ἀβραάμ σὰν καλὸς καὶ ὑπάκουος ἔκαμε ὅπως τοῦ εἶπε ὁ Θεός. Ἐπῆρε τὴ γυναῖκα του τὴ Σάρρα, τὸν ἀνεψιό του τὸν Λώτ, ποὺ ἀγαποῦσε πολὺ γιὰτὶ δὲν εἶχε παιδιά, καὶ ὄλα του τὰ ὑπάρχοντα καὶ ἐξεκίνησε γιὰ τὴ Χαναὰν ποὺ τοῦ ἔδειξε ὁ Θεός. Ἀκολουθοῦσε

(1) Οἱ Ἑβραῖοι ὠνόμαζαν Πατριάρχας τὸν Ἀβραάμ, τὸν Ἰσαὰκ καὶ τὸν Ἰακώβ, γιὰτὶ σ' αὐτοὺς ὁ Θεὸς ὑποσχέθηκε τὴν προστασίαν του καὶ τὴν ἀξίησι τοῦ Ἰουδαϊκοῦ λαοῦ.

όλόκληρο καρβάνι από δούλους και βοσκούς με πολλά πρόβατα και άλλα ζώα.

Προχωρώντας προς δυσμάς ἐπέρασε τὸν Ἰορδάνη ποταμό, ἐμπήκε στὴ Χαναάν και ἐσταμάτησε σὲ μιὰ θέσι πού λεγόταν Συχέμ.

Τότε παρουσιάστηκε πάλιν ὁ Θεὸς και εὐχαριστημένος τοῦ εἶπε: «αὐτὴ τὴ χώρα θὰ τὴν δώσω στοὺς ἀπογόνους σου και σένα θὰ σὲ κάμω ἀρχηγὸ μεγάλου λαοῦ, ἀπὸ τὸν ὁποῖον θὰ γεννηθῆ ὁ Σωτήρας τοῦ κόσμου. (Δηλαδή ὁ Ἰησοῦς Χριστός).

Ἐκεῖ ὁ Ἀβραάμ ἔκτισε θυσιαστήριο και πρόσφερε εὐχαριστήριο θυσία στὸ Θεό. Κατόπιν ἐπροχώρησε ἀνατολικά πρὸς τὸ βουνό, πού ἦταν ἐκεῖ κοντά, και ἔστησε τὴ σκηνή του κάτω ἀπὸ μιὰ βελανιδιά ⁽¹⁾.

Οἱ Χαναανοὶ ὠνόμασαν τὸ Ἀβραάμ **Ἐβραῖο** δηλ. περάτη, ἐπειδὴ ἐπέρασε τὸν Ἰορδάνη ποταμό, γιὰ νὰ ἔλθῃ στὴ χώρα τους. Ἀπὸ τὸ ὄνομα αὐτὸ και οἱ ἀπόγονοὶ του ὠνομάστηκαν Ἐβραῖοι.

8. Ὁ Ἀβραάμ χωρίζεται ἀπὸ τὸ Λῶτ

Τὰ πρόβατα και τὰ βόδια τοῦ Ἀβραάμ και τοῦ Λῶτ, ἀφ' ὅτου ἦρθαν στὴν εὐφορη και πλούσια Χαναάν και με τὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ ἔγιναν τόσα πολλά, ὥστε ὁ τόπος πού ἐγκατεστάθησαν δὲν τοὺς ἐχωροῦσε πλέον, γιὰ νὰ μείνουν μαζί. Ἀλλὰ και τὰ λειβάδια τοῦ τόπου αὐτοῦ δὲν ἦσαν πλέον ἀρκετὰ γιὰ νὰ βόσκουν τὰ τόσα πρόβατα και ζώα και οἱ βοσκοὶ τοῦ Ἀβραάμ ἐφιλονικοῦσαν κάθε ἡμέρα με τοὺς βοσκούς τοῦ Λῶτ. Ὁ Ἀβραάμ φοβᾶται μήπως ἡ φιλονικία τῶν βοσκῶν μεταδοθῆ και στοὺς ἴδιους· γι' αὐτὸ σὰν εἰρηνικὸς και δίκαιος πού ἦταν ἐκάλεσε μιὰ ἡμέρα τὸν Λῶτ και τοῦ εἶπε:

«Ἀγαπημένε μου ἀνεψιέ, δὲν εἶναι σωστὸ νὰ γίνωμε ἐχθροὶ

(1) Ἐστησε τὴ σκηνή του ἀνατολικά τῆς πόλεως Βαιθίλ· κάτω ἀπὸ τὴ βελανιδιά (Δρῦ) τοῦ Μαμβρῆ.

μεταξύ μας για την τροφή των προβάτων μας. Είναι φρόνιμο να χωρίσουμε. Μπροστά σου είναι όλη η χώρα. Διάλεξε τον τόπο που σου άρέσει. "Αν σὺ πᾶς δεξιά, ἐγὼ θὰ πάω ἀριστερά. "Αν σὺ πᾶς ἀριστερά, ἐγὼ θὰ πάω δεξιά».

Ὁ Λὼτ εὗρηκε σωστά καὶ φρόνιμα τὰ λόγια τοῦ Ἀβραάμ· καὶ ἐκατάλαβε πὼς ἦταν φρόνιμο νὰ χωρισθοῦν. Ἐσήκωσε τότε τὰ μάτια του καὶ εἶδε ὅτι ὅλα τὰ περὶχωρα τοῦ Ἰορδάνου ἦσαν πλοῦσια καὶ εὐφορα, σὺν παράδεισος τοῦ Θεοῦ, γιὰτι τὰ ἔβρεχαν καὶ τὰ ἐπότιζαν τὰ ἄφθονα νερὰ τοῦ ποταμοῦ. Ἐδιάλεξε λοιπὸν τὴ χώρα αὐτή, ἐπροχώρησε ἀνατολικά καὶ ἦλθε νὰ κατοικήσῃ σὲ μιὰ πλοῦσια πεδιάδα κοντὰ στὸν Ἰορδάνη, ἀνάμεσα στὶς πόλεις Σόδομα καὶ Γόμορα.

Ὁ Ἀβραάμ ἔμεινε στὸ δρεινὸ καὶ ἄγονο μέρος τῆς Χαναὰν καὶ κατοίκησε στὴν πόλι Χεβρών, ὅπου ἔκτισε θυσιαστήριο καὶ πρόσφερε θυσία στὸ Θεό, ἀπὸ εὐγνωμοσύνη πρὸς τὸν ἐδοθήθησε νὰ λύσῃ εἰρηνικὰ τὶς διαφορὰς τοὺς μετὰ τὸν ἀνεψιὸ του Λὼτ. Ἦταν τότε ὁ Ἀβραάμ 82 ἐτῶν.

9. Ἡ καταστροφὴ τῶν Σοδόμων καὶ τῶν Γομόρων καὶ ἡ σωτηρία τοῦ Λὼτ

Οἱ κάτοικοι τῶν πόλεων Σόδομα καὶ Γόμορα ἦσαν πολὺ κακοὶ καὶ ἁμαρτωλοὶ καὶ δὲν ἐφοβοῦντο καθόλου τὸ Θεό, γι' αὐτὸ ὁ Θεὸς ἀποφάσισε νὰ καταστρέψῃ τοὺς κακοὺς αὐτοὺς ἀνθρώπους καὶ τὴ χώρα τοὺς γιὰ παραδειγματισμό.

Πρὶν ὅμως τοὺς καταστρέψῃ ἔστειλε δύο ἀγγέλους στὸ Λὼτ καὶ τὸν εἰδοποίησε νὰ φύγῃ ἀμέσως, μετὰ τὴν οἰκογένειά του, σ' ἄλλη χώρα, γιὰ νὰ μὴ χαθοῦν καὶ αὐτοὶ μαζί μετὰ τοὺς τοὺς ἁμαρτωλοὺς.

Τοῦ εἶπαν ἀκόμη, ἅμα θὰ ἐφευγαν, νὰ μὴ γυρίσῃ κανεὶς πίσω νὰ ἰδῇ τὴ φρικτὴ καταστροφὴ, οὔτε νὰ σταθοῦν σὲ κανένα

μέρος τῶν περιχώρων, ἀλλὰ νὰ φύγουν γρήγορα πρὸς τὸ βουνό. Ὁ Ἄωτ ἔκαμε ὅπως τοῦ εἶπαν οἱ ἄγγελοι. Δὲν ἐπέρασε πολλή ὥρα, ἀφ' ὅτου ξεκίνησαν, καὶ ὁ Θεὸς ἔριξε στὸν τόπον αὐτό, ἀπὸ τὸν οὐρανὸ φωτιὰ καὶ θειάφι. Καὶ νὰ σὲ λίγο τὰ Σόδομα καὶ τὰ Γόμορα ἐκαίοντο ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη.

Ἡ καταστροφή ἦταν φοβερή. Δὲν ἀκούσαν τίποτε ἄλλο, παρὰ οἱ τρομεροὶ κρότοι τῶν σπιτιῶν ποὺ ἔπεφταν καὶ οἱ σπαρακτικὲς φωνὲς τῶν ἀνθρώπων ποὺ ἐκαίοντο. Ἡ γυναῖκα

Εἰκ. 4. Ὁ Ἄωτ φεύγει ἀπὸ τὸν καταραμένο τόπο.

τοῦ Ἄωτ τότε, ἀπὸ περιέργεια καὶ χωρὶς νὰ σεβαστῇ τὴν ἐντολὴ τῶν ἀγγέλων, ἐγύρισε νὰ ἰδῇ τὴν καταστροφή. Ἐτιμωρήθη ὅμως παραδειγματικά, γιὰτὶ ὁ Θεὸς ἀμέσως τὴν ἔκαμε ὡσανὸς στήλη ἀπὸ ἀλάτι (στήλη ἄλατος) καὶ ἔμεινε ἀκίνητη. Ὁ Ἄωτ μὲ τοὺς ἄλλους συνέχισε τὸ δρόμο του καὶ ἔφυγε μακριὰ ἀπὸ τὸν καταραμένο αὐτὸν τόπο.

Μετὰ τὴν καταστροφή τὸ ὠραῖο ἐκεῖνο μέρος βούλιαξε καὶ στὴ θέσι του ἐφανερώθη μιὰ μεγάλη λίμνη. Σώζεται μέχρι σήμερα καὶ λέγεται **Νεκρὰ Θάλασσα**.

10. Ἡ φιλοξενία τοῦ Ἀβραάμ καὶ ἡ γέννησι τοῦ Ἰσαάκ

Ὁ Ἀβραάμ ἐνῶ ἦταν πολὺ πλούσιος καὶ εἶχε πάρα πολλὰ ἀγαθά, δὲν εἶχε ὅμως παιδιὰ, γιατί ἡ Σάρρα ἦταν στεῖρα καὶ δὲν ἐγεννοῦσε. Αὐτὸ τὸ πρᾶγμα τὸν ἐστενοχωροῦσε πάρα πολὺ καὶ τὸν ἔκανε νὰ ἀπορῆ πῶς ἡ Χανκάν θὰ δινότῃν στοὺς ἀπογόνους τοῦ ποὺ θὰ ἦταν ἀμέτρητοι. Ὡστόσο καὶ αὐτὸς καὶ ἡ Σάρρα δὲν ἀπελπίζοντο καὶ δὲν ἔπαυαν νὰ παρακκλοῦν τὸ Θεὸ νὰ τοὺς δώσῃ ἓνα παιδί.

Ὁ Θεὸς ποὺ ἀκούει τίς προσευχὰς τῶν καλῶν ἀνθρώπων, ἀκουσε τέλος καὶ τοῦ Ἀβραάμ καὶ τῆς Σάρρας τὴν παράκλησι καὶ ἀποφάσισε νὰ τοὺς χαρίσῃ ἓνα παιδί. Τὴν ἀπόφασί του αὐτὴ τὴν ἐφανέρωσε ὁ Θεὸς στὸν Ἀβραάμ μὲ τρεῖς ἀγγέλους του.

Παρουσιάστηκαν κάποτε στὸν Ἀβραάμ ὡς ἄγνωστοι ὁδοιπόροι (διαβάτες). Ὁ Ἀβραάμ τοὺς ἐδέχθη στὴ σκηνὴ του καὶ τοὺς ἐφιλοξένησε μὲ πλούσιο τραπέζι. Μετὰ τὸ φαγητὸ ἓνας ἀπ' αὐτοὺς ἀνήγγειλε στὸν Ἀβραάμ ὅτι σ' ἓνα χρόνον ἡ Σάρρα θὰ γεννήσῃ παιδί. Ὁ γέρο Ἀβραάμ παραξενεύθηκε γιὰ τὴν ἀπίστευτη εἴδησι καὶ ἡ Σάρρα ποὺ εὐρισκόταν πίσω ἀπὸ τὴ σκηνὴ ἐγέλασε. Ἀμέσως δὲ τότε οἱ τρεῖς ξένοι ἔγιναν ἄφαντοι.

Οἱ δύο καλοὶ γέροι κατάλαβαν τότε, πῶς οἱ ξένοι, ποὺ ἐφιλοξένησαν δὲν ἦσαν κοινοὶ ἄνθρωποι. Προσευχήθησαν ἀμέσως καὶ παρακάλεσαν τὸ Θεὸ νὰ τοὺς συγχωρήσῃ γιὰ τὴ δυσπιστία τους καὶ τὸν εὐχαρίστησαν γιὰ τὴν τιμὴ, ποὺ τοὺς ἔκαμε νὰ στείλῃ τοὺς ἀγγέλους του νὰ φάγουν μαζί τους καὶ νὰ τοὺς φέρουν τὴν εὐχάριστη εἴδησι.

Πράγματι μετὰ ἓνα χρόνον σύμφωνα μὲ τὴν εἴδησι τῶν ἀγγέλων, ἡ γρηὰ Σάρρα (90 χρονῶν) ἐγέννησε ἓνα χαριτωμένο ἀγοράκι, τὸ ὁποῖο ὕστερα ἀπὸ 8 ἡμέρες ὠνόμασαν **Ἰσαάκ**, ποὺ σημαίνει γέλωτας. Ἡ γέννησι τοῦ Ἰσαάκ ἔδωσε καὶ στοὺς δύο γονεῖς ἀπερίγραπτη χαρά.

11. Ἡ Θυσία τοῦ Ἰσαὰκ

Ὅσοι ὁ Ἰσαὰκ ἐμεγάλωνε τόσο ἐμεγάλωνε καὶ ἡ χαρὰ τοῦ Ἀβραάμ καὶ τῆς Σάρρας καὶ δὲν ἔπαυαν νὰ εὐχαριστοῦν καὶ νὰ δοξολογοῦν τὸ Θεό, πού τοὺς ἐξεπλήρωσε τὴν ἐπιθυμία τους. Ὁ Θεὸς ὅμως γιὰ νὰ δοκιμάσῃ καὶ πάλι τὴν πίστι καὶ τὴν ὑπακοή τοῦ Ἀβραάμ, παρουσιάζεται μιὰ ἡμέρα καὶ τοῦ λέγει: «Ἀβραάμ πάρε τὸ παιδί σου καὶ πῆγαινε σ' ἐκεῖνο τὸ ψηλὸ βουνὸ (Μορία) καὶ ἐκεῖ θυσιάσέ το».

Ὁ Ἀβραάμ ἐλυπήθηκε βέβαια πολὺ σὰν ἄκουσε τὴν ἐντολή τοῦ Θεοῦ· ἔπνιξε ὅμως τὰ πατρικά του αἰσθήματα καὶ ὑπάκουσε στὴ διαταγὴ τοῦ Θεοῦ.

Τὴν ἄλλη ἡμέρα πρωτὶ - πρωτὶ ἐπῆρε τὸ παιδί μὲ δύο ὑπηρέτες καὶ μὲ τὰ ἀπαραίτητα γιὰ τὴ θυσία φορτωμένα σ' ἓνα γαῖδουράκι καὶ ἐξεκίνησαν γιὰ τὸ βουνό. Ὅταν ἔφθασαν στοὺς πρόποδες τοῦ βουνοῦ, ἄφησε τοὺς ὑπηρέτες μὲ τὸ γαῖδουράκι ἐκεῖ καὶ ὁ Ἀβραάμ μὲ τὸν Ἰσαὰκ φορτωμένος τὰ ξύλα προχώρησαν γιὰ τὴν κορυφὴ τοῦ βουνοῦ ὅπου θὰ πρόσφεραν τὴ θυσία.

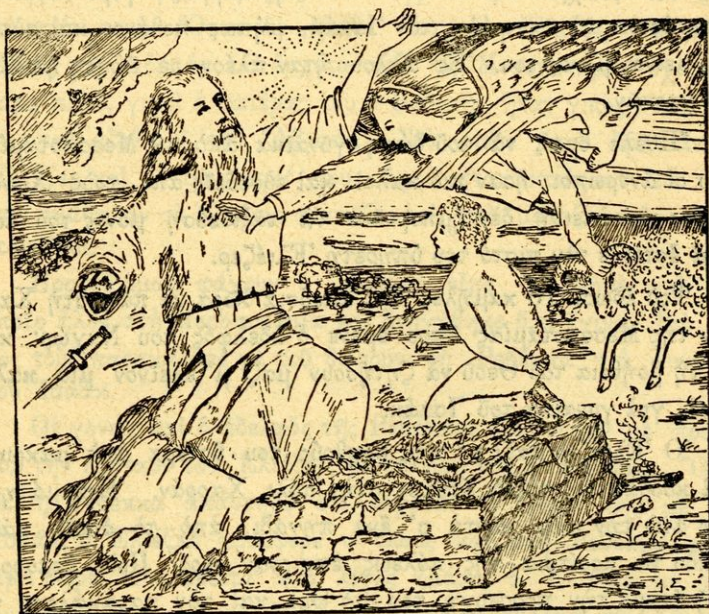
Ἐνῶ ἐπροχωροῦσαν, ὁ Ἰσαὰκ λέγει στὸν πατέρα του μὲ ἀπορία. Ποῦ εἶναι, πατέρα, τὸ πρόβατο γιὰ τὴ θυσία; Τὰ ἀθῶα αὐτὰ λόγια ἐεράγισαν τὴν καρδιὰ τοῦ Ἀβραάμ καὶ γεμάτος στοργὴ τοῦ ἀπάντησε: «Ὁ Θεός, παιδί μου θὰ φροντίσῃ γι' αὐτό».

Ὅταν πλέον ἔφθασαν στὴν ὠρισμένη θέσι καὶ ἐτοίμωσαν τὸ θυσιαστήριο καὶ τὴ φωτιά, ὁ Ἀβραάμ μὲ πόνου ψυχῆς βέβαια, ἔδωσε τὸν Ἰσαὰκ καὶ τὸν ἔβαλε ἐπάνω στὸ θυσιαστήριο.

Τὴ στιγμὴ ὅμως πού ὁ Ἀβραάμ ἐσήκωσε τὸ μαχαίρι του καὶ ἦταν ἔτοιμος νὰ σφάζῃ τὸ παιδί του, ἄγγελος Θεοῦ ἀπὸ τὸν οὐρανὸ τοῦ ἐφώναξε.

«Ἀβραάμ, Ἀβραάμ! Μὴ κάμῃς κακὸ στὸ παιδί σου! Ἀπόδειξες πόσο σέβασαι τὸ Θεό, ἀφοῦ οὔτε τὴ ζωὴ τοῦ παιδιοῦ σου δὲν ἐλογάρισες γι' Αὐτόν. Γι' αὐτὸ μὴ τὸ θυσιάσῃς, Θυσιάσε αὐτὸ τὸ κριάρι πού εἶναι δεμένο ἐδῶ».

Γυρίζει τότε ὁ Ἄβραάμ πρὸς τὸ μέρος ποῦ ἀκούσθηκε ἡ φωνή καὶ βλέπει ἕνα κριάρι μὲ τὰ κέρατά του μπερδεμένα στοὺς θάμνους. Σὰν τρελλὸς ἀπὸ τὴν χαρὰ του λύνει τὸν Ἰσαὰκ καὶ παίρνει τὸ κριάρι καὶ τὸ θυσιάζει ἀντὶ τοῦ παιδιοῦ του. Τότε ἀκούσθηκε γιὰ μιὰ ἀκόμη φορὰ ἡ φωνὴ τοῦ Θεοῦ νὰ τοῦ λέγῃ: «Ὅτι θὰ πληθύνῃ τοὺς ἀπογόνους του ὡς τ' ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὴν ἄμμο τῆς θαλάσσης· καὶ ὅτι ἀπ' αὐτὸν θὰ εὐλογηθοῦν ὄλα τὰ ἔθνη τῆς γῆς.

Εἰκ. 5. Ὁ Ἄβραάμ θυσιάζει τὸν Ἰσαὰκ.

Ἦστερα ἀπὸ αὐτὰ ὁ Ἄβραάμ μαζί μὲ τὸν Ἰσαὰκ κατέβηκαν ἀπὸ τὸ βουνὸ ἐπῆραν τοὺς ὑπηρέτες καὶ ἐγύρισαν στὴν κατοικίαν τους, ὅπου τοὺς ἐπερίμενε μὲ ἀγωνία ἡ γυναῖκα του ἡ Σάρρα. Τώρα πλέον ὄλοι μαζί ζοῦν εὐχαριστημένοι καὶ καθημερινῶς εὐχαριστοῦν τὸ Θεὸ γιὰ τὰ ἀγαθὰ καὶ τὴν προστασία του ποῦ τοὺς παρέχει.

Ἐπειτα ἀπὸ λίγα χρόνια πέθανε ἡ Σάρρα σὲ ἡλικία 127 χρονῶν· καὶ τὴν ἔθαψαν σ' ἓνα σπήλαιον κοντὰ στὴ βελανιδιὰ τοῦ Μαρβρῆ, ποῦ ἦταν στὴν πόλι Χεθρῶν καὶ τὸ ὁποῖον ἀγόρασε ὁ Ἀβραὰμ γιὰ οἰκογενειακὸ τοῦ τάφο.

12. Ὁ γάμος τοῦ Ἰσαὰκ

Τέσσερα χρόνια μετὰ τὸ θάνατο τῆς Σάρρας ὁ γέρο Ἀβραὰμ ἀποφάσισε νὰ παντρέψῃ τὸν Ἰσαὰκ, μήπως πεθάνει καὶ αὐτὸς καὶ μείνει μόνος του. Ἐξ ἄλλου ἦταν πλέον σὲ ὠριμη ἡλικία, 40 χρονῶν.

Ἦθελε ὅμως νὰ τοῦ δώσῃ γυναῖκα ἀπὸ τὴ Μεσοποταμία, ποῦ οἱ ἄνθρωποι ἦσαν πιὸ καλοὶ καὶ εὐσεβεῖς ἀπὸ τοὺς Χαναναίους καὶ ἐπειδὴ δὲν ἤμποροῦσε νὰ ταξιδεύσῃ μόνος του ἕως ἐκεῖ ἔστειλε τὸν πιστό του ὑπηρέτη Ἐλιέζερ.

Τοῦ ἔδωσε 10 καμηλές καὶ πλοῦσια δῶρα νὰ πάῃ στὴ Χαρράν τῆς Μεσοποταμίας ὅπου ἔμενε ὁ ἀδελφός του Ναχώρ· καὶ μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ νὰ ζητήσουν μαζί μ' ἐκεῖνον μιὰ καλὴ κόρη, γιὰ γυναῖκα τοῦ Ἰσαὰκ.

Ὁ Ἐλιέζερ μαζί μὲ τοὺς βοηθοὺς του ὕστερα ἀπὸ μακρυνὸ καὶ κουραστικὸ ταξίδι ἐφθασε στὴν πόλι Χαρράν. Ἐσταμάτησε ἔξω ἀπὸ τὴν πόλι κοντὰ σ' ἓνα πηγάδι, ἀπὸ τὸ ὁποῖο κάθε θράδου τὰ κορίτσια τῆς πόλεως ἔπαιρναν νερό. Πρὶν ξεκουρασθῆ ἔκαμε τὴν προσευχὴ του στὸ Θεὸ καὶ τὸν παρακάλεσε νὰ τὸν φωτίσῃ νὰ βρῆ μιὰ κελὴ νύφη γιὰ τὸν Ἰσαὰκ. Καὶ πρόσθεσε ὅποια κόρη θὰ μοῦ δώσῃ νερὸ νὰ πιῶ καὶ θὰ ποτίσῃ καὶ τίς καμηλές μου, αὐτὴ νὰ εἶναι ἢ κατάλληλη γιὰ νὰ γίνῃ γυναῖκα τοῦ Ἰσαὰκ.

Καὶ πραγματικά, κατὰ τὸ βραδάκι, ἀνάμεσα στὶς κοπέλλες ποῦ ἔπαιρναν νερό, ἦρθε καὶ μιὰ σεμνὴ καὶ ὠραία. Αὐτὴ μὲ πολλὴ προθυμία ἔδωσε στὸν Ἐλιέζερ νὰ πιῇ καὶ ἐπότισε καὶ τίς καμηλές του. Ὁ Ἐλιέζερ εὐχαριστήθηκε γιὰ τὴν προθυμία

τῆς κόρης, τῆς ἐχάρισε πλούσια δῶρα καὶ τὴν ἐρώτησε ποιά εἶναι καὶ ἂν ἔχουν θέσι στὸ σπίτι τους νὰ παραμείνη λίγες ἡμέρες.

Λέγομαι Ρεβέκκα καὶ εἶμαι κόρη τοῦ Βαθουήλ, εἶπε ἐκείνη, στὸ σπίτι μας ὑπάρχει μέρος γιὰ σὰς καὶ γιὰ τὰ ζῶα σας, περιμένετε ὅμως νὰ εἰδοποιήσω τὸν ἀδελφό μου τὸν Λάβαν. Ὅταν ἡ Ρεβέκκα ἔφθασε στὸ σπίτι καὶ διηγήθηκε ὅσα ἔγιναν ὁ ἀδελφός της ἔτρεξε ἀμέσως στὸ πηγάδι καὶ ἐκάλεσε τὸν ξένο στὸ σπίτι τους. Ὅταν δὲ ἔμαθε ἀπὸ τὸν Ἑλιέζερ ὅτι εἶναι δούλος τοῦ Ἀβραάμ καὶ ἔρχεται ἀπὸ τὴ Μεσοποταμία ἐχάρηκε πάρα πολύ, γιατί ὁ πατέρας του ὁ Βαθουήλ ἦταν γυιὸς τοῦ Ναχὼρ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Ἀβραάμ. Στὸ σπίτι ὅπου ἔφθασαν, ὁ Ἑλιέζερ καὶ οἱ σύντροφοί του, ἀφοῦ ἐτακτοποιήσαν τὰ ζῶα τους ἐκάθησαν σὲ πλούσιο τραπέζι, πού στὸ μεταξὺ τοὺς εἶχαν ἐτοιμάσει.

Προτοῦ ὅμως φάγουν ὁ Ἑλιέζερ εἶπε τὸ σκοπὸ γιὰ τὸν ὁποῖο ἦλθε στὴ Μεσοποταμία καὶ διηγήθηκε ὅ,τι ἔγινε. Στὸ τέλος τοὺς παρακάλεσε νὰ τοῦ δώσουν τὴ Ρεβέκκα γιὰ γυναῖκα τοῦ Ἰσαάκ.

Οἱ γονεῖς καὶ ὁ ἀδελφός τῆς Ρεβέκκας ἐδέχτηκαν μὲ προθυμία τὴν πρότασι τοῦ Ἑλιέζερ, ἂν θελήσῃ καὶ ἡ Ρεβέκκα. Ὅταν καὶ ἡ Ρεβέκκα ἀπάντησε ὅτι δέχεται τὸ γάμο της μὲ τὸν Ἰσαάκ, ὁ Ἑλιέζερ πρόσφερε σ' ὅλους καὶ στὴ Ρεβέκκα πολὺ τιμα δῶρα. Καὶ ἔπειτα ἀπὸ λίγες ἡμέρες ὁ Ἑλιέζερ μὲ τοὺς συντρόφους του καὶ τὴ Ρεβέκκα ἀνεχώρησαν γιὰ τὴ Χαναάν.

Ὁ Ἀβραάμ καὶ ὁ Ἰσαάκ τοὺς ὑποδέχτηκαν μὲ μεγάλη χαρὰ καὶ ἐνθουσιάστηκαν γιὰ τὴν καλὴ ἐκλογὴ τοῦ Ἑλιέζερ. Κι' ὁ γάμος ἔγινε μὲ χαρὰς καὶ διασκεδάσεις. Ὁ Ἀβραάμ εὐλόγησε τὰ παιδιὰ του καὶ τοὺς ἔκαμε τὴ θερμὴ σύστασι νὰ ἔχουν πίστι στὸ Θεὸ καὶ νὰ ὑπακούουν στὸ θέλημά του.

Ὁ Ἀβραάμ ἔζησε ἀρκετὰ ἀκόμη χρόνια, ὕστερα ἀπὸ τὸ γάμο τοῦ Ἰσαάκ καὶ τῆς Ρεβέκκας, πολὺ εὐχαριστημένος πού ἀξιώθηκε νὰ γίνῃ ὁ γενάρχης τοῦ ἐκλεκτοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ. Πέθανε σὲ ἡλι-

κία 175 χρόνων. Ὁ Ἰσαὰκ τὸν ἔθαψε στὴν ἴδια σπηλιά πού εἶχε θάψει τὴ γυναῖκα του τὴ Σάρρα.

13. Ὁ Ἡσαῦ καὶ ὁ Ἰακώβ

Ὁ Ἰσαὰκ καὶ ἡ Ρεβέκκα ἀπόκτησαν δύο παιδιά, τὸν Ἡσαῦ πού ἐγεννήθηκε πρῶτα (πρωτότοκος) καὶ τὸν Ἰακώβ, πού ἐγεννήθηκε κατόπιν. Ὁ Ἡσαῦ ἦταν δασύτριχο, γερὸ καὶ ζωηρὸ παιδί καὶ τοῦ ἄρесе πάρα πολὺ τὸ κυνήγι. Γι' αὐτὸ ἅμα ἐμεγάλωσε ἔμνευε στὰ κτήματα καὶ ὅταν εἶχε καιρὸ ἐκυνηγοῦσε. Ὁ Ἰακώβ ἀντίθετα ἦταν ἀσθενικός, χωρὶς τρίχες (λεῖος) καὶ ἥσυχος. Τοῦ ἄρесе νὰ μένῃ στὸ σπίτι καὶ νὰ ἀσχολῆται μὲ τὶς ἐργασίες τοῦ σπιτιοῦ βοηθώντας τὴ μητέρα του. Γι' αὐτὸ ἡ Ρεβέκκα ἀγαποῦσε πῶς πολὺ τὸν Ἰακώβ, ἐνῶ ὁ Ἰσαὰκ ἀγαποῦσε τὸν Ἡσαῦ, γιατί ἦταν πρωτότοκος καὶ γιατί τὸ κυνήγι, πού τοῦ ἔφερνε ἦταν τὸ καλύτερο φαγητό του.

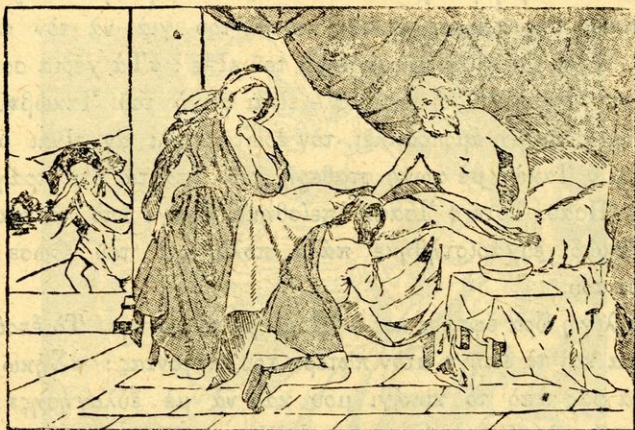
Σύμφωνα μὲ τὴ συνθήκη τῆς ἐποχῆς ἐκείνης οἱ πρωτότοκοι εἶχαν τὸ δικαίωμα νὰ κληρονομήσουν τὸν πατέρα τους· ἡ κληρονομία αὐτὴ λεγόταν **πρωτοτόκια**· καὶ μετὰ τὸ θάνατο τοῦ πατέρα τους ἐγίνοντο πατριάρχες, ἀφοῦ πρῶτα ἔπαιρναν καὶ τὴν εὐλογία τοῦ πατέρα τους.

Τὰ πρωτοτόκια λοιπὸν ἀνῆκαν στὸν Ἡσαῦ. Ἀλλὰ ὁ Ἡσαῦ δὲν ἦταν ἀξίος· γι' αὐτὸ καὶ ὁ Θεὸς τὰ ἐκανόνισε ἔτσι, ὥστε νὰ τὰ πάρῃ ὁ Ἰακώβ. Μιὰ ἡμέρα πού ὁ Ἰακώβ ἦταν στὸ σπίτι καὶ μαγεύριευε φακὲς ὁ Ἡσαῦ ἐγύρισε ἀπὸ τὸ κυνήγι κατάκοπος καὶ πάρα πολὺ πεινασμένος.

Ὅταν εἶδε τὸ ζεστὸ φαγητὸ τὸ λαχτάρησε καὶ ἐζήτησε ἀπὸ τὸν ἀδελφό του νὰ τοῦ δώσῃ ἕνα πιάτο φακὲς νὰ φάγῃ, γιὰ νὰ συνέλθῃ. Ὁ Ἰακώβ τότε τοῦ λέγει: «Θὰ σοῦ δώσω, ἂν μοῦ ὀρκισθῆς ὅτι θὰ μοῦ πωλήσῃς τὰ πρωτοτόκιά σου», Ὁ Ἡσαῦ ἀκράτητος καὶ λαίμαργος καθὼς ἦταν, ἐδέχθη καὶ μὲ ὄρκο ἐπώλησε τὰ πρωτοτόκιά του στὸν Ἰακώβ. Ὁ Ἰακώβ τότε τοῦ ἔδωσε λίγο ψωμί καὶ ἕνα πιάτο φακὲς καὶ ἔφαγε.

14. Ὁ Ἰσαὰκ εὐλογεῖ τὸν Ἰακώβ

Ὁ Ἰσαὰκ εἶχε τώρα πλέον γαράτσι. Ἦταν 137 χρόνων καὶ δὲν ἐδλεπε. Ἐπειδὴ προκισθανόταν τὸ τέλος τῆς ζωῆς του ἐκάλεσε μία ἡμέρα τὸν Ἡσαῦ καὶ τοῦ εἶπε : «Βλέπεις παιδί μου ἐγέρασα καὶ δὲν γνωρίζω ἂν θὰ ζήσω πολὺ ἀκόμη. Πήγγαινε νὰ φέρῃς ἓνα καλὸ κунήγι νὰ τὸ μαγειρεύῃς καλὰ, ὅπως ἀκρι-

Εἰκ. 6. Ὁ Ἰακώβ ἐπῆρε τὴν εὐλογία τοῦ πατέρα του.

θῶς μου ἀρέσει, νὰ μοῦ φέρῃς νὰ φάω καὶ νὰ σοῦ δώσω τὴν εὐλογία μου, γιὰ νὰ γίνῃς ἀρχηγὸς τοῦ λαοῦ μου Ἰσραὴλ». Ὁ Ἡσαῦ ἀμέσως ἐπῆρε τὰ ὅπλα του καὶ τοὺς σκύλους του καὶ ἐβγήκε στὸ κунήγι.

Τὰ λόγια αὐτὰ τὰ ἀκουσε καὶ ἡ Ρεβέκκα. Ἐπειδὴ ἤθελε νὰ πάρῃ τὴν εὐλογία ὁ Ἰακώβ, μόλις ἔφυγε ὁ Ἡσαῦ ἐκάλεσε τὸν Ἰακώβ καὶ τοῦ εἶπε : «Παῖδί μου νὰ πᾶς στὸ κοπάδι νὰ φέρῃς δυὸ παχειὰ κατοικᾶκια, γιὰ νὰ τὰ μαγειρέψω ὅπως ἀρέσουν στὸν πατέρα σου, νὰ τοῦ δώσης νὰ φάῃ, γιὰ νὰ σὲ εὐλογήσῃ προτοῦ πεθάνῃ».

Ὁ Ἰακώβ ἔφερε τὰ κατοικᾶκια καὶ ἡ Ρεβέκκα τὰ μαγειρέψε

γρήγορα. Κατόπιν έντυσε τόν 'Ιακώβ με τὰ ρούχα τοῦ 'Ησαῦ. Τοῦ περιτύλιξε τὸ λαιμὸ καὶ τὰ χέρια με τὸ μαλακὸ δέριμα τῶν κατσικιῶν, γιὰ νὰ φαίνεται μαλλιαρός, ὅπως ἦταν ὁ 'Ησαῦ καὶ τὸν ἔστειλε με τὸ φαγητὸ στὸν 'Ισαάκ. Ὁ 'Ιακώβ ἐπληγιστῆς τὸν πατέρα του καὶ τοῦ εἶπε : « Πατέρα σου ἔφερα τὸ κυνήγι πὸς μοῦ εἶπες· σήκω νὰ φᾶς καὶ δῶσε μου τὴν εὐλογία σου ».

Ὁ 'Ισαάκ ἀπόρησε πῶς τόσο γρήγορα ἐγύρισε ἀπὸ τὸ κυνήγι καὶ ἐπειδὴ ἡ φωνή, πὸς ἄκουσε, τοῦ ἐφάνηκε πῶς ἦταν τοῦ 'Ιακώβ τὸν ἐκάλεσε νὰ πάη κοντὰ του γιὰ νὰ τὸν ψηλαφήσῃ. Ἀφοῦ τὸν ἐψηλάφησε καλὰ τοῦ εἶπε : « Τὰ χέρια σου εἶναι χέρια τοῦ 'Ησαῦ, ἡ φωνή σου εἶναι φωνή τοῦ 'Ιακώβ ». Ἐπειδὴ ὁμοῦς ἀκόμη ἀμφιβάλλει, τὸν ἐρωτᾷ πάλι ἂν εἶναι ὁ 'Ησαῦ καὶ ὁ 'Ιακώβ με φωνὴ σταθερὴ τοῦ ἀπαντᾷ ὅτι πράγματι εἶναι ὁ 'Ησαῦ. Τότε ὁ 'Ισαάκ ἐπέισθηκε, ἔφαγε ἀπὸ τὸ φαγητὸ τοῦ 'Ιακώβ, εὐχαριστήθηκε πάρα πολὺ καὶ τοῦ ἔδωσε τὴν εὐλογία του.

Σὲ λίγη ὥρα ἔφτασε καὶ ὁ 'Ησαῦ με τὸ κυνήγι. Τὸ ἐτοίμασε γρήγορα καὶ τὸ ἐπῆγε στὸν πατέρα του λέγοντας : « Σήκω πατέρα νὰ φᾶς ἀπὸ τὸ κυνήγι μου καὶ νὰ με εὐλογήσῃς ». Ὁ 'Ισαάκ τότε ἐγνώρισε τὴ φωνὴ τοῦ 'Ησαῦ, κατάλαβε τὴν ἀπάτη τοῦ 'Ιακώβ, ἐλυπήθηκε πάρα πολὺ καὶ τοῦ εἶπε ὅτι πρὸ ὀλίγου ἐπῆρε τὴν εὐλογία ὁ 'Ιακώβ καὶ εἶναι εὐλογημένος. Ἐφαγε ὁμοῦς ἀπὸ τὸ κυνήγι τοῦ 'Ησαῦ, καὶ τὸν εὐλόγησε νὰ ζῆ εὐτυχισμένος, ἀλλὰ νὰ ὑπακούη στὸν ἀδελφὸ του, πὸς ἐπῆρε τὴν πρώτη εὐλογία.

Ὁ 'Ησαῦ ἀπὸ τότε ἐθύμωσε πάρα πολὺ κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ του καὶ ἐπῆρε τὴν ἀπόφασιν νὰ τὸν σκοτώσῃ μετὰ τὸ θάνατο τοῦ πατέρα του.

15. Ἡ φυγὴ καὶ τὸ ὄνειρο τοῦ 'Ιακώβ

Ἡ Ρεβέκκα ἔμαθε τοὺς σκοποὺς τοῦ 'Ησαῦ γιὰ τὸν 'Ιακώβ καὶ γιὰ νὰ ἀποφύγῃ τὸ κακὸ ἀποφάσισε νὰ στείλῃ τὸν 'Ιακώβ

στην Μεσοποταμία κοντά στον αδελφό της τὸ Λάβαν, ὥσπου νὰ περάση ὁ θυμὸς τοῦ Ἡσαῦ. Σ' αὐτὸ συμφώνησε καὶ ὁ Ἰσαάκ.

Ἔτσι ὁ Ἰακώβ μὲ μεγάλη του λύπη ἀποχαιρετᾷ τοὺς γονεῖς του καὶ φεύγει κρυφά. Βαδίζει γρήγορα καὶ φοβισμένος μήπως τὸν προφθάσῃ ὁ Ἡσαῦ. Ἐπερπάτησε ὅλη τὴν ἡμέρα. Ὅταν ἐνόκτωσε εὐρέθηκε καταμόναχος σὲ μιὰ ἐρημιὰ τῆς Συρίας καὶ ἐκεῖ ἐσταμάτησε γιὰ νὰ ξενοχτήσῃ. Τότε ἔνοιωσε τὴ μοναξιά

Εἰκ. 7. «Ἐγὼ εἶμαι ὁ Θεὸς τοῦ Ἀβραάμ . . .»

του. Μετανόησε γιὰ ὅ,τι ἔκαμε προσευχῆθηκε στὸ Θεὸ καὶ ἐζήτησε τὴ βοήθεια καὶ τὴν προστασία του. Κατόπιν κουρασμένος, καθὼς ἦταν, ξάπλωσε στὰ ἀγριόχορτα νὰ κοιμηθῇ βάζοντας γιὰ προσκέφαλο μιὰ πέτρα.

Τῆ νύκτα εἶδε ἓνα ὄνειρο. Μιὰ τεράστια σκάλα ποὺ τὰ πόδια της ἀκουμπούσαν στὴ γῆ καὶ ἡ κορυφή της ἔφθανε στὸν οὐρανὸ· σ' αὐτὴν ἀνεβοκατέβαιναν οἱ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ. Στὴν κορυφή τῆς σκάλας εἶδε τὸ Θεὸ νὰ στέκεται καὶ νὰ τοῦ λέγῃ:

«Ἐγὼ εἶμαι ὁ Θεὸς τοῦ Ἀβραάμ καὶ τοῦ πατέρα σου τοῦ

Ισαάκ. Τὸν τόπο πού κοιμᾶσαι θὰ δώσω σὲ σέ καὶ στοὺς ἀπογόνους σου· καὶ ἀπὸ αὐτοὺς θὰ εὐλογηθοῦν ὄλες οἱ φυλὲς τῆς γῆς. Μὴ φοβᾶσαι· θὰ εἶμαι πάντα μαζί σου καὶ θὰ σὲ φυλάω καὶ θὰ σὲ βοηθήσω νὰ γυρίσης στὴν πατρίδα σου».

Ὁ Ἰακώβ τότε ἐξύπνησε τρομαγμένος, κοίταξε γύρω του καὶ εἶπε : «Τί φοβερὸ μέρος εἶναι αὐτό! Δὲν ἔμπορεῖ νὰ εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ ὁ οἶκος τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ πύλη τοῦ οὐρανοῦ».

Μόλις ἐξημέρωσε, ὁ Ἰακώβ τὸ λίθο (τὴν πέτρα), πού εἶχε γιὰ προσκέφαλο, τὸν ἔβαλε ὀρθιο κι' ἔχυσε ἐπάνω του λίγο λάδι γιὰ νὰ δείξη ὅτι ὁ τόπος αὐτὸς εἶναι ἱερός. Καὶ ὠνόμασε τὸν τόπον αὐτὸν Βαιθήλ, πού σημαίνει οἶκος Θεοῦ. Κατόπιν ἔκαμε πάλι τὴν προσευχή του καὶ ὑποσχέθηκε στὸ Θεὸ ὅτι, ἂν τὸν ἀξιώσει νὰ γυρίση στὴν πατρίδα του (Χαναάν), στὸ μέρος αὐτὸ θὰ κτίση ἓνα θυσιαστήριο (ναὸ) στὸ Θεό· καὶ συνέχισε τὸ ταξίδι του γιὰ τὴ Μεσοποταμία.

16. Ὁ Ἰακώβ στὴ Μεσοποταμία

Ἐπειτα ἀπὸ λίγες ἡμέρες ὁ Ἰακώβ ἔφθασε στὴ Χαρρὰν τῆς Μεσοποταμίας καὶ κατέφυγε στὸ θεῖο του Λάβαν, ὅπου καὶ ἐφιλοξενήθη. Γιὰ νὰ μὴ μένη ὅμως ἀνεργὸς ἀνάλαβε νὰ βόσκη τὰ πρόβατα τοῦ θεῖου του. Καὶ ἀντὶ γιὰ μισθὸ ἐζήτησε ἀπὸ τὸ θεῖο του νὰ τοῦ δώσει γιὰ γυναῖκα του τὴ μικρότερη ἀπὸ τίς δυὸ θυγατέρες του, τὴ Ραχήλ. Ὁ Λάβαν ἐδέχθη ἂν θὰ τὸν ὑπηρετοῦσε ὡς βοσκὸς ἑπτὰ χρόνια.

Ἔτσι καὶ ἔγινε. Ἐπάνω στὸ γάμο ὅμως ὁ Λάβαν ἐγέλασε τὸν Ἰακώβ καὶ τοῦ ἔδωσε τὴ μεγαλύτερη, τὴ Λεία. Ἦταν σκεπασμένη μὲ πυκνὸ πέπλο καὶ δὲν τὴν ἀναγνώρισε. Ὅταν μετὰ τὸ γάμο ἔβγαλε τὸ πέπλο καὶ τὴν εἶδε ὁ Ἰακώβ ἐλυπήθηκε πάρα πολὺ γιὰ τὴν ἀπάτη τοῦ θεῖου του. Ὁ Λάβαν τοῦ ἐδικαιολογήθη ὅτι εἶναι συνήθεια νὰ παντρεύουν πρῶτα τὰ μεγαλύτερα κορίτσια καὶ κατόπιν τὰ μικρότερα. Ἦμπορεῖ ὅμως νὰ τοῦ δώσει, καὶ τὴ

Ραχήλ, ἂν δουλέψῃ ἄλλα ἑπτὰ χρόνια. Ὁ Ἰακώβ ἐδέχθη καὶ ὅταν ἐπέρασαν καὶ τὰ ἄλλα ἑπτὰ χρόνια, ἐπῆρε γιὰ δευτέρα γυναῖκα του τὴ Ραχήλ, ποὺ ἀγαποῦσε περισσότερο.

Ἐκ τῶν δύο αὐτῶν γυναῖκες ὁ Ἰακώβ ἀπόκτησε 12 παιδιά. Ἐκ τῆς Λείας ἀπόκτησε τὸ Ρουβὴν, Συμεὼν, Λευὶ, Ἰούδα, Ἰσάχαρ, Ζαβουλὼν, Δάν, Νεφθαλεὶμ, Γὰδ καὶ Ἀσήρ. Καὶ ἐκ τῆς Ραχήλ, τὸν Ἰωσήφ καὶ τὸ Βενιαμίν, ποὺ ἐγεννήθηκε ὅταν ἐγύρισαν στὴ Χαναάν. Ἐκ τῶν 12 αὐτῶν παιδιῶν τοῦ Ἰακώβ ἐσχηματίσθησαν οἱ 12 φυλὲς τοῦ Ἰσραήλ.

17. Ἐπιστροφή τοῦ Ἰακώβ εἰς τὴν Πατρίδα του

Ὁ Ἰακώβ ἔμεινε ἐν τῇ Χαρρὰν τῆς Μεσοποταμίας μακριὰ ἀπὸ τοὺς δικούς του εἴκοσι ὀκτώ χρόνια. Στὸ μακρὸ αὐτὸ διάστημα ἐδοκίμασε χαρές, ἀλλὰ ἐπέρασε καὶ πίκρες καὶ στε-

Εἰκ. 8. Ὁ Ἰακώβ ζητᾷ ἀπὸ τὸν ἀδελφὸν του νὰ τὸν συγχωρήσῃ.

νοχώριες. Ὅλα τὰ ὑπέφερε μὲ ὑπομονή, γιὰ τὸ ὅτι ἔθεωροῦσε δίκαιες τιμωρίες γιὰ τὴν κακὴ συμπεριφορὰ του πρὸς τὸν Ἡσαῦ. Δὲν ἔπαυε ὅμως νὰ ἔχη* διαρκῶς τὸ νοῦ του στὸ

Θεὸ καὶ νὰ τὸν παρακαλῆ νὰ τὸν βοηθήσῃ, γιὰ νὰ γυρίσῃ στὸν τόπο τοῦ κοντὰ στοὺς ἀγαπημένους γονεῖς του.

Ὁ Θεὸς βλέποντας τὴ μεγάλη νοσταλγία τοῦ Ἰακώβ παρουσιάσθηκε κάποτε καὶ τοῦ εἶπε : «Γύρισε στὴν πατρίδα σου καὶ στοὺς συγγενεῖς σου. Ἐγὼ θὰ εἶμαι μαζί σου».

Ὁ Ἰακώβ ἐπῆρε τότε τὴν οἰκογένειά του, τὰ κοπάδια του ἀπὸ πρόβατα καὶ ἄλλα ζῶα καὶ τοὺς δούλους του καὶ ἔφυγε γιὰ νὰ γυρίσῃ στὴν Χαναάν. Στὸ δρόμο ὅμως τὸν ἐτρόμαξε ἡ σκέψι, ἂν ὁ ἀδελφός του θὰ εἶναι ἀκόμη θυμωμένος. Γι' αὐτὸ μάλιστα ἔφθασε στὸν Ἰορδάνη ποταμὸ, ἔστειλε ἀνθρώπους στὸν ἀδελφό του μὲ πολλὰ δῶρα γιὰ νὰ τὸν καλοπιάσῃ. Μὰ ὁ Ἡσαῦ εἶχε ἀπὸ χρόνια ξεθυμώσει. Ἄμα ἔμαθε πὼς ἔρχεται ὁ ἀδελφός του ἐχάρηκε πάρα πολὺ καὶ ἐβγήκε νὰ τὸν ὑποδεχθῆ μὲ 400 ἄλλους ἄνδρες.

Ὁ Ἰακώβ ὅταν ἔμαθε τοῦτο, ἀπὸ τοὺς ἀπεσταλμένους του, ἐφοβήθη καὶ παρακάλεσε τὸ Θεὸ νὰ τὸν γλυτώσῃ ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ ἀδελφοῦ του. Καὶ τὴν νύκτα εἶδε στὸν ὕπνο του πὼς πάλαιψε μὲ ἓναν πολὺ δυνατὸν ἄνθρωπο καὶ τὸν ἐνίκησε. Ὁ ἄνθρωπος αὐτός, ποῦ ἦταν ὁ Θεὸς τοῦ εἶπε : «Ἀπὸ τώρα θὰ λέγεσαι **Ἰσραὴλ** δηλ. ἄνθρωπος δυνατός. Ἀπὸ τότε δὲ καὶ οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἰακώβ, οἱ Ἑβραῖοι, ὀνομάζονται **Ἰσραηλῖτες**.

Τὸ πρῶτ', ὅταν ὁ Ἰακώβ εἶδε ἀπὸ μακριὰ τὸν Ἡσαῦ νὰ ἔρχεται ἐπροχώρησε μπροστὰ ἀπ' ὄλους καὶ ὅταν ἐπλησίασε ἔπεσε στὴ γῆ καὶ τὸν ἐπροσκύνησε ζητώντας νὰ τὸν συγχωρήσῃ. Καὶ ὁ Ἡσαῦ τότε ἀγκάλιασε τὸν ἀδελφό του καὶ ἐφιλοβουσε ὁ ἓνας τὸν ἄλλο κλαίοντας ἀπὸ τὴ χαρὰ τους.

Κατόπιν, ἀφοῦ ὁ Ἡσαῦ ἐγνώρισε καὶ τὴν ἄλλη οἰκογένεια τοῦ Ἰακώβ ὅλοι μαζί χαρούμενοι καὶ εὐχαριστημένοι ἐπέρασαν τὸν Ἰορδάνη ποταμὸ καὶ ἤρθαν στὸ πατρικό τους σπιτί. Ἐκεῖ ἐδέχθη τὸν Ἰακώβ, μὲ τὴν ἴδια χαρὰ, καὶ ὁ γέρο Ἰσαάκ καὶ ἐδόξασε τὸ Θεὸ βλέποντας τὰ παιδιὰ του ἀγαπημένα καὶ εὐτυχημένα. Ἡ Ρεβέκκα εἶχε πεθάνει ἀπὸ πολὺν καιρὸ.

Ὁ Ἰακώβ, ἀφοῦ ἐγύρισε στήν πατρίδα του ἔστησε τή σκηνή του κι' ἔμεινε ὀριστικά στήν πόλι Σαλήμ, ὅπου ἔκτισε καί θυσιαστήριο γιά νά εὐχαριστή τὸ Θεό. Ὑστερα ἐπῆγε στή Βαιθλήλ καί ἔκτισε καί ἐκεῖ θυσιαστήριο καί ἐθυσίασε στοῦ Θεοῦ ποῦ τὸν ἀξίωσε νά γυρίσῃ στήν πατρίδα του.

Κατόπιν οἱ δύο ἀδελφοὶ ἐμοίρασαν τὰ λιβάδια καί ἐζούσαν ἀγαπημένοι. Σὲ λίγος καιρὸς πέθανε καί ὁ Ἰσαάκ πολὺ εὐχαριστημένος σὲ ἡλικία 180 ἐτῶν.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΙΩΣΗΦ

18. Ἡ πώλησι τοῦ Ἰωσήφ

Ὁ Ἰακώβ ἀπ' ὅλα τὰ παιδιά του ἀγαποῦσε περισσότερο τὸν Ἰωσήφ, γιατί ἦταν εὐγενικός, ἀγαθὸς καὶ ὑπάκουος. Ἀπὸ τὴν ἀγάπη του αὐτῆ τοῦ ἔκαμε ἓνα ὠραιότατο καὶ πολύχρωμο φόρεμα. Γι' αὐτὸ τὰ ἀδελφία του τὸν ἐζήλευαν πολὺ καὶ τὸν ἐφθονοῦσαν. Ὁ φθόνος τους ὅμως ἐμεγάλωσε περισσότερο ὅταν ὁ Ἰωσήφ διηγήθηκε δύο ὄνειρα ποὺ εἶδε. Στὸ πρῶτο ὄνειρο εἶδε ὅτι ἐθέριζε μὲ τὰ ἀδέρφια του στὰ χωράφια καὶ ἔκαναν δεμάτια καὶ ὅτι τὸ δικό του δεμάτι ἐστάθη ὄρθιο, ἐνῶ τὰ δεμάτια τῶν ἀδελφῶν του ἐμαζεύθηκαν γύρω ἀπὸ τὸ δικό του καὶ τὸ προσκυνοῦσαν. Μήπως θέλεις νὰ γίνης βασιλέας καὶ μετὶ δοῦλοι σου; τοῦ εἶπαν τότε μὲ θυμὸ τὰ ἀδελφία του.

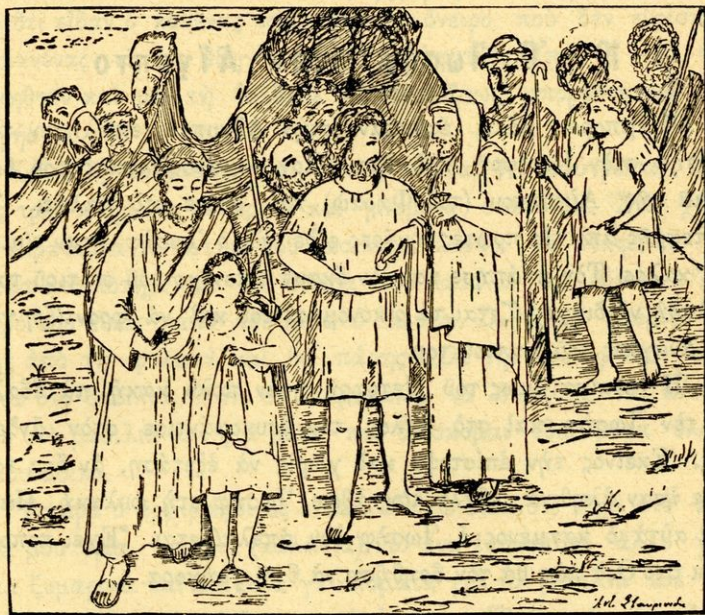
Στὸ δεύτερο εἶδε ὅτι ὁ ἥλιος, ἡ σελήνη καὶ 12 ἀστέρια ἔπесαν καὶ τὸν προσκυνοῦσαν. Τὶ ὄνειρο εἶναι αὐτό; τοῦ εἶπε ὁ πατέρας του, μήπως θὰ γίνης βασιλιάς καὶ θὰ ἔλθωμε νὰ σὲ προσκυνήσωμε ἐγώ, ἡ μητέρα σου καὶ τὰ ἀδελφία σου! Ἀπὸ τότε τὰ ἀδελφία τοῦ Ἰωσήφ ἐζητοῦσαν εὐκαιρία νὰ τὸν σκοτώσουν.

Ἡ εὐκαιρία ἤλθε: Μιὰ ἡμέρα ὁ Ἰακώβ ἔστειλε τὸν Ἰωσήφ νὰ φέρη φαγητὸ στ' ἀδελφία του ποὺ ἦσαν μακριὰ στὰ χωράφια μὲ τὰ πρόβατα. Ὅταν εἶδαν τὸν Ἰωσήφ νὰ ἔρχεται ἀπὸ μακριὰ εἶπαν μεταξύ τους: «Νὰ αὐτὸς μὲ τὰ ὄνειρα, ἄς τὸν σκοτώσωμε καὶ λέμε στὸν πατέρα μας πὼς κάποιος θηρίο τὸν ἔφαγε».

Ὁ Ρουβὴμ ποὺ ἦταν μεγαλύτερος δὲν τοὺς ἄφησε. Ὅχι, τοὺς εἶπε, αὐτὸ δὲν πρέπει νὰ γίνη, εἶναι κακό. Καλύτερα νὰ τὸν ρίξωμε σ' ἓνα λάκκο, γιὰ νὰ πεθάνη ἀπὸ τὴν πείνα. Εἶπε

ὲ αὐτὰ γιατί εἶχε σκοπὸ νὰ τὸν βγάλῃ τῆ νύχτα κρυφὰ καὶ νὰ τὸν στείλῃ στὸν πατέρα του.

Τῆ γνώμῃ τοῦ Ρουβὴμ τῆ δέχτηκαν καὶ οἱ ἄλλοι. Μόλις ἤλθῃ ὁ Ἰωσήφ τὸν ἐπιασαν, τοῦ ἔβγαλαν τὸ ὄρατο φόρεμα καὶ τὸν ἐρμύζαν σ' ἓνα λάκκο, ποῦ ἦταν ἐκεῖ κοντά. Σὲ λίγο, ἐνῶ ἔτρωγαν εἶδαν νὰ περνοῦν μακριὰ ἀπὸ ἐκεῖ ἔμποροι Ἰσμαηλίτες μὲ καμήλες φορτωμένες ἐμπορεύματα καὶ νὰ πηγαίνουν στὴν Αἴγυπτο.

Εἰκ. 9. Ἡ πώλησις τοῦ Ἰωσήφ.

Τότε ἓνας ἄλλος ἀδελφός, ὁ Ἰούδας, εἶπε πὼς καλύτερα εἶναι νὰ πουλήσουν τὸν Ἰωσήφ στοὺς ἐμπόρους. Ὅλοι τὸ δέχτηκαν. Ὁ Ρουβὴμ ἐκείνη τὴν ὥρα ἔλειπε. Μόλις λοιπὸν ἔφθασαν οἱ ἔμποροι ἔβγαλαν τὸν Ἰωσήφ ἀπὸ τὸ λάκκο καὶ τὸν ἐπούλησαν γιὰ τριάντα ἀργύρια (72 δραχμές).

Κατόπιν ἐπῆραν τὸ ὄρατο φόρεμα τοῦ Ἰωσήφ, τὸ ἔσχισαν καὶ τὸ ἔβαψαν μὲ τὸ αἷμα ἐνὸς κατσικιοῦ, ποῦ ἔσφαξαν καὶ τὸ ἔφεραν στὸν πατέρα τους λέγοντας πῶς τὸ εὗρηκαν στὸ δάσος. Ὁ Ἰακώβ, μόλις τὸ εἶδε, τὸ ἐγνώρισε καὶ φώναξε : «αὐτὸ εἶναι τὸ φόρεμα τοῦ Ἰωσήφ! Κάποιο θηρίο (ἄγριο ζῷο) θὰ τὸν κατασπάραξε στὸ δρόμο». Κι' ἄρχισε νὰ θρηνηῖ καὶ νὰ κλαίῃ, ἀπαρηγόρητα λέγοντας : «Γρήγορα θὰ πεθάνω, δὲν θὰ μπορέσω νὰ βαστήξω τὸν πόνο τῆς ψυχῆς μου».

19. Ὁ Ἰωσήφ στὴν Αἴγυπτο

Οἱ ἔμποροι μόλις ἔφθασαν στὴν Αἴγυπτο ἐπώλησαν τὸν Ἰωσήφ στὸν Πετεφρῆ ποῦ ἦταν ἀρχισωματοφύλακας τοῦ βασιλιᾶ τῆς Αἰγύπτου (τοῦ Φαραῶ) καὶ ἔμενε στὸ παλάτι. Ὁ Πετεφρῆς ἀπὸ τίς πρῶτες ἡμέρες εἶδε πῶς ὁ Ἰωσήφ ἦταν τίμιος καὶ καλός. Τὸν ἀγάπησε καὶ τὸν ἔκαμε οἰκονόμο τοῦ σπιτιοῦ του, δηλαδὴ νὰ διαχειρίζεται τὰ οἰκονομικά του καὶ νὰ φροντίζῃ γιὰ τίς ἀνάγκες τοῦ σπιτιοῦ του.

Ἡ γυναῖκα ὅμως τοῦ Πετεφρῆ ἦταν πολὺ κακὴ, τὰ ἔβαλε μὲ τὸν Ἰωσήφ καὶ στὸ τέλος τὸν ἐσυκοφάντισε στὸν ἄνδρα τῆς. Ἐκεῖνος τὴν ἐπίστεψε καὶ χωρὶς νὰ ἐξετάσῃ, ἂν ὅσα τοῦ εἶπε ἦσαν ἀληθινά, ἔβαλε τὸν ἀθῶο Ἰωσήφ στὴ φυλακὴ. Παρ' ὅλα αὐτὰ ὁ καημένος ὁ Ἰωσήφ δὲν ἀπελπίζεται. Ἔχει πεποιθῆσι στὸ Θεὸ πῶς θὰ τὸν βοηθήσῃ νὰ βγῆ γρήγορα.

20. Ὁ Ἰωσήφ στὴ φυλακὴ

Καὶ στὴ φυλακὴ ὁ Ἰωσήφ ἔδειξε καλὴ διαγωγή καὶ ἐφάνη ἀμέσως πῶς ἦταν καλὸς ἄνθρωπος. Τὸν ἀγάπησαν ὅλοι οἱ φυλακισμένοι καὶ πρὸ πολὺ ὁ ἀρχιδεσμοφύλακας, ὁ ὁποῖος μάλιστα τὸν διώρισε ἐπιστάτη τῶν ἄλλων φυλακισμένων.

Μὲ τὸ ἀξίωμα αὐτὸ ὁ Ἰωσήφ ἔδειξε ὄλη του τὴν εὐγένεια καὶ τὴν καλωσύνη του. Ἦταν δίκαιος σ' ὅλους τοὺς φυλακι-

ομένους. Πήγαινε στὰ κελλιά τους καί τούς ἔκανε συντροφιά. τούς συμβούλευε στὸ καλὸ καί τούς σύσταινε νὰ ἔχουν τὴν ἐλπίδα στὸ Θεό. Ἔτσι ὅλοι εἶχαν ἐμπιστοσύνη σ' αὐτόν, τὸν ἐθεωροῦσαν φίλο καί τὸν εἶχαν γιὰ προστάτη.

Σὲ λίγες ἡμέρες ὁ Φαραὼ ἔκλεισε στὴ φυλακὴ δύο ἀξιωματούχους του, τὸν ἀρχικεραστή καί τὸν ἀρχιμάγειρό του (1). Ὁ Ἰωσήφ ἔδειξε καί πρὸς αὐτούς τὴν ἴδια καλωσύνη. Ἐνα πρωτὸ τούς εἶδε πολὺ σκεπτικούς καί τούς ἐρώτησε τί ἔχουν. Τοῦ εἶπαν τότε ὅτι εἶδαν ὁ καθένας τους ἀπὸ ἓνα ὄνειρο ποὺ δὲν εὐρίσκεται κανένας νὰ τὰ ἐξηγήσῃ. Ὁ Ἰωσήφ τούς εἶπε νὰ τοῦ τὰ διηγηθοῦν καί μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ ἴσως μπορούσε νὰ τὰ ἐξηγήσῃ.

Καί ὁ ἀρχικεραστής τοῦ εἶπε: «Εἶδα ὅτι ἐφύτρωσαν διὰ μιᾶς τρία κλήματα μὲ ὠραία καί γινομένα σταφύλια. Στὸ χέρι μου ἐκρατοῦσα τὸ ποτήρι τοῦ βασιλιᾶ. Ἔκοφα τὰ σταφύλια τὰ ἔστιψα στὸ ποτήρι καί τὰ ἔδωσα τοῦ βασιλιᾶ καί ἤπια». Τὸ ὄνειρό σου εἶναι καλὸ τοῦ εἶπε ὁ Ἰωσήφ. Σὲ τρεῖς ἡμέρες θὰ ἐγγὺς ἀπὸ τὴ φυλακὴ καί θὰ πάρῃς πάλι τὴν πρώτη θέσι σου κοντὰ στὸ βασιλιά. Μόνο σὲ παρακαλῶ νὰ θυμηθῆς νὰ κάνῃς λόγο στὸ βασιλιά καί γιὰ μένα ποὺ ἐρίσκομαι ἐδῶ μέσα ὅλως διόλου ἄδικα.

Ἦστερα ὁ ἀρχιμάγειρος εἶπε: «Ἐγὼ εἶδα ὅτι εἶχα στὸ κεφάλι μου τρία πανέρια (καλάθια) τὸ ἓνα ἐπάνω στὸ ἄλλο γεμάτα ζυμαρικά καί διάφορα γλυκίσματα γιὰ τὸ βασιλιά· καί τὰ πουλιὰ κατέββαιναν καί ἔτρωγαν ἀπ' αὐτά». Τὸ ὄνειρό σου εἶναι πολὺ κακό, εἶπε ὁ Ἰωσήφ μὲ λύπη. Σὲ τρεῖς ἡμέρες θὰ σὲ ἀποκεφαλίσουν, ὕστερα θὰ σὲ κρεμάσουν καί θ' ἄρχωνται τὰ πουλιὰ νὰ τρῶνε τίς σάρκες σου.

Ἔτσι καί ἔγινε. Σὲ τρεῖς ἡμέρες ὁ Φαραὼ ἐώρταζε τὰ γενέθλιά του· ἔδωσε χάρι στὸν ἀρχικεραστή, διέταξε νὰ τὸν ἐγάλουν ἀπὸ τὴ φυλακὴ καί νὰ πάρῃ τὴν πρώτη θέσι του. Τὸν

(1) Ἀρχιοινοχόο καί ἀρχισιτοποιό.

ἀρχιμάγειρο διέταξε καὶ τὸν ἐκρέμασαν. Δυστυχῶς ὅμως ὁ ἀρχικεραστὴς ἐξέλασε ἐντελῶς τὸν Ἰωσήφ. Καὶ πάλιν ὅμως ὁ Ἰωσήφ ἔχει πεποιθῆσι ὅτι ὁ Θεὸς μίᾳ ἡμέρᾳ θὰ τοῦ δώσῃ τὸ δίκιο του.

21. Τὰ ὄνειρα τοῦ Φαραῶ

Ὁ ἀρχικεραστὴς μέσα στὴν εὐτυχία του ἐλησμόνησε τὸν Ἰωσήφ, δὲν τὸν ἐλησμόνησε ὅμως ὁ Θεός. Δύο χρόνια ὕστερα, ἀφ' ἔτου ὁ ἀρχικεραστὴς ἐβγήκε ἀπὸ τὴ φυλακὴ ὁ Φαραῶ εἶδε δύο ὄνειρα· τὰ ἐξῆς: Εἶδε νὰ βγαίνουν ἀπὸ τὸν Νεῖλο ποταμὸ ἐπτὰ ὄμορφες καὶ παχειῆς ἀγελάδες καὶ νὰ θόσκουν στὸ τρυφερο χορτάρι. Σὲ λίγο ἐβγήκαν ἄλλες ἐπτὰ πολὺ ἀδύνατες καὶ ἄσχημες ἀγελάδες, οἱ ὁποῖες ὠρμησαν καὶ ἔφαγαν τὶς πρῶτες.

Ἐπειτα ἀπὸ τὸ ὄνειρο αὐτὸ ὁ Φαραῶ ἐξύπνησε ταραγμένος, ἀλλὰ σὲ λίγο ξανακοιμήθηκε καὶ εἶδε δεύτερο ὄνειρο σχεδὸν ὅμοιο μὲ τὸ πρῶτο. Ἀπὸ τὴν ἴδια ρίζα σιταριοῦ ἐφύτρωσαν ἐπτὰ στάχυα παχειὰ καὶ γεμάτα καρπὸ. Ἐπειτα ἐφύτρωσαν ἄλλα ἐπτὰ στάχυα ἀδύνατα καὶ χωρὶς καρπὸ καὶ ἔπνιξαν τὰ καρπισμένα.

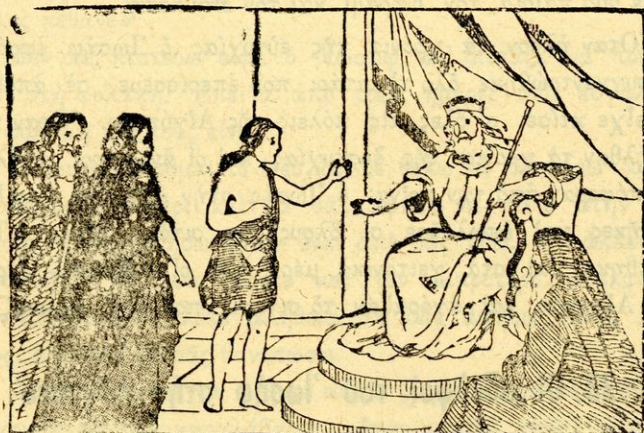
Ἐπειτα καὶ ἀπὸ τὸ δεύτερο ὄνειρο ὁ Φαραῶ ἐξύπνησε πολὺ τρομαγμένος καὶ δὲν ἠμπόρεσε νὰ κοιμηθῇ. Τὸ πρῶτ' ἐκάλεσε στὸ παλάτι ὄλους τοὺς σοφοὺς τῆς Αἰγύπτου καὶ ὄλους τοὺς ὄνειροκρίτες, μὰ κανεὶς δὲν ἠμπόρεσε νὰ ἐξηγήσῃ τὰ ὄνειρα. Καὶ γι' αὐτὸ ἦταν πολὺ στενοχωρημένος καὶ στὸ παλάτι ἐκρατοῦσε μεγάλη ἀνησυχία.

22. Ὁ Ἰωσήφ βγαίνει ἀπὸ τὴ φυλακὴ

Τότε ὁ ἀρχικεραστὴς ἐθυμήθηκε τὸν Ἰωσήφ, παρουσιάσθη στὸ βασιλιά καὶ τοῦ εἶπε ὅτι στὴ φυλακὴ ὑπάρχει κάποιος ἑβραῖος, ὁ Ἰωσήφ, ποὺ ξέρεي νὰ ἐξηγήῃ ὄνειρα ἐξήγησε τὰ ὄνειρα ποὺ εἶχα ἰδεῖ ἐγὼ καὶ ὁ ἀρχιμάγειρος καὶ ἐβγήκαν σωστά. Ὁ Φαραῶ ὅταν τὸ ἄκουσε διέταξε νὰ φέρουν ἀμέσως τὸν Ἰωσήφ στὸ

παλάτι. Πράγματι ἀφοῦ τοῦ ἐφόρεσαν καινούργια ροῦχα τὸν παρουσίασαν στὸ Φαραῶ. Αὐτὸς διηγήθηκε τὰ ὄνειρά του. Ὁ Ἰωσήφ ἀφοῦ τὰ ἄκουσε μὲ προσοχὴ τοῦ εἶπε :

«Βασιλιά μου, καὶ τὰ δύο ὄνειρά σου σημαίνουν τὸ ἴδιο πρᾶγμα. Οἱ ἑπτὰ παχειὲς ἀγελάδες καὶ τὰ ἑπτὰ καρπερὰ στάχυα σημαίνουν πῶς ἑπτὰ χρόνια θὰ γίνῃ μεγάλη εὐφορία καὶ ἀφθονία ἀπὸ ὅλα τὰ εἶδη τῶν καρπῶν τῆς γῆς. Οἱ ἑπτὰ ἀδύνατες ἀγελάδες καὶ τὰ ἑπτὰ ἀδύνατα (χωρὶς καρπὸ) στάχυα σημαίνουν

Εἰκ. 10. Ὁ Ἰωσήφ ἐξηγεῖ τὰ ὄνειρα τοῦ Φαραῶ.

πῶς θὰ ἔλθουν ὕστερα ἑπτὰ χρόνια ἀφορίας (δυστυχίας) καὶ μεγάλης πείνας στὴ γῆ. Γι' αὐτὸ σὲ συμβουλεύω νὰ εὑρῆς ἕναν ἄνθρωπο τίμιο καὶ ἄξιο καὶ νὰ τοῦ ἀναθέσης, μὲ ἐπιστάτες νὰ μαζέψῃ τὸ σιτᾶρι ποὺ θὰ περισσέψῃ στὰ χρόνια τῆς εὐτυχίας γιὰ νὰ τὸ ἔχῃς γιὰ τὸ λαό σου στὰ χρόνια τῆς δυστυχίας.

Ὁ Φαραῶ εὐχαριστήθηκε ἀπὸ τοὺς λόγους τοῦ Ἰωσήφ καὶ τοῦ εἶπε : Δὲν ὑπάρχει ἄλλος φρονιμώτερος καὶ καταλληλότερος ἀπὸ σένα γιὰ τὴ δουλειὰ αὐτή. Ἀπ' αὐτὴ τὴ στιγμή εἶσαι ὁ δεύτερος ἄρχοντας τῆς Αἰγύπτου. Κι' ἔβγαλε τὸ δακτυλίδι του ἀπὸ τὸ χέρι του καὶ τὸ ἐφόρεσε στὸ χέρι τοῦ Ἰωσήφ. Διέ-

ταξε κατόπιν και τὸν ἔντυσαν βασιλικὰ φορέματα και τὸν ἐτριγύρισαν στὴν πόλι ἐπάνω στὴν δεύτερη βασιλικὴ ἄμαξα. Μπροστά δὲ ἀπὸ τὴν ἄμαξα προχωροῦσε ἕνας κήρυκας και ἐφώναζε : «Γονατίστε και προσκυνεῖστε ὁ δεύτερος ἄρχοντας τῆς Αἰγύπτου περνάει».

Ἔτσι μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ ὁ Ἰωσήφ ἔγινε ὁ δεύτερος ἄρχοντας τῆς Αἰγύπτου. Ἦταν τότε 30 χρόνων και ἐπῆρε γυναϊκά του τὴν Ἀσινέθ, κόρη ἑνὸς αἰγυπτίου διοικητοῦ και ἀπέκτησε δύο παιδιὰ, τὸν Ἐφραὶμ και τὸν Μανασσῆ.

Ὅταν ἦλθον τὰ χρόνια τῆς εὐτυχίας ὁ Ἰωσήφ ἐφρόντισε και συγκεντρώθηκε ὅλο τὸ σιτάρι ποὺ ἐπερίσσευε, σὲ ἀποθῆκες ποὺ εἶχε κτίσει σ' ὅλες τὶς πόλεις τῆς Αἰγύπτου. Ὅταν κατόπιν ἦλθαν τὰ χρόνια τῆς δυστυχίας και οἱ ἄνθρωποι σ' ὅλη τὴ γῆ ὑπόφεραν ἀπὸ τὴν πείνα· ὁ Ἰωσήφ στὴν Αἴγυπτο ἄνοιξε τὶς ἀποθῆκες και ἐπωλοῦσε σ' ὅλους ὅσο σιτάρι ἤθελαν. Τοῦτο διαδόθηκε και στὰ γειτονικὰ μέρη και οἱ ἄνθρωποι ἔτρεχαν στὴν Αἴγυπτο και ἀγόραζαν τὸ σιτάρι, ποὺ τοὺς ἐχρειαζόταν

23. Οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Ἰωσήφ στὴν Αἴγυπτο

Και στὴ Χαναάν, ἡ πείνα και ἡ δυστυχία ἦταν μεγάλη. Ὁ Ἰακώβ, ἔταν ἔμαθε ὅτι στὴν Αἴγυπτο ὑπῆρχε σιτάρι, ἔστειλε τὰ παιδιὰ του, μὲ καμηλὲς και χρήματα νὰ ἀγοράσουν. Ἐκράτησε κοντά του μόνον τὸ μικρότερο παιδί του, τὸν Βενιαμίν, γιατί ἐφοβόταν μὴ πάθῃ κανένα κακὸ στὸ δρόμο και τὸν χάσῃ σὰν τὸν Ἰωσήφ.

Τὰ δέκα ἀδελφία ἔταν ἐφθασαν στὴν Αἴγυπτο παρουσιάστηκαν στὸν Ἰωσήφ. Ἀφοῦ τὸν ἐπροσκύνησαν τὸν παρακάλεσαν νὰ τοὺς πουλήσῃ σιτάρι. Δὲν τὸν ἐγνώρισαν καθόλου, ποὺ νὰ φανταστοῦν πὼς αὐτὸς ἤμποροῦσε νὰ εἶναι ὁ Ἰωσήφ! Ὁ Ἰωσήφ ὅμως τοὺς ἐγνώρισε, ἀλλὰ δὲν ἐφανερώθη. Ἦθελε νὰ τοὺς δοκιμάσῃ ἂν μετανόησαν γιὰ τὸ κακὸ ποὺ τοῦ ἔκαμαν

και ἄρχισε νὰ τοὺς φέρεται σκληρά. Προσποιήθηκε πὼς δὲν ξέρει τὴ γλῶσσα και τοὺς ὠμιλοῦσε μὲ διερμηνεά.

Πρῶτα πρῶτα τοὺς ἐρώτησε ποιοὶ εἶναι, ἀπὸ ποῦ ἔρχονται και ποῖς εἶναι ὁ σκοπὸς τους. Φοβισμένοι ἐκεῖνοι τοῦ ἀπήντησαν πὼς ἔρχονται ἀπὸ τὴ Χαναὰν γιὰ νὰ ἀγοράσουν σιτάρι.

Λέτε ψέματα τοὺς εἶπε, αὐστηρὰ ὁ Ἰωσήφ· εἰσθε κατάσκοποι.

Ἦχι, Κύριε, ἀπάντησαν ἐκεῖνοι τρέμοντας. «Εἴμαστε δώδεκα ἀδελφοὶ ὁ μικρότερος ἔμεινε κοντὰ στὸν πατέρα μας και ἓνας ἄλλος πέθανε».

Δὲν σὰς πιστεύω εἶπε ὁ Ἰωσήφ και διέταξε νὰ τοὺς βάλουν στὴ φυλακὴ. Ἐπειτα ἀπὸ τρεῖς ἡμέρες τοὺς ἔβγαλε ἀπὸ τὴ φυλακὴ και τοὺς εἶπε :

Ἐπειδὴ φοβοῦμαι τὸ Θεὸ και δὲ θέλω νὰ ἀδικήσω κανέναν, θὰ σὰς δώσω σιτάρι και θὰ σὰς ἀφήσω νὰ πάτε στὴν πατρίδα σας. Θὰ κρατήσω μόνον ἓναν ἀπὸ σὰς ἐδῶ. Οἱ ἄλλοι, ὅταν ξαναρθῆτε, θὰ μοῦ φέρετε και τὸν μικρότερο ἀδελφὸ σας. Ἄν ἰδῶ ὅτι μοῦ λέτε ἀλήθεια θὰ σὰς ἀφήσω ὅλους ἐλεύθερους, ἀλλοιῶς θὰ σὰς θανατώσω.

Ὅταν ἄκουσαν τὰ λόγια αὐτά, χωρὶς νὰ φανταστοῦν ὅτι ὁ ἄρχοντας θὰ τοὺς καταλάβαινε, εἶπαν μεταξὺ τους : «Ἀλήθεια εἴμαστε ἔνοχοι γιὰ τὸν ἀδελφὸ μας ποῦ ἐπουλήσαμε και γι' αὐτὸ βασανίζομαστε. Ὁ Θεὸς μᾶς τιμωρεῖ». Μάλιστα ὁ Ρουβὴν τοὺς εἶπε : «Δὲν σὰς εἶπα ἐγὼ νὰ μὴν τὸν πουλήσετε ; Σεῖς ὅμως δὲν μὲ ἀκούσατε και τώρα τιμωροῦμεθα».

Ὁ Ἰωσήφ ὅταν ἄκουσε τὰ λόγια αὐτὰ συγκινήθηκε τόσο πολὺ ὥστε δὲν ἠμπόρεσε νὰ κρατηθῆ περισσότερο. Και γιὰ νὰ μὴ τὸν καταλάβουν τὰ ἀδελφία του ἐπῆγε πρὸ πέρα και ἔκλαψε. Δὲν ἤθελε ἀκόμη νὰ φανερωθῆ. Κατόπιν διέταξε τοὺς ὑπηρέτες νὰ γεμίσουν τὰ σακκιά τους σιτάρι, νὰ βάλουν τὰ χρήματα τοῦ καθενὸς στὸ σακκί του και νὰ τοὺς δώσουν τροφὴς γιὰ τὸ δρόμο.

Ἀφοῦ ἐτοιμάστηκαν ὅλα, τὰ ἀδελφία τοῦ Ἰωσήφ ἔφυγαν γιὰ τὴ Χαναὰν, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Συμεὼν ποῦ τὸν ἐκράτησαν στὴν Αἴ-

γυπτο. Τὸ βράδυ ὅταν ἐσταμάτησαν κάπου γιὰ νὰ ξεκουραστοῦν, ἕνας ἀπ' αὐτοὺς ἀνοίξε τὸ σακκί του, γιὰ νὰ δώσῃ τροφή στὸ ζῶο του, καὶ εἶδε ὅτι τὰ χρήματά του ἦσαν μέσα. Ἄνοιξαν τότε καὶ οἱ ἄλλοι τὰ σακκιά τους καὶ ὅλοι ἠῶραν τὰ χρήματά τους μέσα. Ἄπὸρησαν καὶ δὲν ἤμποροῦσαν νὰ ἐξηγήσουν πῶς ἔγινε. Συνέχισαν τὸ δρόμο τους καὶ ὅταν ἔφθασαν στὴ Χαναὰν διηγήθησαν στὸ γέροντα πατέρα τους τί ἔπαθαν στὴν Αἴγυπτο καὶ τοῦ εἶπαν ὅτι ἂν θὰ ξαναπᾶνε, πρέπει νὰ ἔχουν μαζί τους καὶ τὸν Βενιαμίν, ἀλλοιῶς δὲν πρόκειται νὰ ἐλευθερωθῇ ποτὲ ὁ Συμεὼν.

Ὁ Ἰακῶβ λυπημένος καὶ πολὺ παραγμένος ἀπὸ τὴν εἶδησι αὐτῆ τὸς εἶπε: «Μοῦ ἐχάσατε τὸν Ἰωσήφ. Ἀφήσατε τὸ Συμεὼν στὴ φυλακὴ τῆς Αἰγύπτου. Τώρα μοῦ ζητᾶτε καὶ τὸν Βενιαμίν. Ὅχι αὐτὸ δὲν θὰ γίνῃ ποτέ, συμπλήρωσε, καὶ ἔκλαιγε ἀπαρηγόρητα γιὰ τὸν χαμὸ τῶν παιδιῶν του».

24. Ὁ Ἰωσήφ φανερώνεται στοὺς ἀδελφούς του

Ἦστερα ἀπὸ λίγον καιρὸ, ὅταν τὸ σιτάρι ἐσώθηκε, ὁ Ἰακῶβ εἶπε πάλι στὰ παιδιὰ του νὰ πᾶνε στὴν Αἴγυπτο γιὰ νὰ ἀγοράσουν ἄλλο. Ἐκεῖνα ὅμως δὲν ἤθελαν νὰ πᾶνε δίχως τὸν Βενιαμίν, ἀλλὰ καὶ ὁ Ἰακῶβ μὲ κανένα τρόπο δὲν ἤθελε νὰ τὸν ἀφήσῃ γιὰτι φοβόταν μὴ χαθῆ κι' αὐτός. Τότε ὁ Ἰούδας τοῦ εἶπε: «Ἄφησε τὸ Βενιαμίν νὰ ἔλθῃ μαζί μας. Σοῦ δίνω τὸ λόγο μου, ἂν πρόκειται ὁ Βενιαμίν νὰ πάθῃ κακό, θὰ προτιμήσω νὰ χαθῶ μαζί του παρά νὰ γυρίσω ζωντανός».

Ἔτσι ὁ Ἰακῶβ ἐπέστη καὶ ἄφησε τὸν Βενιαμίν νὰ ταξιδεύσῃ μαζί τους. Τοὺς ἔδωσε μάλιστα καὶ πλούσια δῶρα γιὰ τὸν ἄρχοντα καὶ διπλᾶ χρήματα, γιὰ νὰ πληρώσουν τὸ πρῶτο καὶ τὸ νέο σιτάρι ποὺ θ' ἔπαιρναν. Καὶ ἔφυγαν.

Ὅταν ἔφθασαν στὴν Αἴγυπτο παρουσιάσθησαν στὸν Ἰωσήφ, τὸν προσκύνησαν μὲ σεβασμὸ καὶ τοῦ πρόσφεραν τὰ πλούσια δῶρα ποὺ ἔφεραν καὶ τὰ χρήματα ποὺ ἠῶραν στὰ σακκιά τους. Ὁ Ἰωσήφ τοὺς ἐδέχθη μὲ καλωσύνη καὶ τοὺς ἐρώτησε, ἂν ζῆ

καὶ ἂν εἶναι καλὰ ὁ πατέρας τους. Κοιτάζοντας ὅμως τὸν Βενιαμὴν, τὸν ὁποῖον ἐγνώρισε, συγκινήθηκε τόσο πολὺ, ὥστε δὲν ἠμπόρεσε νὰ κρατηθῆ· καὶ γιὰ νὰ μὴ τὸν καταλάβουν ἐπέρασε στὸ διπλανὸ δωμάτιο καὶ ἔκλαψε πολὺ. Κατόπιν ἔβγαλε τὸ Συμεῶν ἀπὸ τῆ φυλακῆ καὶ τοὺς ἐκάλεσε ὅλους στὸ σπίτι του νὰ φᾶνε μαζὶ του. Στὸ τραπέζι τοὺς ἔβαλε κι' ἐκάθησαν μὲ τὴ σειρά τῆς ἡλικίας τους καὶ στὸ Βενιαμὴν διέταξε καὶ ἐδόθη πενταπλασία μερίδα φαγητό. Ὅλα αὐτὰ τοὺς ἔκαναν ιδιαίτερη ἐντύπωση, μὰ δὲν ἔλεγαν τίποτα.

Εἰκ. 11. Ἐγὼ εἶμαι ὁ ἀδελφός σας ὁ Ἰωσήφ...

Μετὰ τὸ φαγητό ὁ Ἰωσήφ διέταξε τὸν ἐπιστάτη του νὰ γεμίση τὰ σακκιά τους σιτάρι καὶ στὰ σακκιά τοῦ καθενὸς νὰ θάλουν κρυφὰ πάλι τὰ χρήματά τους. Καὶ στὸ σακκὶ τοῦ Βενιαμὴν νὰ θάλουν τὸ ἀσημένιο ποτήρι, μὲ τὸ ὁποῖο ἔπινε ὁ ἴδιος ὁ Ἰωσήφ· ἔτσι κι' ἔγινε. Τὴν ἄλλη μέρα πρῶτ—πρῶτ ἔξεκίνησαν, γιὰ τὴν πατρίδα τους, ὅλα τὰ ἀδελφία τοῦ Ἰωσήφ, μαζὶ τους εἶχαν καὶ τὸν Συμεῶν. Ἦσαν γεμάτοι χαρά, ποὺ ἐγύριζαν ὅλοι στὸν πατέρα τους.

Δέν εἶχαν καλὰ καλὰ θγῆ ἔξω ἀπὸ τὴν πόλι κι' ἔτρεξαν κοντὰ τους ἔφιπποι στρατιῶτες τοῦ Ἰωσήφ καὶ τοὺς ἐφώναξαν

νά σταματήσουν, γιατί κάποιος έκλεψε τὸ ἀσημένιο ποτήρι τοῦ ἄρχοντα.

Ἐκεῖνοι ἄρχισαν νὰ φωνάζουν πὼς εἶναι ἀθῶοι· ἐδέχτηκαν νὰ φάξουν εἰ στρατιῶτες τὰ σακκιά τους καὶ σ' ὅποιον βρεθῆ τὸ ποτήρι νὰ σκοτωθῆ καὶ εἰ ἄλλοι νὰ γίνουν δοῦλοι. Οἱ στρατιῶτες ἐφαξαν καὶ τὸ ποτήρι εὐρέθηκε στὸ σακκί τοῦ Βενιαμίν.

Ἔολοι τότε ἔμειναν μὲ ἀνοιχτὸ τὸ στόμα. Δὲν ἤξεραν τί νὰ κάνουν, ἔσχιζαν τὰ ρούχα τους ἀπὸ τὴ λύπη τους, ἐγύρισαν πίσω ντροπιασμένοι καὶ ἔπεσαν στὰ πόδια τοῦ Ἰωσήφ καὶ τοῦ εἶπαν ὅτι δέχονται νὰ γίνουν δοῦλοι του. Ἐκεῖνος τοὺς μάλωσε αὐστηρά, καὶ τοὺς εἶπε ὅτι θὰ τοὺς ἀφήσῃ νὰ φύγουν, ἀλλὰ θὰ κρατήσῃ γιὰ δούλο του μόνον ἐκεῖνον ποὺ έκλεψε τὸ ποτήρι. Ἔολοι τοὺς τότε μὲ μιὰ φωνὴ τὸν παρακαλοῦσαν νὰ ἀφήσῃ τὸν Βενιαμίν νὰ τὸν πάρουν μαζί τους, γιατί ὁ πατέρας τους θὰ πεθάνῃ ἀπὸ τὴ λύπη του.

Καὶ ἐπειδὴ ὁ Ἰωσήφ δὲ δεχόταν καμμιά συζήτησι, τότε ὁ Ἰούδας χλωμὸς καὶ γεμάτος συγκίνησι τοῦ εἶπε : Ἄρχοντά μου λυπήσου τὸν γέροντα καὶ βασανισμένο πατέρα μας καὶ κράτησε ἐμένα γιὰ δούλο σου ἀντὶ τοῦ Βενιαμίν.

Ἔ! τότε πιά ὁ Ἰωσήφ, δὲν ἠμπόρεσε νὰ κρατηθῆ ἄλλο. Ἄρπαξε τὸν Βενιαμίν στὴν ἀγκαλιά του ἐφίλησε σφικτὰ καὶ κλαίοντας τοὺς εἶπε : «Ἐγὼ εἶμαι ὁ ἀδελφός σας ὁ Ἰωσήφ, ποὺ ἐπώλησατε στὴν Αἴγυπτο». Ἐκεῖνοι ὅταν ἀκουσαν ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ Ἰωσήφ, ἔμειναν ἀκίνητοι καὶ βουβοὶ καὶ ἔτρεμαν ἀπὸ τὸ φόβο τους. Ὁ Ἰωσήφ τοὺς ἔδωσε θάρρος καὶ μὲ καλωσύνη τοὺς εἶπε : «Πλησιάστε καὶ μὴ φοβᾶστε· ὁ Θεὸς ἤθελε νὰ γίνουν αὐτά, ὅπως ἔγιναν». Κατόπιν κατασυγκινημένους τοὺς ἀγκάλιασε καὶ τοὺς ἐφίλησε ἓνα - ἓνα καὶ τοὺς εἶπε : «Στὴ Χαναὰν ποὺ θὰ πάτε νὰ τὰ εἰπῆτε ὄλα στὸν πατέρα μας. Καὶ νὰ τοῦ εἰπῆτε νὰ κατεθῆ στὴν Αἴγυπτο μὲ ὄλα τὴν οἰκογένειά του καὶ τὰ πράγματά του, γιατί ἡ πείνα θὰ βαστάξῃ ἀκόμη πέντε χρόνια».

Ὅταν καὶ ὁ Φαραὼ ἔμαθε ὅτι ἦλθαν τὰ ἀδελφία τοῦ Ἰωσήφ ἐχάρηκε πολὺ, τοὺς ἔδωσε πλοῦσια δῶρα καὶ βασιλικὲς ἄμαξες

για τὸ ταξίδι τους καὶ τοὺς ἐκάλεσε νὰ ἐγκατασταθοῦν ὄλοι στὴν Αἴγυπτο. Ἐπειτα ἀπὸ λίγες ἡμέρες ὁ Ἰωσήφ, ἀφοῦ ἔδωσε στοὺς ἀδελφούς του πλούσια δῶρα καὶ βασιλικές ἀμαξες γιὰ νὰ μεταφέρουν τὸν πατέρα τους, τοὺς ἄφησε ἐλευθέρους γιὰ νὰ γυρίσουν στὴν πατρίδα τους.

25. Ὁ Ἰακώβ ἔρχεται στὴν Αἴγυπτο

Ὁ γέρο Ἰακώβ ἐπερίμενε μὲ ἀγωνία νὰ γυρίσουν τὰ παιδιά του. Ὄταν ἐπὶ τέλους ἔμαθε ὅτι ἔρχονται ἐβγήκε στὴν πόρτα νὰ ἰδῆ ἂν εἶναι μαζί τους ὁ Βενιαμὴν καὶ ὁ Συμεών. Καὶ ἐκεῖνοι, μόλις τὸν εἶδαν ἔτρεξαν φωνάζοντας: Πατέρα, ὁ Ἰωσήφ ζῆ καὶ εἶναι ἄρχοντας σ' ὅλην τὴν Αἴγυπτο.

Στὴν ἀρχὴ ὁ Ἰακώβ δὲν πίστεψε τὴν ἀνέλπιστη εἴδησι. Μὰ ὡς ἄκουσε τὰ καθέκαστα καὶ εἶδε τὰ πλούσια δῶρα καὶ τὶς βασιλικές ἀμαξες ποὺ ἔστειλε ὁ Ἰωσήφ, ἐπίστεψε καὶ ἀποφάσισε νὰ πάη στὴν Αἴγυπτο νὰ ἰδῆ τὸ ἀγαπημένο του παιδί πρὶν πεθάνῃ. Εἶπε καὶ στὰ παιδιά του νὰ ἐτοιμαστοῦν γιὰ τὸ ταξίδι.

Ὄταν πιὰ ἦταν ὄλα ἐτοιμα, ὁ Ἰακώβ ἔκαμε θυσία στὸ Θεὸ νὰ τὸν εὐχαριστήσῃ γιὰ τὴν ἀγάπη καὶ τὴν προστασία ποὺ ἔδειξε στὸν Ἰωσήφ καὶ τὰ ἄλλα παιδιά του καὶ νὰ τοῦ ζητήσῃ τὴ βοήθειά του. Κατόπιν ἀνέβηκε στὶς βασιλικές ἀμαξες μαζί μὲ τὰ παιδιά του καὶ τὶς οἰκογένειές τους καὶ ἐξεκίνησαν γιὰ τὴν Αἴγυπτο. Ἦσαν ὄλοι τους 75 ἄνθρωποι.

Ὄταν ἐπλησίαζαν πρὸς τὴν Αἴγυπτο ὁ Ἰωσήφ ἀνέβηκε στὸ βασιλικὸ ἀμάξι του καὶ ἐβγήκε νὰ προῦπαντήσῃ τὸν πατέρα του. Ἡ στιγμὴ τῆς συναντήσεως ἦταν συγκινητικὴ. Πατέρας καὶ γιυὸς ἔπεσαν ὁ ἓνας στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ ἄλλου καὶ ἔκλαιγαν ὥρα πολλὴ ἀπὸ τὴ χαρὰ τους. «Καὶ τώρα, εἶπε ὁ Ἰακώβ, ποὺ σὲ βλέπω στὴ ζωὴ ἄς πεθάνω».

Ὁ Φαραὼ τοὺς ὑποδέχτηκε μὲ μεγάλες τιμὲς καὶ τοὺς πα-

ρεχώρησε τὴν εὐφορωτάτην πεδιάδα, τὴν Γεσέμ, ὅπου καὶ ἐγκατεστάθησαν μαζί με τὸν Ἰωσήφ.

Στὴν Αἴγυπτο ὁ Ἰακώβ ἔζησε 17 χρόνια πολὺ εὐτυχισμένος ἦταν πιά γέρος 147 χρονῶν. Ὄταν κατάλαβε πὼς θὰ πεθάνῃ, ἐκάλεσε τὰ παιδιὰ του καὶ τοὺς εἶπε σὰν πεθάνῃ νὰ τὸν θάψουν στὴ Χαναάν, κοντὰ στὸν τάφο τοῦ πατέρα του καὶ τῆς μητέρας του. Τὰ εὐλόγησε νὰ ἔχουν τὰ καλά τοῦ Ἀβραὰμ καὶ τοῦ Ἰσαὰκ καὶ τὰ συμβούλεψε νὰ ἔχουν πάντα πίστη στὸ Θεό.

Ἐπειτα εὐλόγησε τὰ παιδιὰ τοῦ Ἰωσήφ καὶ ἓνα - ἓνα τὰ ἄλλα παιδιὰ του χωριστὰ καὶ προσεῖπε τὸ μέλλον τῶν ἀπογόνων του. Πολὺ σπουδαία ἦταν ἡ προφητεία ποὺ ἔκαμε στὸν Ἰούδα. Πὼς δηλαδὴ ἀπὸ τὴ φυλὴ του θὰ γεννηθῇ μιὰ μέρα ὁ Μεσσίας, δηλ. ὁ Χριστὸς στὸν ὅποιο θὰ πιστέψῃ ὅλος ὁ κόσμος. Ὁ Ἰακώβ πέθανε εὐχαριστημένος καὶ ὁ Ἰωσήφ, σύμφωνα με τὴν παραγγελία τοῦ πατέρα του μετέφερε τὸ σῶμα του στὴ Χαναάν καὶ τὸ ἔθαψε στὴν ἴδια σπηλιά, ποὺ ἦταν θαμμένοι ὁ Ἀβραὰμ καὶ ὁ Ἰσαὰκ.

Ἐπειτα ἐγύρισε στὴν Αἴγυπτο· ἐκεῖ ἔζησε πολλὰ χρόνια μετὰ τὰ ἀδελφία του ἀγαπημένος καὶ δοξασμένος ἀπ' ὅλους, ὥσπου πέθανε καὶ αὐτὸς πολὺ γέρος 110 χρονῶν.

Προτοῦ πεθάνῃ ἄφησε παραγγελία, ὅταν καμμιά φορὰ φύγουν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο, νὰ πάρουν τὰ κόκκαλά του καὶ νὰ τὰ θάψουν στὸν οἰκογενειακὸ τους τάφο.

Οἱ ἅγιοι Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας εὐρίσκουν στὴ ζωὴ τοῦ Ἰωσήφ πολλὰς ὁμοιότητες μετὰ τὴ ζωὴ τοῦ Χριστοῦ. Ἡ Ἐκκλησία μας ἐορτάζει τὴ μνήμη τοῦ «Παγκάλου Ἰωσήφ» τὴ Μεγάλη Δευτέρα.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΜΩΨΕΩΣ

26. Ἡ γέννησι καὶ ἡ σωτηρία τοῦ Μωϋσέως

Ἐἶχαν περάσει 400 χρόνια ἀπὸ τότε ποὺ ὁ Ἰακώβ ἐπῆγε στὴν Αἴγυπτο. Στὸ διάστημα αὐτὸ οἱ ἀπόγονοί του, δηλαδή οἱ Ἰσραηλίτες, ἐπλήθυναν πάρα πολύ. Ἔγιναν δύο ἑκατομμύρια. Οἱ Αἰγύπτιοι, ποὺ πάντα τοὺς ἐμισοῦσαν, γιατί εἶχαν ἄλλη θρησκεία, ἄρχισαν πλέον καὶ νὰ τοὺς φοβοῦνται μήπως γίνουν κύριοι ὅλης τῆς χώρας των καὶ βάλουν δικό τους βασιλιά. Γι' αὐτὸ ἓνας ἀπὸ τοὺς Φαραῶ διέταξε νὰ τοὺς βάζουν μὲ τὴ βία νὰ κάνουν βαρειὰ καὶ κοπιαστικὰ ἔργασια, γιὰ νὰ ἀδυνατίξουν καὶ νὰ ἀρρωσταίνουν. Διέταξε δηλ. νὰ κτίξουν πόλεις, νὰ φτιάχνουν φρούρια, γέφυρες καὶ νὰ κάνουν κάθε σκληρὴ ἀγχαρεία. Τότε ἐκτίσθησαν οἱ τεράστιες πυραμίδες καὶ οἱ διάφορες ἰσχυρὰς πόλεις τῆς Αἰγύπτου. Ὅσοι δὲ δὲν ἤθελαν νὰ ἐργασθοῦν ἐφυλακίζοντο καὶ ἐπέθαιναν στὴ φυλακὴ.

Παρ' ὅλα αὐτὰ ὅμως οἱ Ἑβραῖοι δυνάμωναν καὶ ἐγίνοντο περισσότεροι. Διέταξε τότε ὁ Φαραῶ, νὰ πετιοῦνται στὸ Νεῖλο ποταμὸ ὅλα τὰ ἀγόρια ποὺ γεννοῦν οἱ Ἰσραηλίτισσες. Ὅποια μητέρα δὲν κάνει αὐτὸ νὰ σκοτώνεται μὲ τὸν ἄνδρα της.

Ἡ φοβερὴ αὐτὴ διαταγὴ τοῦ Φαραῶ ἐφαρμόσθηκε σκληρότατα, γι' αὐτὸ κάθε ἡμέρα ἀπὸ τὰ σπίτια τῶν Ἑβραίων ἀκούοντο κλάματα καὶ θρήνοι. Μιὰ ἑβραία ὅμως, ποὺ λεγόταν Ζωχαβὲθ ἐγέννησε ἓνα ὄμορφο ἀγοράκι καὶ ἐσκέφθηκε νὰ τὸ σώση. Τὸ ἔκρυψε τρεῖς ὁλόκληρους μῆνες. Στὸ μεταξὺ τὸ παιδὶ ἔμε-

γάλωσε, τὸ κλάμα του ἦταν δυνατό. Ὑπῆρχε φόβος νὰ τὴν προδώσῃ, καὶ τότε ἀλλοίμονό της.

Γιὰ νὰ ἀποφύγῃ τὸν κίνδυνο ἐπῆρε ἓνα καλάθι τὸ ἀλειψε μέσα κι' ἔξω μὲ πύσσα καὶ μέσα ἐκεῖ ἔβαλε τὸ παιδί. Ἐπειτα τὸ ἔφερε καὶ τὸ ἔφησε κοντὰ στὸ μέρος τῆς ὄχθης τοῦ ποταμοῦ, πρὸ ἐσυνήθιζε νὰ κάνῃ τὸ λουτρό της ἢ κόρη τοῦ Φαραῶ. Ἐκεῖ κοντὰ

Εἰκ. 12. Διέταξε νὰ βγάλουν τὸ μωρὸ ἀπὸ τὸ καλάθι.

ἔκρυψε καὶ τὴν κόρη της, τὴ Μαριάμ, γιὰ νὰ παρακολουθῇ τι θὰ ἀπογίνῃ.

Κατὰ τὸ μεσημέρι κατέβηκε στὸ ποτάμι ἡ κόρη τοῦ βασιλιᾶ μὲ τίς δούλες της, γιὰ νὰ κάνῃ τὸ μπάνιο της. Ὅταν εἶδε τὸ καλάθι καὶ ἄκουσε φωνὲς μωροῦ νὰ βγαίνουν ἀπ' αὐτό, διέταξε μία ἀπὸ τίς ὑπηρέτριές της νὰ τὸ βγάλῃ καὶ νὰ τὸ φέρῃ κοντὰ της. Ἔτσι καὶ ἐγίνε. Τὸ ὁμορφὸ καὶ χαριτωμένο ἀγοράκι ποῦ ἦταν μέσα, σὰν ἀντίκρυσε τὴ βασιλοπούλα ἄρχισε νὰ χαμογελάῃ. Ἐκείνη ἐσυγκινήθη καὶ ἐνῶ ἤξερε ὅτι εἶναι ἐβραϊόπουλο, ἐλυπή-

θηκε νὰ τὸ ρίξη πάλι στὸ ποτάμι καὶ ἔδωσε διαταγὴ νὰ τὸ πάρουν στὸ παλάτι.

Τὴ στιγμὴ ἐκείνη παρουσιάστηκε ἡ Μαριὰμ καὶ ὅπως τὴν εἶχε συμβουλευσε ἡ μητέρα της, ἐρώτησε τὴ βασιλοπούλα μήπως θέλει νὰ τῆς φέρῃ μιὰ καλὴ παραμύθια γιὰ τὸ μωρό. Ἡ βασιλοπούλα ἐδέχθη εὐχαρίστως καὶ τῆς εἶπε νὰ τὴ στείλῃ στὸ παλάτι.

Ἡ Μαριὰμ ἔτρεξε μὲ χαρὰ στὴ μητέρα της καὶ ἀμέσως πῆγαν καὶ οἱ δύο στὸ παλάτι. Ἡ βασιλοπούλα παρέδωσε τὸ παιδί στὴ μητέρα του νὰ τὸ θηλάξῃ τρία χρόνια γιὰ λογαριασμὸ της καὶ θὰ τὴν ἐπλήρωνε. Ἡ μητέρα ἐπῆρε τὸ μωρό τὸ ἀνέθρεψε καὶ ὕστερα ἀπὸ τρία χρόνια τὸ ἔφερε πάλι στὴ Βασιλοπούλα. Ἐκείνη τὸ ἔκαμε παιδί της, τὸ ὠνόμασε Μωϋσῆ, δηλ. ὕδατόσωστο καὶ τὸ ἀνέθρεψε βασιλικά. Ἐπῆρε τοὺς πύθ σοφοὺς δασκάλους καὶ τοῦ ἔμαθαν ὅλη τὴ σοφία τῆς Αἰγύπτου.

27. Ἡ φυγὴ τοῦ Μωϋσέως καὶ ἡ κλῆσι του ἀπὸ τὸ Θεὸ

Ὁ Μωϋσῆς ἔμεινε στὸ παλάτι τοῦ Φαραῶ 40 ὀλόκληρα χρόνια. Ἐκεῖ εἶχε κάθε εὐχαρίστησι καὶ ὅ,τι ἤθελε ἡ ψυχὴ του. Δὲν εἶχε ὅμως χαρὰ. Γιατὶ στὸ μεταξὺ ἔμαθε τὴν καταγωγὴ του καὶ ἐστενοχωριόταν γιὰ τὰ θάνατα, ποὺ τραβοῦσαν οἱ συμπατριῶτες του οἱ Ἰσραηλίτες. Μιὰ ἡμέρα εἶδε ἕναν Αἰγύπτιο νὰ δέρνην σκληρὰ ἕνα Ἰσραηλίτη· ἔτρεξε γεμάτος θυμὸ νὰ βοηθήσῃ τὸν πατριώτη του· ὅταν εἶδε ὅτι δὲν ἦταν κανεὶς ἄλλος ἐκεῖ κοντά, ἐσκότωσε τὸν Αἰγύπτιο καὶ τὸν ἔθαψε γρήγορα — γρήγορα στὴν ἄμμο.

Σὲ μερικὲς ἡμέρες εἶδε δύο Ἑβραίους νὰ μαλώνουν καὶ προσπάθησε νὰ τοὺς χωρίσῃ. Τότε ἐκεῖνος ποὺ εἶχε ἄδικο τοῦ εἶπε: «Ποιὸς σ' ἔβαλε δικαστὴ μας; Μήπως θέλεις νὰ σκοτώσῃς καὶ ἐμένα, ὅπως ἐσκότωσες τὸν Αἰγύπτιο;».

Ἄπ' τὰ λόγια αὐτὰ τοῦ ἔβραλου ὁ Μωϋσῆς κατάλαβε ὅτι ἦταν γνωστὸ τὸ ἔγκλημά του καὶ γιὰ νὰ μὴ τιμωρηθῆ ἀπὸ τὸ Φαραώ, ἔφυγε ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο καὶ ἐπῆγε στὴ χώρα τῆς Ἀραβίας Μαδιὰμ. Ἐκεῖ ἔγινε βοσκὸς τοῦ ἱερέα Ἰσθὼρ καὶ παντρεύτηκε τὴν κόρη του **Σεπφώρα**.

Καὶ στὴ Μαδιὰμ ὁ Μωϋσῆς δὲν ἐξέχασε τοὺς πατριῶτες του καὶ δὲν ἔπαυσε νὰ παρακαλῆ τὸ Θεὸ νὰ τοὺς δώσῃ τὴν

Εἰκ. 13. «Μωϋσῆ μὴν πλησιάζης . . .».

ἐλευθερία τους. Μιὰ ἡμέρα λοιπὸν ποὺ ἔβοσκε τὰ πρόβατα τοῦ πεθεροῦ του κοντὰ στὸ ὄρος Χωρήβ, εἶδε νὰ βγαίνουν φλόγες ἀπὸ μιὰ βάτο (ἀγκαθωτὸ χαμόκλαδο) χωρὶς ὅμως νὰ καίεται. Περὶεργος ἐπλησίασε νὰ ἰδῆ τι συμβαίνει. Ὅταν ἔφθασε κοντὰ ἄκουσε μιὰ φοβερὴ φωνὴ νὰ τοῦ λέγῃ: «Μωϋσῆ μὴν πλησιάζης. Βγάλε τὰ παπούτσια σου γιὰτὶ ὁ τόπος αὐτὸς εἶναι ἱερός. Ἐγώ, εἶμαι ὁ Θεὸς τῶν προγόνων σου». Ὁ Μωϋσῆς ἀμέσως

έγονάτισε και έσκέπασε τὰ μάτια του, από τή λάμψη. Και ή φωνή συνεχίζοντας του λέγει: «Είδα τὰ θάσσανα του λαού μου στην Αίγυπτο· τὰ δίκαια παράπονά του, έφθασαν στον ουρανό. 'Αποφάσισα νά τον έλευθερώσω και νά τον έπναφέρω στην πατρίδα του. Σὺ θά είσαι ο άρχηγός του. Νά πᾶς στο Φαραώ νά του ζητήσης νά αφήσει τὸ λαό μου έλεύθερο και νά τον οδηγήσης στη Χαναάν». 'Ο Μωϋσής τότε κατατρομαγμένος λέγει στο Θεό ότι είναι άνίκανος νά αναλάβη ένα τόσο βαρὺ και δύσκολο έργο. 'Ο Θεός όμως του έδωσε θάρρος και τον έβεβαίωσε ότι θά είναι πάντα κοντά του και θά του δίνη δύναμι.

Κατόπιν ο Μωϋσής είπε ότι είναι βραδύγλωσσος και δέν ήμπορεί νά μιλάη ώραϊα, ο Θεός του άπήντησε ότι θά έχη για βοηθό του τον άδελφό του τον 'Ααρών, που είναι αρκετά εύγλωττος και μιλάει ώραϊα. «'Εγὼ θά βοηθήσω, του συμπλήρωσε, και σένα και εκείνον και θά σᾶς οδηγήσω τι νά κάμετε».

Έπειτα άπ' αυτά ο Μωϋσής έπήρε την οικογένειά του, και γεμάτος έμπιστοσύνη στα λόγια του Θεού έξεκίνησε για την Αίγυπτο. Στο δρόμο συνήντησε τον μεγαλύτερο άδελφό του τον 'Ααρών. Τον είχε διατάξει ο Θεός νά βγῆ έξω από την Αίγυπτο νά τον περιμένη. 'Ο Μωϋσής του διηγήθηκε όσα του είπε ο Θεός και του παρέδωσε ένα ραβδί, που έφανέρωνε τή δύναμι του Θεού. Κατόπιν συνέχισαν τον δρόμο για την Αίγυπτο.

28. Οί δέκα πληγές του Φαραώ

Οί δύο άδελφοί σαν έφθασαν στην Αίγυπτο παρουσιάστηκαν στο Φαραώ και του είπαν: «Είναι διαταγή του Θεού νά αφήσης τους 'Ισραηλίτες νά πᾶνε στην έρημο για νά θυσιάσουν στο Θεό». 'Ο Φαραώ όχι μόνον δέν άκουσε, αλλά έδωσε διαταγή νά βάλουν τους 'Ισραηλίτες σε σκληρότερες άγγαρεϊες.

Σε λίγες ήμέρες ο Μωϋσής και ο 'Ααρών παρουσιάστηκαν πάλι στον Φαραώ. Και ο 'Ααρών για νά δείξη τή δύναμι του

Θεοῦ ἔρριξε τὸ ραβδί του στὸ πάτωμα μπροστὰ στὸ Φαραῶ καὶ ἔγινε φίδι. Κατόπιν τὸ ἔπιασε ἀπὸ τὴν οὐρὰ καὶ ἔγινε πάλιν ραβδί. Μὰ ὁ Φαραῶ δὲν τοὺς ἄκουσε οὔτε κι' αὐτὴ τὴ φορά. Εἶπε μάλιστα πὼς τὸ θαῦμα τοῦ Ἄαρὼν εἶναι μαγικό.

Τότε ὁ Θεὸς γιὰ νὰ τιμωρήσῃ τὸν Φαραῶ καὶ νὰ τὸν ἀναγκάσῃ νὰ ἐλευθερώσῃ τοὺς Ἰσραηλίτες, ἔστειλε στοὺς Αἰγυπτίους δέκα μεγάλες συμφορές, ποὺ ὠνομάσθησαν «δέκα πληγὲς τοῦ Φαραῶ». Οἱ πληγὲς αὐτές, ποὺ ἡ καθεμιὰ εἶναι χειρότερη ἀπὸ τὴν ἄλλη, εἶναι οἱ ἑξῆς: 1) Τὰ νερὰ τῆς Αἰγύπτου ἔγιναν κατακκόκινα σὰν αἷμα. 2) Ἡ χώρα ἐγένετο ἀπὸ δισεκατομμύρια βατράχους, 3) ἀπὸ σκνίπες, 4) ἀπὸ μυῖγες, 5) ἐψόφησαν δλα τὰ ζῶα τῶν Αἰγυπτίων, 6) οἱ κάτοικοι ἐγένεσαν ἀπὸ πληγές, 7) ἔπεσε χαλάζι καὶ κατέστρεψε τὰ κτήματα τῶν Αἰγυπτίων, 8) ἔπεσαν σύννεφα ἀκρίδες καὶ κατέστρεψαν ὅ,τι ἀπόμεινε ἀπὸ τὸ χαλάζι, 9) πυκνὸ σκοτάδι ἐσκέπασε ὅλη τὴ χώρα τῶν Αἰγυπτίων τρεῖς ἡμέρες.

Καὶ μ' ὄλες αὐτὲς τίς πληγὲς ὁ σκληρόκαρδος Φαραῶ δὲν ἀλλάζει γνώμη. Τότε ὁ Θεὸς παρουσιάστηκε στὸ Μωϋσῆ καὶ τοῦ εἶπε: Κάθε οἰκογενειάρχης ἐβραῖος νὰ σφάξῃ ἓνα κάτασπρο ἀρνὶ καὶ μὲ τὸ αἷμα του νὰ βάψῃ τὸ ἐπάνω μέρος καὶ τὰ πλάγια τῆς πόρτας τοῦ σπιτιοῦ του γιὰ νὰ ξεχωρίσῃ ἀπὸ τὰ σπίτια τῶν Αἰγυπτίων. Γιατὶ τὴ νύκτα ὁ ἄγγελος θὰ θανατώσῃ δλα τὰ πρωτότοκα παιδιὰ τους. Ἐπειτα νὰ φήσουν τὸ ἀρνὶ καὶ νὰ τὸ φάνε δλόκληρο μὲ τὴν οἰκογένειά τους, τὴν νύκτα, μαζὶ μὲ πικρὰ χόρτα καὶ ἄζυμα, δηλαδὴ ψωμί χωρὶς προζύμι. Ὅλη τὴ νύκτα δὲν θὰ κοιμηθῇ κανεὶς, νὰ εἶναι ἔτοιμοι καὶ νὰ τρώγουν ὄρθιοι γιὰτὶ τὸ πρῶτ θὰ φύγουν.

Ἔτσι καὶ ἔγινε. Τὸ πρῶτ, στὶς 14 τοῦ μηνὸς Νισάν, ὄλες οἱ οἰκογένειες τῶν Αἰγυπτίων, ἀπὸ τοῦ τελευταίου μέχρι τοῦ Φαραῶ, ἠῦραν τὸ μεγαλύτερό τους παιδί νεκρό. Ὁ Φαραῶ, ὅταν εἶδε τὴ μεγάλη αὐτὴ συμφορὰ κατατρόμαξε. Ἐκάλεσε ἀμέσως τὸν Μωϋσῆ καὶ τὸν Ἄαρὼν καὶ τοὺς εἶπε ὅτι εἶναι ἐλεύθεροι αὐτοὶ καὶ ὄλοι οἱ Ἰσραηλίτες νὰ φύγουν.

Ἄπο τότε οἱ Ἰσραηλίτες ἐορτάζουν, κάθε χρόνο στις 14 τοῦ Νισάν, τὴν ἡμέρα αὐτὴ ὡς τὴ μεγαλύτερη ἐορτὴ τους καὶ τὴν ὀνομάζουν Πάσχα (=ποῦ σημαίνει διάβασις, πέρασμα), γιὰ νὰ θυμοῦνται τὴ σωτηρία τους ἀπὸ τὸ θάνατο καὶ τὴν ἀπελευθέρωσιν τους ἀπὸ τοὺς Αἴγυπτίους. Τὸ Πάσχα τῶν ἑβραίων διαρκεῖ 7 ἡμέρες. Σ' ὄλο αὐτὸ τὸ διάστημα τρῶνε ἀρνὶ ψητό, πικρὰ χόρτα καὶ ἄζυμο ψωμί.

29. Ἡ διάβασις τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης

Οἱ Ἰσραηλίτες ἔτοιμοι καθὼς ἦσαν μόλις ἔλαβαν τὴν ἄδεια ἐξεκίνησαν χαρούμενοι γιὰ τὴ Χαναάν, τὴ γῆ τῆς ἐπαγγελίας. Ἐπῆραν μαζί τους τὰ δοτᾶ τοῦ Ἰωσήφ καὶ ὅ,τι ἄλλο μποροῦσαν ἀπὸ τὰ ὑπάρχοντά τους. Μπροστὰ ἐπήγαιναν ὁ Μωϋσῆς καὶ ὁ Ἄαρὼν καὶ κατόπιν οἱ ἄνδρες ὡς 600 χιλιάδες πολεμισταί. Ἀκολουθοῦσαν αὐτοὺς τὰ γυναικόπαιδα μὲ τοὺς γέροντας καὶ ὅλα τὰ ζῶα τους.

Ἐπροχωροῦσαν μέσα ἀπὸ ἔρημο ἀκολουθῶντας τὸ δρόμο πρὸς τὴν Ἐρυθρὰ θάλασσα. Στὴν πορεία τους τοὺς συνώδευε ὁ Θεός. Τὴν ἡμέρα τοὺς ἐσκίαζε μὲ νεφέλη σκοτεινὴ γιὰ τὸν ἥλιο καὶ τὴν νύκτα τοὺς ἐφώτιζε μὲ στήλη φωτεινὴ, ἀπὸ τὸν οὐρανό, γιὰ νὰ μὴ χάσουν τὸ δρόμο τῆς πορείας τους.

Ὁ Φαραὼ μόλις ἔφυγαν οἱ Ἰσραηλίτες εἶδε ὅτι ἡ Αἴγυπτος ἔμεινε ἔρημη ἀπὸ ἐργάτες. Ἐπῆρε λοιπὸν στρατὸ καὶ ἔτρεξε νὰ τοὺς φέρῃ πίσω. Τοὺς ἔφθασε ὅταν οἱ Ἰσραηλίτες ἦσαν κοντὰ στὴν Ἐρυθρὰ θάλασσα. Ἡ θέσις τῶν Ἰσραηλιτῶν εἶναι ἀπελπιστικὴ καὶ κινδυνεῖον νὰ πιαστοῦν ὄλοι.

Τότε ὁ Θεὸς τοὺς ἐσκέπασε μ' ἓνα σκοτεινὸ σύννεφο νὰ μὴ φαίνωνται καὶ διέταξε τὸν Μωϋσῆ νὰ κτυπήσῃ τὴ θάλασσα μὲ τὸ ραβδί του. Ἀμέσως τότε ἐσηκώθη ἓνας πολὺ δυνατὸς ἀέρας ποῦ ἐχώρισε τὴ θάλασσα στα δύο καὶ ἄνοιξε δρόμο. Ἄπ' ἐκεῖ προχωρῶντας γρήγορα—γρήγορα ὅλη τὴ νύκτα οἱ Ἰσραηλίτες ἐπέρασαν στὴν ἀπέναντι ξηρά, χωρὶς νὰ βραχοῦν καθόλου.

Όταν οι Αιγύπτιοι έφθασαν κοντά στη θάλασσα και είδαν το δρόμο ήθέλησαν να περάσουν. Αλλά όταν έφθασαν στη μέση της θαλάσσης και είχε περάσει και ο τελευταίος Έβρατος, ο Μωυσής έκτύπησε πάλι τη θάλασσα με το ραβδί του. Τα νερά άμέσως, όρμώντας μ' ένα τρομερό θόρυβο, ξαναήρθαν στη θέση τους και οι δυστυχείς Αιγύπτιοι επνίγηκαν όλοι μαζί με τον **Φαραώ**.

Οι Έβραιοι όταν είδαν το θαύμα αυτό οι άνδρες με έπικεφαλής τον Μωυσή και οι γυναίκες με αρχηγό την αδελφή του Μωυσέως Μαριάμ, έψαλαν ένα ώρατο ύμνο και ευχαρίστησαν το Θεό για τη σωτηρία τους και την όριστική άπελευθέρωσί τους.

30. Οι Ίσραηλίτες στην "Έρημο

Μετά την Έρυθρά θάλασσα οι Ίσραηλίτες προχωρώντας στην έρημο Σούρ της Αραβίας δέν ευρισκαν νερό. Τέλος, άφου έπερπάτησαν τρεις ήμέρες εύρηκαν κάπου, μα ήταν πικρό και δέν επινόταν. Αρχισαν να στενοχωρούνται και να παραπονιόυνται στο Μωυσή. Αυτός, με την όδηγία του Θεού εύρηκε ένα ξύλο, το έρριξε στο νερό, το έγλύκανε και οι Έβραιοι έσβησαν τη δίψα τους και έπροχώρησαν. Έπειτα από λίγο όμως έσώθηκαν οι τροφές τους. Το μέρος ήταν τελείως έρημο και δέν ευρισκαν τίποτε να φάνε. Αρχισαν να γογγύζουν κατά του Μωυσέως και του Ααρών, που τους επήραν από την Αίγυπτο, και πολλοί έζητούσαν να γυρίσουν πίσω, για να μη πεθάνουν από την πείνα.

Ό Θεός τότε για κρέας τους έστειλε κάθε βραδάκι όρνύκια και για ψωμί τους έρριχνε από τον ούρανό ένα λευκό (άσπρο) σπόρο, που έμοιαζε σαν πάχνη. Οι Έβραιοι άμα το είδαν έρωτούσαν ο ένας τον άλλον στη γλώσσά τους μάννα ; μάννα ; δηλαδή τί είναι τούτο ;

Τό έδοκίμασαν και τό εύρηκαν γλυκό και εύχάριστο. Αυτό

είναι τὸ ψωμί, πὸν σὰς ἔρριξε ὁ Θεός, εἶπε ὁ Μωϋσῆς· ἀπ' αὐτὸ θὰ μαζεύετε νὰ τρῶτε, ὅσο σὰς χρειάζεταιαι κάθε ἡμέρα, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ Σάββατο. Μὲ τὸ μάννα, πὸν ἐμάζευαν κάθε πρωτῆ, ἐτρέφοντο οἱ Ἰσραηλῖτες 40 ἡμέρες ἐκεῖ στὴν ἔρημο πὸν εὐρίσκοντο. Ἐμάζεψαν καὶ λίγο καὶ τὸ ἔβαλαν σὲ μιὰ χρυσῆ στάμνα, γιὰ νὰ θυμῶνται τὴν τροφή τους στὴν ἔρημο.

Προχωρῶντας μέσα στὴν ἔρημο ἔφθασαν σ' ἓνα μέρος πὸν δὲν εὕρισκαν νερό. Ἄρχισαν πάλι νὰ γκρινιάζουν καὶ νὰ παραπονοῦνται ἐναντίον τοῦ Μωϋσέως καὶ ἦσαν ἐτοιμοὶ μάλιστα νὰ τὸν πετροβολήσουν. Τὴ στιγμὴ ἐκείνη ὁ Μωϋσῆς, μὲ διαταγὴ τοῦ Θεοῦ ἐκτύπησε μὲ τὸ ραβδί του ἓνα μεγάλο βράχο τοῦ βουνοῦ Χωρηβ πὸν ἦταν ἐκεῖ κοντά. Ἀμέσως ἀπὸ τὴ σχισμάδα του ἔτρεξε ἄφθονο καὶ δροσερὸ νερό. Οἱ ἔβραῖοι ἤπιαν, ἔσθησαν τὴ δίψα τους καὶ συνεχίζοντας τὴν πορεία τους ἔφθασαν κοντὰ στὸ ὄρος Σινᾶ, ὅπου καὶ κατασκήνωσαν. Εἶχαν περάσει ἀπὸ τότε πὸν ἔφυγαν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο ἔως τώρα δύο μῆνες

31. Οἱ δέκα ἐντολές

Μετὰ τὴν κατασκήνωσι τῶν ἔβραίων ὁ Μωϋσῆς ἀνέβηκε στὴν κορυφὴ τοῦ βουνοῦ. Ἐκεῖ παρουσιάσθηκε ὁ Θεὸς καὶ τοῦ εἶπε : «Νὰ εἰπῆς στοὺς Ἰσραηλῖτες ὅτι θὰ τοὺς προστατεύω πάντα καὶ θὰ τοὺς κάμω λαὸν μεγάλο καὶ ἰσχυρὸν ἂν ἐκτελοῦν τὶς ἐντολές μου καὶ τὸ Νόμο πὸν θὰ τοὺς δώσω».

Ὁ Μωϋσῆς εἶπε στοὺς Ἑβραίους, ὅσα ὁ Θεὸς τοῦ εἶπε, καὶ ἐκεῖνοι ὑποσχέθησαν νὰ ὑπακούσουν στὸ θέλημά του καὶ ἐκτελοῦν τὶς ἐντολές του.

Κατόπιν τοὺς εἶπε, ὁ Μωϋσῆς, νὰ πλήνουν τὰ ροῦχα τους καὶ νὰ φορέσουν καθαρά. Κατόπιν νὰ νηστεύσουν δύο ἡμέρες καὶ νὰ ἀποφύγουν κάθε ἁμαρτία. Τὴν τρίτη ἡμέρα νὰ εἶναι ἐτοιμοὶ γιὰ τὸ θά κατεβῆ ὁ Θεὸς νὰ τοὺς δώσῃ τὸ Νόμο. Στὸ διάστημα αὐτὸ νὰ μὴ πλησιάσῃ κανεὶς στὸ βουνό, γιὰ τὸ θά θανατωθῆ ἄμέσως.

Οἱ Ἑβραῖοι ἔκαμαν ὅπως τοὺς εἶπε ὁ Μωϋσῆς. Τὴν τρίτην ἡμέραν ἀκούσθηκαν βροντὲς καὶ φοβερὲς ἀστραπὲς ἔσχιζαν τὸν ὄριζοντα. Ἡ κορυφή τοῦ βουνοῦ σκεπάστηκε ἀπὸ ἓνα πυκνὸ σύννεφο καὶ ἀκούσθηκαν παράξενες φωνὲς σάλπιγγος. Ὁ Μωϋσῆς τότε ᾤδήγησε τοὺς Ἰσραηλίτες στοὺς πρόποδες τοῦ βουνοῦ. Στὸ μεταξὺ ὅμως ὄλο τὸ βουνὸ σκοτείνιασε καὶ φαίνόταν σὰν νὰ ἔβγα-

Εἰκ. 14. Οἱ δέκα ἐντολές.

ζε καπνὸν μὲ πελώριες φλόγες. Οἱ Ἰσραηλίτες βλέποντας τὰ τρομακτικὰ αὐτὰ πράγματα καὶ ἀκούοντας τοὺς ἤχους τῆς σάλπιγγος δυνατώτερους ἔτρεμαν ἀπὸ τὸ φόβο τους. Τῇ στιγμῇ ἐκεῖνη ἀκούστηκε ἡ φωνὴ τοῦ Θεοῦ ποὺ ἔλεγε :

1) Ἐγὼ εἶμαι Κύριος ὁ Θεός σου, ποὺ σέ ἔβγαλα ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο· νὰ μὴ λατρεύσης ἄλλο Θεό.

2) Νὰ μὴν κάμης εἰδῶλα καὶ νὰ μὴ προσκυνήσης ὅσα ὑπάρχουν στὸν οὐρανό, στὴ γῆ καὶ στὰ νερά.

3) Νὰ μὴν ὀρκίζεσαι χωρὶς σοβαρὸ λόγο καὶ νὰ μὴ μεταχειρίζεσαι τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ γιὰ μικροπράγματα.

4) Νὰ ἐργάζεσαι ἕξι ἡμέρες. Τὸ Σάββατο νὰ ἀναπαύεσαι καὶ νὰ τὸ ἀφιερῶνῃς στὴ λατρεία τοῦ Θεοῦ.

5) Νὰ τιμᾷς τὸν πατέρα σου καὶ τὴ μητέρα σου, γιὰ νὰ ζήσης πολλὰ χρόνια καὶ νὰ γίνῃς εὐτυχής.

6) Νὰ μὴ σκοτώνης ἄλλον ἄνθρωπο.

7) Νὰ σέβεσαι τὴν οἰκογενειακὴ τιμὴ τοῦ ἄλλου.

8) Νὰ μὴν κλέβῃς.

9) Νὰ μὴν ὀρκίζεσαι ψέματα.

10) Νὰ μὴν ἐπιθυμήσης ποτὲ ξένα πράγματα.

Οἱ Ἰσραηλίτες ὅμως δὲν ἤμποροῦσαν νὰ μείνουν ἄλλο κοντὰ στὸ βουνό. Γι' αὐτὸ ἔφυγαν καὶ ἄφησαν τὸ Μωϋσῆ νὰ ἀκούσῃ τὴ συνέχεια τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ.

32. Οἱ Ἰσραηλίτες λατρεύουν τὸ χρυσὸ μοσχάρι

Ὁ Μωϋσῆς κατόπιν ἀνέβηκε πάλι στὸ ὄρος Σινᾶ. Ἐκεῖ ἔμεινε 40 ἡμέρες συνομιλῶντας μὲ τὸ Θεό. Τέλος ὁ Θεὸς τοῦ ἔδωσε τὶς δέκα ἐντολὲς γραμμένες σὲ δυὸ πέτρινες πλάκες, πού τὶς ὠνόμασε Διαθήκη (1).

Ἐπειδὴ ὅμως ὁ Μωϋσῆς ἀργοῦσε νὰ κατέβῃ οἱ Ἰσραηλίτες ἐνόμισαν ὅτι ἐχάθη. Γι' αὐτὸ ἐμαζεύθησαν γύρω ἀπὸ τὸν Ἄαρὼν καὶ τοῦ ἐζήτησαν νὰ τοὺς κάμῃ ἓνα Θεὸ ὅμοιο μὲ τοὺς θεοὺς τῶν Αἰγυπτίων.

Ὁ Ἄαρὼν προσπάθησε μὲ κάθε τρόπο νὰ τοὺς κάμῃ νὰ ἀλλάξουν γνώμη. Ἀλλὰ ἐστάθη ἀδύνατο. Τοὺς ἐζήτησε τότε καὶ

---

(1) Διαθήκη: σημαίνει συμφωνία, υπόσχεσι, ἐπειδὴ ὑπεσχέθη τοὺς Ἑβραίους ὅτι θὰ τοὺς ἔχῃ γιὰ τὸν ἀγαπητό του λαὸ καὶ θὰ τοὺς προστατεύῃ ἂν φυλάνε τὶς ἐντολὲς του.

ἔφεραν ὄλα τὰ χρυσαφικὰ τῶν γυναικῶν τους, βραχιόλια, σκουλαρίκια κλπ. Μ' αὐτὰ ἀφοῦ τὰ ἔλειωσε ἔφτιαξε ἓνα χρυσοῦ μοσχάρι καὶ τὸ ἔστησε ψηλὰ μπροστὰ στὸ λαό. Οἱ Ἰσραηλίτες μόλις τὸ εἶδαν ἐνθουσιάστηκαν κι' ἄρχισαν νὰ τὸ λατρεύουν μὲ θυσίες καὶ νὰ χορεύουν γύρω του.

Ὅταν ὁ Μωϋσῆς κατέβηκε καὶ εἶδε τὸ μοσχάρι καὶ τοὺς ἔβραίους γύρω νὰ τὸ προσκυνοῦν, ἐθύμωσε καὶ ἐταράχθηκε τόσο πολὺ, ὥστε οἱ πλάκες ἔπεσαν ἀπὸ τὰ χέρια του καὶ ἔσπασαν. Ὑστερα ἔκαμε κομμάτια τὸ χρυσοῦ μοσχάρι καὶ ἐτιμώρησε μὲ θάνατο τοὺς πρωταίτιους.

Ὑστερα ἀπ' αὐτὰ οἱ ἔβραιοὶ μετανόησαν γιὰ τὴν ἀσέβειά τους καὶ ἐπροσκύνησαν πάλι τὸν ἀληθινὸ Θεό. Ὁ Μωϋσῆς ἀνέβηκε πάλι στὸ βουνὸ καὶ παρακάλεσε τὸ Θεὸ νὰ τοὺς συγχωρήσῃ. Ὁ πάναγνος Θεὸς τοὺς ἐσυγχώρησε καὶ ἔδωσε στὸ Μωϋσῆ δύο νέες πλάκες μὲ τὶς 10 ἐντολὰς νὰ τὶς φέρῃ στὸ λαό του.

Οἱ ἔβραιοὶ ὅταν εἶδαν τὶς νέες πλάκες μὲ τὶς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ ὑποσχέθηκαν καὶ πάλιν ὅτι θὰ τὶς φυλάνε καὶ θὰ τὶς ἐκτελοῦν πάντοτε. Κατόπιν ὁ Μωϋσῆς τὶς ἔβαλε μέσα σ' ἓνα ὠραῖο ξύλινο ἐπιχρυσωμένο κιβώτιο, ποὺ τὸ ὠνόμασε **Κιβωτὸ τῆς Διαθήκης**, γιὰτὶ μέσα ἐκεῖ ἦταν ἡ συμφωνία (διαθήκη) τοῦ Θεοῦ μὲ τὸν Ἰσραηλιτικὸ λαό. Μέσα στὴν Κιβωτὸ ἔβαλε ἀκόμη καὶ τὴ χρυσοῦ στάμνα μὲ τὸ μάννα καὶ ἀργότερα καὶ τὸ ραβδί τοῦ Ἄαρων.

Τὴν Κιβωτὸ τῆς Διαθήκης στὴν πορεία τους τὴν ἔφεραν οἱ ἱερεῖς στὸν ὄμο τους. Ὅταν ἐσταματοῦσαν καὶ ἔστηναν τὶς σκηνές τους, γιὰ νὰ ξεκουραστοῦν, τὴν ἐτοποθετοῦσαν σὲ ξεχωριστὴ σκηνή, ποὺ λεγόταν «Σκηνὴ τοῦ Μαρτυρίου», διότι εἶχε μέσα τὴν Κιβωτὸ ποὺ ἐμαρτυροῦσε τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Ἐπίσης ὁ Μωϋσῆς ὥρισε νὰ γιορτάζουν οἱ Ἑβραῖοὶ τὶς ἐξῆς γιορτές :

1) Τὸ Σάββατον δηλ. τὴν ἐβδόμη ἡμέρα τῆς ἐβδομάδος. Ἐπειδὴ ὁ Θεὸς αὐτὴ τὴν ἡμέρα ἀναπαύθηκε ἀπὸ τὰ ἔργα του.

2) Τὸ Πάσχα, γιὰ νὰ θυμούνται πῶς ὁ Θεὸς τοὺς ἔσωσε ἀπὸ τοὺς Αἴγυπτίους. Καὶ

3) Τὴν Πεντηκοστή πού ἔρχεται 50 ἡμέρες μετὰ τὸ Πάσχα, γιὰ νὰ θυμούνται τὴν ἡμέρα πού ὁ Θεὸς τοὺς ἔδωσε τὸν Δεκάλογο (τὶς δέκα ἐντολές) στὸ ὄρος Σινᾶ.

Καὶ τέλος διώρισε Ἄρχιερέα, ὕστερα ἀπὸ διαταγὴ τοῦ Θεοῦ, τὸν ἀδελφὸ του Ἄαρών, ὁ ὁποῖος προσέφερε τὴν πρώτην θυσία στὸ Θεὸ μπροστὰ στὴ Σικηνὴ τοῦ Μαρτυρίου.

33. Ἡ Περιπλάνησι τῶν Ἰσραηλιτῶν στὴν ἔρημο

Σχεδὸν ἓνα χρόνον ἔμειναν οἱ Ἰσραηλιτῆς γύρω ἀπὸ τὸ ὄρος Σινᾶ. Ἐπειτα ἔφυγαν καὶ βαδίζοντας ἓνα χρόνον ἀκόμη μέσα σὲ τόπους ἔρημους ἔφθασαν στὰ σύνορα τῆς Χαναάν. Ἡ χαρὰ τοὺς ἦταν μεγάλη, γιὰτὶ λίγο ἀκόμη καὶ θὰ εὐρίσκοντο στὴν

Εἰκ. 15. Ἐχοσαν μερικοὺς ὥραλους καρποὺς καὶ μιὰ βέργα ἀπὸ ἀμπέλι..

ἀγαπημένη τους πατρίδα. Προτού όμως νά διαβούν τὰ σύνορά της, ἔπρεπε νά ξέρουν ἀκριβῶς τί τόπος εἶναι καί τί ἄνθρωποι τὸν κατοικοῦν.

Γι' αὐτὸ ὁ Μωϋσῆς, σύμφωνα μὲ διαταγὴ τοῦ Θεοῦ, διάλεξε δώδεκα μυαλωμένους ἄνδρες, ἕναν ἀπὸ κάθε φυλῆ, καί τοὺς ἔστειλε νά πάνε νά κατασκοπεύσουν τὴ χώρα. Δυὸ ἀπ' αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ καί ὁ Χάλεβ ἦσαν οἱ πῶ ἐκλεκτοί.

Οἱ κατάσκοποι αὐτοὶ ἔμειναν στὴ Χαναὰν 40 ἡμέρες. Ἐγύρισαν ὅλη τὴ χώρα καί τὴν παρατήρησαν καλά. Ἐκοψαν μάλιστα γιὰ δείγμα μερικοὺς ὠραίους καρποὺς καί μιὰ βέργα ἀπὸ ἀμπέλι μ' ἕνα σταφύλι τόσο μεγάλο, πὺ τὸ ἐκρατοῦσαν δύο ἄνθρωποι.

Ὅταν ἐγύρισαν, διηγήθηκαν στοὺς Ἰσραηλῖτες ὅτι ἡ Χαναὰν εἶναι μία ὠραία καί πλουσία χώρα, πὺ ρέει μέλι καί γάλα καί τοὺς ἔδειξαν τοὺς καρποὺς πὺ ἔφεραν.

Ἄλλὰ οἱ κάτοικοί της εἶναι πολὺ δυνατοὶ καί γενναῖοι πολεμιστὰ καί οἱ πόλεις της μεγάλες καί ὠχυρωμένες· μὲ μεγάλα καί ἰσχυρὰ φρούρια. Μερικοὶ μάλιστα πρόσθεσαν ὅτι οἱ κάτοικοί της εἶναι τόσο μεγαλόσωμοι, πὺ ἔμεῖς φαινόμεσθε μπροστά τοὺς ἀκρίδες. Καί ὅτι εἶναι ἀδύνατο νά τὴν καταλάβωμε.

Ὅταν ἄκουσαν αὐτὰ οἱ Ἰσραηλῖτες κατατρόμαξαν. Ὅλη τὴ νύκτα δὲν ἐκοιμήθηκαν, ἐκλαιαν καί ὑβρίζαν τὸ Μωϋσῆ, πὺ τοὺς ἔβγαλε ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο καί τοὺς ἔφερε νά πεθάνουν πολεμώντας μὲ τοὺς Χανααναίους. Καί ἀμέσως ἐσκέφθηκαν νά διαλέξουν ἕναν ἄλλο ἀρχηγό, γιὰ νά τοὺς φέρη πίσω στὴν Αἴγυπτο.

Ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ μὲ τὸ Χάλεβ προσπάθησαν νά τοὺς ἠσυχάσουν καί νά τοὺς δώσουν θάρρος καί τοὺς ἔλεγαν : «Μὴ φοβᾶσθε. Ὁ Θεὸς πὺ μᾶς ἐβοήθησε ἕως τῶρα θὰ μᾶς βοηθήσῃ νά καταλάβωμε καί τὴ χώρα τῶν πατέρων μας». Οἱ Ἰσραηλῖτες όμως ἐπέμεναν καί μάλιστα ἐλιθοβόλησαν τοὺς δύο εὐσεβεῖς ἄνδρες. Ὁ Θεὸς όμως πὺ τιμωρεῖ τοὺς ἀπίστους καί τοὺς ἀχαρίστους παρουσιάσθη στὸ Μωϋσῆ καί τοῦ εἶπε : «Ὅλοι ὅσοι εἶναι ἀπὸ εἰκοσι χρονῶν καί ἄνω θὰ πεθάνουν στὴν ἔρημο. Κανεὶς ἀπ' αὐτοὺς

δὲν θὰ ἀξιωθῆ νὰ πατήσῃ τὴ Χαναάν, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Ἰησοῦν τοῦ Ναυῆ καὶ τὸν Χάλεβ. Θὰ πεθάνουν γυρίζοντας στὴν ἔρημο 40 χρόνια».

Ὁ Μωϋσῆς τότε ἔφερε τοὺς Ἰσραηλίτες πίσω στὴν ἔρημο μακριὰ ἀπὸ τὰ σύνορα τῆς Χαναάν. Ἐκεῖ περιπλανῶντο 40 χρόνια, ὥσπου πέθανε δλόκληρη ἢ τιμωρημένη παλαιὰ γενεὰ τῶν Ἰσραηλιτῶν.

34. Νέα πορεία γιὰ τὴ Χαναάν καὶ θάνατος τοῦ Μωϋσέως

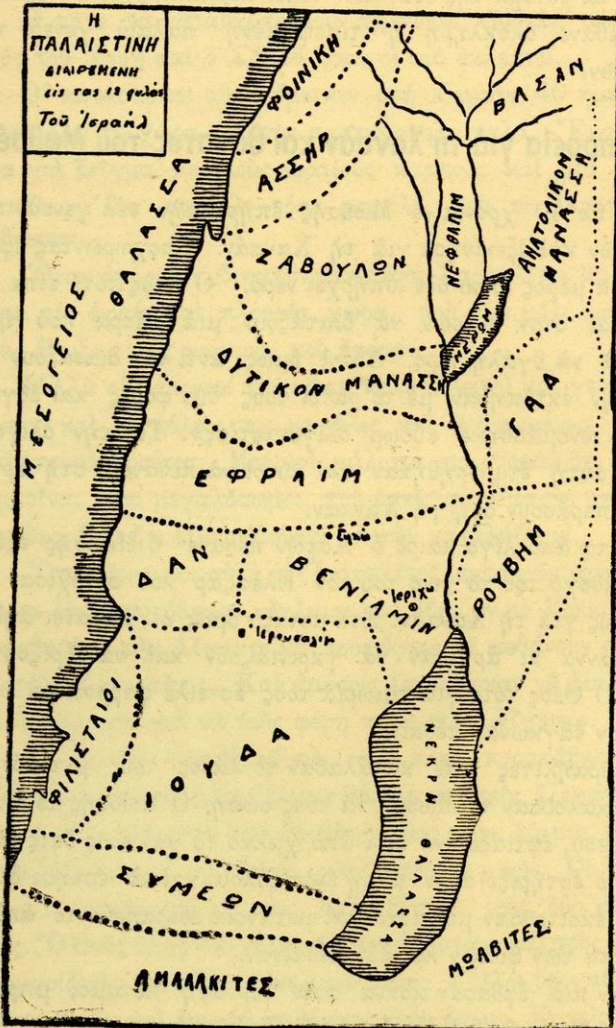
Μετὰ τὰ 40 χρόνια ὁ Μωϋσῆς ἐπῆρε τὴν νέα γενεὰν τῶν Ἰσραηλιτῶν καὶ ἐξεκίνησε γιὰ τὴ Χαναάν. Προχωρῶντας ἔφθασαν σ' ἓνα μέρος ὅπου δὲν ὑπῆρχε νερό. Ὁ Θεὸς τότε εἶπε στὸ Μωϋσῆ καὶ στὸν Ἀαρὼν νὰ διατάξουν μιὰ πέτρα ποὺ ἦταν ἐκεῖ κοντὰ νὰ βγάλῃ νερό. Αὐτοὶ ὅμως ἀντὶ νὰ διατάξουν τὴν πέτρα, τὴν ἐκτύπησαν μὲ τὸ ραβδί τους δύο φορές καὶ ἔβγαλε νερό, ποὺ ὠνομάσθηκε «ὕδωρ ὀλιγοπιστίας». Γιὰ τὴν ὀλιγοπιστία τους αὐτὴ ἐτιμωρήθηκαν καὶ αὐτοὶ νὰ πεθάνουν στὴ ἔρημο χωρὶς νὰ περάσουν στὴ γῆ Χαναάν.

Ἐπειτα ἀπὸ λίγο καιρὸ ὁ Ἀαρὼν πέθανε· ὁ Μωϋσῆς ἐξέλεξε γιὰ διάδοχό του τὸ γιοῦ του τὸν Ἐλεάζαρ καὶ συνέχισαν τὴν πορεία τους γιὰ τὴ Χαναάν. Στὸ μεταξὺ ὅμως οἱ Ἑβραῖοι ἀηδίασαν τὸ μάννα κι' ἄρχισαν νὰ γκρινιάζουν καὶ νὰ ὑβρίζουν τὸ Μωϋσῆ. Ὁ Θεὸς τότε γιὰ τιμωρία τοὺς ἔστειλε φαρμακερὰ φίδια ποὺ ὅποιον δάγκωναν πέθαινε.

Οἱ Ἰσραηλίτες τότε κατάλαβαν τὸ λάθος τους μετανόησαν καὶ παρακαλοῦσαν τὸ Μωϋσῆ νὰ τοὺς σώσῃ. Ὁ Μωϋσῆς μὲ διαταγὴ τοῦ Θεοῦ, ἔφτιαξε ἓνα φίδι ἀπὸ χαλκὸ (ὁ χαλκοῦς ὄφις ἐν τῇ ἐρήμῳ), τὸ ἐστήριξε στὴν ἄκρῃ ἐνὸς ξύλου καὶ τὸ ἔστησε ὄρθιο. Ὅσοι τὸ ἐκοιτοῦσαν μὲ πίστι καὶ μετάνοια ἐθεραπεύοντο ἀπὸ τὰ δαγκώματα τῶν φιδιῶν καὶ δὲν πέθαιναν.

Ὅταν πιά ἔφθασαν κοντὰ στὸν Ἰορδάνη ποταμὸ, μπροστὰ στὴν πόλι Ἰεριχώ, ὁ Μωϋσῆς κατάλαβε τὸ θάνατό του καὶ ἔλυ-

πόταν, πού δὲ θὰ ἐπατοῦσε τὴ γῆ τῆς ἀγαπημένης πατρίδος του. Ἐπιθυμοῦσε προτοῦ πεθάνῃ νὰ τὴν ἔβλεπε τοῦλάχιστον ἀπὸ μακρὰ. Παρουσιάζεται τότε ὁ Θεὸς καὶ τοῦ λέγει νὰ ἐκλέξη γιὰ διάδοχό του καὶ ἀρχηγὸ τὸν Ἑβραίων τὸν Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ καὶ

κατόπιν νὰ ἀνεβῆ στὴν κορυφὴ τοῦ βουνοῦ ποὺ ἦταν ἐκεῖ κοντά, γιὰ νὰ ἰδῆ τὴ γῆ τῆς ἐπαγγελίας.

Ὁ Μωϋσῆς ἔκαμε ὅπως τοῦ εἶπε ὁ Θεός. Ἐκάλεσε τοὺς Ἰσραηλίτες, τοὺς ἐμίλησε σὰν φιλόστοργος πατέρας, τοὺς ὑπενθύμισε τὶς εὐεργεσίες τοῦ Θεοῦ καὶ τοὺς ἐσύστησε νὰ φυλάνε τὶς ἐντολές του. Κατόπιν μπροστὰ στὸν Ἀρχιερέα Ἐλεάζαρ καὶ σ' ὀλόκληρο τὸ λαὸ ἐκάλεσε τὸν Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ καὶ εὐλογῶντας τον τὸν διώρισε ἀντικαταστάτη του καὶ ἀρχηγὸ γιὰ νὰ ὀδηγήσῃ τοὺς Ἰσραηλίτες στὴ χώρα τῶν πατέρων τους.

Τέλος ἀφοῦ ἔδωσε τὶς τελευταῖες παραγγελίες του καὶ εὐλόγησε τὶς δώδεκα φυλές τοῦ Ἰσραὴλ, ἀνέβηκε στὸ κοντινὸ βουνὸ καὶ ἀπὸ τὴν κορυφὴ Φασγᾶ, εἶδε τὴ χώρα, ποὺ θὰ ἔδινε ὁ Θεὸς στοὺς Ἰσραηλίτες μὲ τὶς πλούσιες πεδιάδες καὶ τὰ ἀφθονα νερά τοῦ Ἰορδάνου. Εὐχαριστημένος ἀπὸ τὸ λαμπρὸ αὐτὸ θέαμα καὶ δοξάζοντας τὸ Θεό, ἀπὸ εὐγνωμοσύνη, πέθανε σὲ ἡλικία 140 χρονῶν.

Οἱ Ἰσραηλίτες μόλις ἔμαθαν τὸ θάνατο τοῦ Μωϋσέως ἐλυπήθηκαν πάρα πολὺ ποὺ ἔχασαν τὸν ἀξιο ἀρχηγὸ τους. Ἐπῆραν τὸ σῶμα του καὶ τὸ ἔθαψαν σὲ μιὰ κοιλάδα τῆς χώρας Μωάβ καὶ ἐπένησαν 30 ἡμέρες χωρὶς ποτὲ νὰ τὸν ξεχάσουν.

35. Ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ

Οἱ Ἰσραηλίτες μετὰ τὸ θάνατο τοῦ Μωϋσέως ἐξεκίνησαν γιὰ τὴ Χαναάν. Πρῶτοι ἐπροχωροῦσαν οἱ ἱερεῖς σηκώνοντας τὴν Κιβωτὸ τῆς Διαθήκης, ἔπειτα ὁ νέος ἀρχηγὸς Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ καὶ ἀκολουθοῦσε ὁ λαός. Ὅταν ἔφθασαν στὸν Ἰορδάνη ποταμὸ, τὰ νερά του ἐχωρίσθησαν, ὅπως ἔγινε ἄλλοτε στὴν Ἐρυθρὰ Θάλασσα, καὶ ἐπέρασαν ὅλοι στὴν ἄλλη ὄχθη χωρὶς νὰ θραχῆ κανένας. Εὐρίσκοντο πλέον στὴν εὐλογημένη γῆ. Ὅλοι εἶναι εὐχαριστημένοι καὶ ἐξέχασαν ὅλες τὶς ταλαιπωρίες καὶ τὰ θάσανα ποὺ ἐπέρασαν τόσα χρόνια.

Οἱ κάτοικοι ὁμῶς τῆς Χαναάν δὲν τοὺς ἐδέχτηκαν στὴ χώρα τους καὶ ἔτσι οἱ Ἑβραῖοι εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ προχωροῦν πολεμῶντας μὲ τοὺς ντόπιους. Ἐπειτα ἀπὸ λίγο εὗρέθησαν μπροστὰ στὴν πρώτη πόλι της, τὴν Ἰεριχώ, ποὺ ἦταν ὠχυρωμένη μὲ ψηλὰ φρούρια καὶ ἡ θέσις της ἦταν σπουδαία. Ὅποιος ἐκυρίευε τὴν Ἰεριχώ, θὰ ἤμποροῦσε εὐκολὰ νὰ κυριεύσῃ ὅλη τὴ Χαναάν. Οἱ πρῶτες ἐπιθέσεις τῶν Ἰσραηλιτῶν ἀπέτυχον καὶ ἄρχισαν ἀμέσως νὰ χάνουν τὸ θάρρος τους.

Εἰκ. 17. Πρῶτοι ἐπροχωροῦσαν οἱ ἱερεῖς σηκώνοντας τὴν Κιβωτὸ τῆς Διαθήκης.

Ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ τότε, κατὰ διαταγὴ τοῦ Θεοῦ ἐπολιόρκησε τὴν πόλι. Ἡ πολιορκία ἐκράτησε ἑπτὰ ἡμέρες. Τὶς πρῶτες ἕξι ἡμέρες τῆς πολιορκίας ἐγύριζαν γύρω ἀπὸ τὰ τεῖχη μὲ σάλπιγγες τὴν Κιβωτὸ τῆς Διαθήκης μιὰ φορὰ τὴν ἡμέρα. Τὴν ἑβδόμη ἡμέρα μπροστὰ οἱ πολεμισταὶ κατόπιν οἱ ἱερεῖς μὲ τὶς σάλπιγγες καὶ τὴν Κιβωτὸ τῆς Διαθήκης καὶ πίσω ὄλος ὁ λαὸς ἐγύριζαν γύρω ἀπὸ τὰ τεῖχη ἑπτὰ φορές.

Όταν έτελείωσε ό έβδομος γύρος, κατά διαταγή του Ίησοῦ του Ναυῆ οί Ιερεῖς έσάλπισαν δυνατά και ό στρατός ώρμησε με φωνές επάνω στα τείχη. Ακολούθησε φοβερός σεισμός, τά τείχη έγκρεμίστηκαν και οί Ίσραηλιτες εμπήκαν στην πόλι νικηταί.

Οί κάτοικοι τῆς Χαναάν, μόλις έμαθαν τήν τρομερή αυτή είδησι, έφοβήθηκαν και ένώθηκαν δλοι τους έναντίον τών Ίσραηλιτών. Μόνον οί κάτοικοι τῆς πόλεως Γαβαών δέν ένώθηκαν και έγιναν σύμμαχοι τών Ίσραηλιτών. Γι' αυτό οί Χαναναίοι έπολιόρκησαν τή Γαβαών, μα ό Ίησοῦς του Ναυῆ τοῦς ένίκησε και έλυσε τήν πολιορκία της.

Έγινε μάλιστα έδώ και ένα άλλο θαῦμα. Έπολεμούσε ό Ίησοῦς δλη τήν ήμέρα και ένικούσε τοῦς έχθρούς, ήθελε όμως να τοῦς καταστρέψη τελείως. Γι' αυτό παρακάλεσε τό Θεό να μη βραδυάση, αλλά να εξακολουθήση ή ήμέρα λέγοντας: «Να σταθῆ ό ήλιος στή Γαβαών και τό φεγγάρι στή φάραγμα Αίλων». Η παράκλησίς του ακούστηκε και έτσι εξωλόθρεψε τοῦς Χαναναίους. Όστερα από τή νίκη αυτή έπεσαν και οί άλλες πόλεις τῆς Χαναάν. Και έτσι άφου έκυρίεψε δλη σχεδόν τή Χαναάν, τήν έμοίρασε με κληρο στις 12 φυλές τών Ίσραηλιτών.

Οί Έβραίοι μετά τήν εγκατάστασί τους στή νέα πατρίδα τους έθαψαν στή σπηλιά τῆς Χεθρών και τά όστα (κόκκαλα) του Ίωσήφ, που έφεραν από τήν Αίγυπτο, σύμφωνα με τήν παραγγελία του.

Όστερα από λίγα χρόνια ό Ίησοῦς του Ναυῆ, σάν ένοιωσε τά τελευταία του, εκάλεσε δλο τό λαό και τόν συμβούλευσε να μένη πιστός στο Θεό και να εκτελή τίς έντολές του. Και σε ήλικία 110 χρονών πέθανε.

36. Η ιστορία του πολυπαθοῦς Ίώβ

Στά χρόνια εκείνα έζούσε σε μιá πόλι τῆς Ασσυρίας ένας πολῦ δίκαιος και ένάρετος άνθρωπος, που λεγόταν Ίώβ. Ο Ίώβ ήταν πάρα πολῦ πλούσιος και διακρινόταν για τή μεγάλη του

εὐσέβεια καὶ πίστι στοῦ Θεοῦ. Ἐίχε ἑπτὰ γιουοὺς, τρία κορίτσια καὶ πάρα πολλοὺς ὑπηρέτες. Ἡ μεγάλη περιουσία ποὺ εἶχε ἀποτελεῖτο ἀπὸ χιλιάδες πρόβατα, καμήλες, βόδια καὶ ἄλλα ζῶα. Γιὰ ὅλα αὐτὰ ἦταν πολὺ εὐτυχισημένος καὶ δὲν ἔπαυε νὰ δοξολογῇ καὶ νὰ εὐχαριστῇ τὸ Θεοῦ.

Ὁ Θεὸς ὁμοῦς ἠθέλησε νὰ δοκιμάσῃ τὴν πίστι του καὶ τοῦ ἔστειλε μεγάλες συμφορὲς τῇ μίᾳ κοντὰ στὴν ἄλλη. Μιὰ ἡμέρα λοιπὸν ἔρχεται ἓνας δοῦλος του τρέχοντας καὶ τοῦ λέγει : «Κλέφτες ἀπὸ τὴν Ἀραβία ἐπῆραν τὰ βόδια σου καὶ τοὺς ὄνους σου καὶ ἔσφαξαν ὄλους τοὺς δούλους σου. Ἐγὼ μόνον ἐσώθηκα καὶ ἦρθα νὰ σοῦ τὸ ἀναγγείλω».

Δὲν ἐπρόφθασε νὰ τελειώσῃ τὴ λυπηρὴ αὐτὴ εἶδησι καὶ καταφθάνει δεῦτερος δοῦλος λέγοντας : «Φωτιὰ ἔπεσε ἀπὸ τὸν οὐρανὸ καὶ κατάκαψε ὅλα τὰ πρόβατα καὶ τὶς βοσκὲς σου». Σὲ λίγο φθάνοντας καὶ τρίτος τοῦ λέγει : «Δηστές Καλδαῖοι ἐπῆραν ὅλες τὶς καμήλες σου καὶ ἐσκοτώσαν τοὺς βοσκούς σου». Ἀμέσως καταφθάνει καὶ τέταρτος φέρνοντας τὴν πιδ λυπηρὴ εἶδησι : «Ἐνῶ τὰ παιδιὰ σου ἔτρωγαν στοῦ σπίτι τοῦ μεγαλυτέρου παιδιοῦ σου ἔγινε δυνατὸς σεισμὸς, ἐγκρέμισε τὸ σπίτι καὶ ἐσκοτώθηκαν ὅλα τὰ παιδιὰ σου καὶ οἱ θυγατέρες σου».

Ὁ Ἰὼβ τότε ἀπὸ τὴ μεγάλη του λύπη ἐξέσχισε τὰ ροῦχα του καὶ ἔκλαιγε ἀπαρηγόρητα. Καὶ ἀντὶ νὰ παραπονεθῇ, ἐγονάτισε, ἐπροσκύνησε τὸ Θεὸ καὶ εἶπε : «Ἐγὼ γυμνὸς ἐγεννήθηκα ἀπὸ τὴ μητέρα μου καὶ γυμνὸς θὰ πεθάνω. Ὅλα ὅσα εἶχα ὁ Θεὸς μοῦ τὰ ἔδωσε, ὁ Θεὸς μοῦ τὰ ἐπῆρε. Ἄς εἶναι εὐλογημένο τὸ ὄνομά Του.

Καὶ σὰν νὰ μὴν ἔφθαναν, ὅλες αὐτὲς οἱ συμφορὲς του, ἔπεσε κι' ἄλλη πιδ μεγάλη. Ἀρρώστησε ἀπὸ λέπρα κι' ὅλο τὸ σῶμα του ἐγένετο ἀπὸ πληγές. Τότε τὸν ἔρριξαν σ' ἓνα ἔρημο μέρος ἔξω ἀπὸ τὴν πόλι καὶ κανεὶς δὲν τὸν ἐπλησίαζε ἀπὸ φόβο μὴν κολλήσῃ. Ἐκεῖ ἐζοῦσε μόνος του ζύνοντας τὶς πληγές του μ' ἓνα κεραμίδι, διὰ νὰ ἀνακουφίζεται ἀπὸ τὴ φοβερὴ φαγούρα ποὺ ἔνοιωθε. Καὶ τὴ νέα του συμφορὰ τὴν ἐπαρνοῦσε μὲ ἀφάνταστη ὑπομονὴ δοξάζοντας τὸν Θεὸ.

Ὅλοι τὸν εἶχαν ἐγκαταλείψει, ὁ μόνος ποῦ τοῦ ἀπέμεινε ἦταν ἡ γυναῖκα του. Ἀλλὰ καὶ αὐτὴ βλέποντας τὴ μεγάλη ὑπομονὴ του παραξενευόταν. Καὶ μιὰ ἡμέρα λυπημένη κατάκρδα γιὰ τὴ δυστυχία του καὶ ἀπελπισμένη τοῦ λέγει: Πῶς δὲν πρέπει νὰ περιμένῃ πλέον τίποτε ἀπὸ τὸ Θεό, ποῦ τοὺς ἐπῆρε ὅλα τὰ ἀγαθὰ τους. Ὁ Ἰὼβ τότε τὴν ἐμάλωσε γιὰ τὴν ὀλιγοπιστία της καὶ τῆς εἶπε: «Γιατὶ μιᾶς σὰν ἀνόητη γυναῖκα. Τὰ καλὰ μόνο θὰ δεχώμαστε ἀπὸ τὸ Θεὸ καὶ ὄχι καὶ τὰ κακά;».

Μιὰ ἡμέρα ἦρθαν νὰ τὸν ἴδουν τρεῖς φίλοι του καὶ νὰ τὸν παρηγορήσουν. Μόλις τὸν εἶδαν ἀπὸ μακρὰ σ' αὐτὴ τὴν κατάστασι ἔκλαψαν καὶ ὅταν ἐπῆγαν κοντά του ἔμειναν ἄφωνοι ἀπὸ τὴ λύπη τους γιὰ πολλὴ ὥρα μὴ ξέροντας ποῦ νὰ ἀποδώσουν τίς τόσες συμφορές του. Τέλος εἶπαν ὅτι ὁ Ἰὼβ θὰ ἔκαμε βαρεῖες ἀμαρτίες καὶ γι' αὐτὸ ὁ Θεὸς τὸν τιμωρεῖ. Στὸ ἄκουσμα τῶν λόγων αὐτῶν ἀγανάκτησε ὁ Ἰὼβ καὶ γιὰ πρώτη φορὰ παραπονέθηκε στὸ Θεὸ καὶ καταράστηκε τὴν ἡμέρα ποῦ ἐγεννήθηκε.

Ἀμέσως ὅμως κατάλαβε τὸ σφάλμα του, μετανόησε μὲ τὴν καρδιά του καὶ ἐζήτησε ἀπὸ τὸ Θεὸ συγχώρησι. Ὁ Θεὸς βλέποντας τὴν ἀληθινὴ μετάνοια καὶ πίστη του, τὸν ἐσυγχώρησε καὶ τοῦ ἔδωσε πάλι τὴν υγεία του, ἄλλους ἑπτὰ γυιοὺς καὶ τρία κορίτσια καὶ πλούτη διπλάσια ἀπ' ὅσα εἶχε πρὶν.

Ἀπὸ τότε ἔζησε ἀρκετὰ χρόνια πάλι πλούσιος καὶ εὐτυχησμένος. Καὶ πέθανε σὲ πολὺ μεγάλη ἡλικία εὐχαριστημένος δοξάζοντας καὶ εὐλογώντας τὸ Θεό.

ΟΙ ΚΡΙΤΕΣ

37. Οἱ χρόνοι τῶν Κριτῶν

Μετὰ τὸ θάνατο τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ οἱ Ἑβραῖοι ἔμειναν χωρὶς ἀρχηγό. Ἐζοῦσαν κατὰ οἰκογένειες καὶ ἐκρατοῦσαν τὶς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ. Σιγὰ σιγὰ ὁμως ἄρχισαν νὰ κάνουν συναναστροφὰς καὶ νὰ πιάνουν σχέσεις μὲ τοὺς ἄλλους λαοὺς, ποὺ κατοικοῦσαν ἀκόμη στὴ Χαναὰν καὶ στὶς γύρω χῶρες.

Πολλὰς φορὰς παρασύροντο καὶ ἐλησημονοῦσαν τὸν ἀληθινὸ Θεὸ καὶ ἐλάτρευαν τοὺς ψεύτικους θεοὺς τῶν ἄλλων λαῶν (τὰ εἰδῶλα). Γι' αὐτὸ ὁ Θεὸς τοὺς ἐτιμωροῦσε καὶ τοὺς ἀφῆγε νὰ ὑποδουλωθοῦν στοὺς ἄλλους λαοὺς, ποὺ τοὺς ἐτυραννοῦσαν σκληρὰ καὶ τοὺς κατάστρεφαν τὴ χώρα τους.

Οἱ φοβερῶτεροι ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς των ἦσαν οἱ γειτονικοὶ τους λαοί, οἱ Μαδιανῖτες, οἱ Ἀμμωνῖτες, οἱ Ἀμαληκῖτες καὶ οἱ Φιλισταῖοι.

Ὅταν ὁμως μετανοοῦσαν καὶ ἐζητοῦσαν τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ, ὁ Θεὸς τοὺς συγχωροῦσε καὶ τοὺς ἔστελνε ἄνδρες εὐσεβεῖς καὶ γενναίους, γιὰ νὰ τοὺς ἐλευθερώσουν καὶ νὰ τοὺς κυβερνήσουν. Αὐτοὶ ἐλέγοντο Κριταί.

Τέτοιοι Κριταὶ παρουσιάζοντο τριακόσια δλόκληρα χρόνια. Οἱ σπουδαιότεροι ἦσαν ὁ Γεδεών, ὁ Ἰεφθάε, ὁ Σαμφών, ὁ Ἥλι καὶ ὁ Σαμουήλ.

38. Ὁ Γεδεών

Τὴν ἐποχὴ αὐτὴ οἱ Ἰσραηλῖτες εὗρισκοντο σὲ πόλεμο μὲ τοὺς Μαδιανῖτες. Ἐπτὰ χρόνια οἱ ἀραβικὲς αὐτὲς φυλὲς ἐπολεμοῦσαν καὶ ἐτυραννοῦσαν τοὺς Ἰσραηλῖτες, οἱ ὅποιοι ἀπὸ τὸ φόβο τους ἄφησαν τὴ χώρα τους καὶ ἔφυγαν στὰ βουνά, ὅπου ἔμειναν μέσα σὲ σπήλαια. Ἔτσι οἱ Μαδιανῖτες ἀνενόχλητοι ἐλήστευαν καὶ ἐλεηλατοῦσαν τὴ χώρα τους.

Γιὰ νὰ σώσῃ λοιπὸν ὁ Θεὸς τοὺς Ἰσραηλῖτες ἐδιάλεξε τὸ Γεδεών. Ὁ Γεδεών καταγόταν ἀπὸ τὴ φυλὴ τοῦ Μανασσή, ἦταν ἀπλὸς χωρικός, ἀλλὰ εὐσεβὴς καὶ πολὺ γενναῖος. Ὁ Γεδεών, μόλις ἐπῆρε τὴν ἐντολὴ τοῦ Θεοῦ, ἐκάλεσε ὄλους τοὺς Ἰσραηλῖτες νὰ πολεμήσουν τοὺς Μαδιανῖτες. Μὰ ἐκεῖνοι ἐφοβήθησαν καὶ ἔφυγαν, ἔμειναν μόνο 10 χιλιάδες. Κι' ἀπ' αὐτοὺς ὁ Γεδεών ἐδιάλεξε μόνο 300 τοὺς γενναίωτους καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς ἄφησε στὸ στρατόπεδο.

Στοὺς τριακόσιους αὐτοὺς γενναίους πολεμιστὰς ἔδωσε ἀπὸ μιὰ σάλπιγγα καὶ ἀπὸ μιὰ στάμνα μὲ μιὰ λαμπάδα μέσα. Τοὺς ἐχώρισε κατόπιν σὲ τρία μέρη καὶ περικύκλωσε τοὺς Μαδιανῖτες. Τὰ μεσάνυκτα ποὺ οἱ ἐχθροὶ ἐκοιμῶντο ξένοιαστοί, ἔδωσε τὸ σύνθημα γιὰ τὴν ἐπίθεσι. Καὶ ἐκεῖνοι, σύμφωνα μὲ τὴ διαταγὴ ποὺ εἶχαν λάβει, ἔσπασαν ὄλοι μαζί τὶς στάμνες ποὺ ἐκρατοῦσαν, ὕψωσαν τὸ ἀριστερὸ τους χέρι μὲ τὴ λαμπάδα ἀναμμένη· κατόπιν σαλπίζοντας ὄλοι μαζί ὤρμησαν στὸ ἐχθρικό στρατόπεδο φωνάζοντας: «Ἡ νίκη στὸ Θεὸ καὶ στὸ Γεδεών».

Οἱ Μαδιανῖτες σὰν ἐνοιωσαν μέσα στὴ βαθεῖα νύκτα τὸ θόρυβο ἐπετάχτηκαν σαστισμένοι. Ὅταν δὲ εἶδαν τόσα φῶτα καὶ ἄκουσαν τὶς σάλπιγγες καὶ τὶς φωνὲς ἐνόμισαν ὅτι τοὺς ἐπετέθησαν καὶ εἶναι περικυκλωμένοι ἀπὸ ἀναρθίμητους ἐχθρούς. Τούς ἔπιασε φόβος καὶ τρόμος κι' ἔτρεξαν νὰ φύγουν σὰν τρελλοὶ ἀφίονοντας ὄλα τους τὰ πράγματα.

Τότε ὁ Γεδεών τοὺς ἐπετέθη μὲ ὄλο τὸ στρατό του, τοὺς ἐκυ-

νήγησε και πέραν από τον Ἰορδάνη και τούς κατέστρεψε τελείως. Μόνο ἐλάχιστοι ἐσώθηκαν. Ὅλοι οἱ ἄλλοι ἐσκοτώθηκαν. Ἔτσι ἐνικήθηκαν οἱ Μαδιανῖτες και οἱ Ἰσραηλίτες ἐλευθερώθηκαν. Ἀπό τότε ὁ Γεδεὼν ἐκυβέρνησε τούς Ἑβραίους 40 χρόνια και ἐπέθανε δοξασμένος.

39. Ὁ Σαμφών

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Γεδεὼν οἱ Ἰσραηλίτες ἐλησμόνησαν και πάλι τὸν ἀληθινὸ Θεὸ και ἄρχισαν νὰ λατρεύουν τὰ εἰδωλα. Ὁ Θεὸς γιὰ νὰ τούς τιμωρήσῃ ἐστειλε ἐναντίον τους ἕνα δυνατὸ

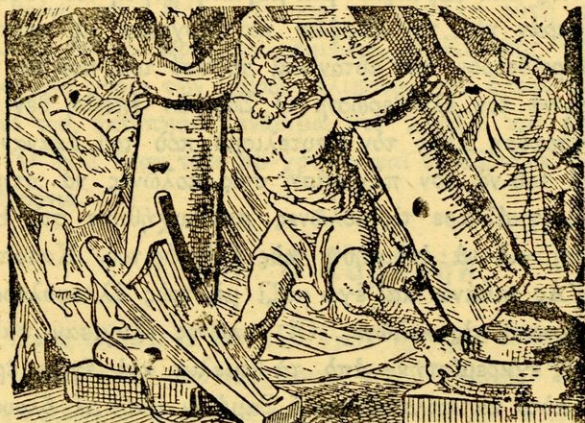
Εἰκ. 18 Ρίχτηκε ἐπάνω του και τὸ ἐπνίξε.

λαὸ, τὸς Φιλισταίους. Οἱ Φιλισταῖοι ὑπεδοῦλυσαν τὸς Ἑβραίους και τὸς ἐβασάνιζαν σκληρὰ 40 χρόνια. Τέλος ὁμως μετάνοισαν και ἐζήτησαν τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ. Ὁ Θεὸς τὸς ἐσυγχώρησε και τὸς ἐστειλε γιὰ σωτήρα και κριτὴ τὸς τὸ Σαμφών.

Ὁ Σαμφών ἦταν ἀπὸ μικρὸς ἀφιερωμένος στὸ Θεὸ και δια-

κρινόταν για τὴ μεγάλη σωματικὴ του δυνάμη. Παιδί ἀκόμη δέκα ὀκτῶ χρονῶν ἐσκότωσε ἓνα μικρὸ λεοντάρη. Ρίχτηκε σὰν ἀστραπή ἐπάνω του, τὸ ἔπιασε ἄφοβα καὶ τὸ ἔπιξε.

Ἄλλη φορά ἐσκότωσε τριάντα Φιλισταίους καὶ ἄλλη φορά χιλίους μὲ τὸ σαγόνι ἑνὸς ὄνου (γαϊδάρου). Κάποτε ἄλλοτε ἔπιασε τρακόσιες ἀλεπούδες, τίς ἔδεσε δύο δύο μὲ τίς οὐρές τους καὶ ἀνάμεσα στίς οὐρές τους ἔδεσε ἓνα δαυλὶ ἀναμμένο. Ἐπειτα τίς ἀπόλυσε στὰ χωράφια τῶν Φιλισταίων καὶ τοὺς ἔκαψε τὰ σπαρτά τους.

Εἰκ. 19. «Ἄς πεθάνω μαζί μὲ τοὺς ἀλλοφύλους μου».

Μὲ τὴ δυνάμη του αὐτὴ καὶ μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ, δταν ἐμεγάλωσε ἐπολεμοῦσε τοὺς Φιλισταίους τοὺς ἐνίκησε πολλές φορές καὶ τοὺς ἔκανε μεγάλες καταστροφές. Γι' αὐτὸ ἐζητοῦσαν νὰ βροῦν τρόπο νὰ τὸν σκοτώσουν, μὰ δὲν τὸ κατόρθωσαν. Καὶ μιὰ φορά μάλιστα πού τὸν εἶχαν ἀποκλείσει στὴν πόλι Γάζα γιὰ νὰ τὸν πιάσουν τὸ πρωτ, τὰ μεσάνυχτα ἀνοίξε τίς βαρεῖες πύλες (πόρτες) τοῦ φρουρίου· τίς ἐσήκωσε στοὺς ὦμους του καὶ τίς ἔφερε καὶ τίς ἄφησε στὴν κορυφὴ ἑνὸς βουνοῦ καὶ ἔφυγε.

Ἡ δυνάμη τοῦ Σαμφὼν ἦταν στὰ μακρὰ μαλλιά του. Τὸ μυστικὸ κατόρθωσε καὶ τὸ ἔμαθε μὲ τρόπο ἀπὸ τὸν Σαμφὼν

μιὰ Φιλισταία γυναίκα, ἡ Δαλιδὰ καὶ τὸ ἐφανέρωσε στοὺς πατριώτες τῆς τοῦ Φιλισταίου. Αὐτοὶ τότε τῆς ἔδωσαν πολλὰ χρήματα καὶ μιὰ νύκτα ποὺ ὁ Σαμφὼν κοιμῶταν ξένοιαστος, μὲ πονηρὸ τρόπο, τοῦ ἔκοψε μὲ τὸ φαλίδι τὰ μαλλιά καὶ ἡ δύναμί του ἐχάθηκε. Κατόπιν τὸν παρέδωσε στοὺς Φιλισταίους κι' αὐτοὶ τὸν ἐτύφλωσαν καὶ τὸν ἔρριξαν στὴ φυλακὴ δεμένο μὲ γερὰς ἀλυσίδες. Ἐκεῖ ὅμως μὲ τὸν καιρὸ τὰ μαλλιά του ἐμεγάλωσαν καὶ ἡ δύναμί του ἤρθε πάλι.

Μιὰ ἡμέρα, ποὺ οἱ Φιλισταῖοι εἶχαν μαζευτῆ στὸ μεγαλύτερο ναὸ τους καὶ ἐώρταζαν μιὰ μεγάλη ἑορτὴ τοῦ Θεοῦ τους Δαγῶν· ἔφεραν καὶ τὸν Σαμφὼν καὶ ἄρχισαν νὰ περιγελοῦν καὶ νὰ κοροϊδεύουν, καὶ αὐτὸν καὶ τὸ Θεὸ του, ποὺ δὲν ἤμποροῦσε τάχα νὰ τὸν ἐλευθερώσῃ. Ὁ Σαμφὼν ἐπειδὴ δὲν ἤμποροῦσε νὰ ὑποφέρῃ ἄλλο τὸν ἐξευτελισμὸ ποὺ τοῦ ἔκαναν, εἶπε στὸν ὀδηγὸ του νὰ τὸν πλησιάσῃ στὶς κολῶνες νὰ στηριχθῆ. Τότε, ἀφοῦ ἀγκάλιασε τὶς κολῶνες προσευχήθηκε στὸ Θεὸ νὰ τὸν βοηθήσῃ γιὰ νὰ ἐκδικηθῆ τοὺς ἐχθροὺς του. Κατόπιν λέγοντας: « Ἄς πεθάνω καὶ ἐγὼ μαζὶ μὲ τοὺς ἀλλοφύλους μου » ἐκούνησε δυνατὰ τὶς κολῶνες. Οἱ κολῶνες ἐλύγισαν καὶ ἔπεσαν. Ὁ ναὸς ἐγκρεμίστηκε ἀπὸ τὰ θεμέλια καὶ ἔγινε ἐρείπια. Κάτω ἀπ' αὐτὰ καταπλακώθηκε ὁ Σαμφὼν μαζὶ μὲ ὄλους τοὺς Φιλισταίους, ποὺ εὗρίσκοντο ἐκεῖ μέσα.

40. Ὁ Ἥλι

Ὑστερα ἀπὸ τὸ Σαμφὼν ἔγινε κριτῆς τῶν Ἰσραηλιτῶν ὁ Ἥλι, ποὺ ἦταν καὶ Ἀρχιερέας. Ὁ Ἥλι ἐζοῦσε στὴν πόλι Σηλῶ, ποὺ ἦταν τότε καὶ ἡ Κιβωτὸς τῆς Διαθήκης. Ἦταν πολὺ εὐσεβὴς καὶ καλὸς ἄνθρωπος, ἀλλὰ τὰ δυὸ παιδιά του ἦσαν κακὰ καὶ πονηρά. Οὔτε τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ἐκτελοῦσαν, οὔτε τοὺς ἀνθρώπους ἀγαποῦσαν.

Ὁ Θεὸς πολλὰς φορὲς συμβούλευσε τὸν Ἥλι νὰ τιμωρήσῃ τὰ παιδιά του, γιὰ νὰ διορθωθοῦν. Ὁ Ἥλι ὅμως ἐπειδὴ ἦταν

μαλακός πατέρας, δὲν προσπάθησε σοβαρὰ νὰ τὰ διορθώσῃ. Γι' αὐτὸ εἰδοποιήθηκε μιά μέρα ἀπὸ τὸ Θεό, ὅτι τὰ παιδιά αὐτὰ θὰ τοῦ φέρουν μεγάλο κακό. Ἔτσι κι' ἔγινε.

Οἱ Ἰσραηλίτες κάποτε ἐπολεμοῦσαν μὲ τοὺς Φιλισταίους. Στὸν πόλεμο αὐτὸ ἐπῆραν μέρος καὶ τὰ παιδιά τοῦ Ἥλι καὶ ἐβαστοῦσαν στὸν ὤμο τους τὴν Κιβωτὸ τῆς Διαθήκης. Οἱ Ἰσραηλίτες ἐνίκηθησαν, τὰ παιδιά τοῦ Ἥλι ἐσκοτώθηκαν καὶ ἡ Κιβωτὸς τῆς Διαθήκης ἔπεσε στὰ χέρια τῶν Φιλισταίων.

Ἕνας ἀγγελιαφόρος ἔτρεξε ἀμέσως ἀπὸ τὴ μάχη νὰ φέρῃ στὸν Ἥλι τὴ φοβερὴ εἶδησι. Τὴ στιγμή ἐκείνη ὁ Ἥλι ἐκκθόταν στὸ θρόνο του. Μόλις ἄκουσε τὴ μεγάλη αὐτὴ συμφορὰ καὶ μάλιστα ὅτι τὸ ἱερώτερο κειμήλιο, ἡ Κιβωτὸς τῆς Διαθήκης ἔπεσε στὰ χέρια τῶν ἐχθρῶν, ἐλιποθύμησε, ἔπεσε κάτω ἀπὸ τὸ θρόνο του, ἐκτύπησε θανάσιμα στὸ κεφάλι καὶ ἔμεινε νεκρός.

Ὁ Ἥλι ἦταν τότε 98 χρόνων καὶ ἐκυβέρνησε τοὺς Ἑβραίους 40 χρόνια.

41. Ὁ Σαμουὴλ

Μετὰ τὸ θάνατο τοῦ Ἥλι ἔγινε κριτὴς ὁ Σαμουὴλ, ποὺ ἦταν καὶ ὁ τελευταῖος ἀπὸ τοὺς κριτὲς τῶν Ἑβραίων. Ἀπὸ μικρὸν τὸν εἶχε ἀφιερῶσει ἡ μητέρα του στὸ ναὸ καὶ ἔμεινε κοντὰ στὸν Ἥλι, ὁ ὁποῖος τοῦ ἔδωσε καλὴ ἀνατροφή. Γι' αὐτὸ ἔγινε εὐσεβὴς καὶ ἐνάρετος σὰν καὶ ἐκείνον, καὶ ὁ Θεὸς τοῦ ἔδωσε τὸ χάρισμα τοῦ Προφήτου.

Ὁ Σαμουὴλ, ὅταν ἔγινε κριτὴς, ἠθέλησε νὰ ἐλευθερώσῃ τοὺς Ἰσραηλίτες ἀπὸ τοὺς Φιλισταίους· γι' αὐτὸ τοὺς ἐκάλεσε καὶ τοὺς εἶπε : «Μετανοήσετε, θυμηθῆτε πάλι τὸ Θεό. Κάνετε τίς ἐντολές του καὶ ὁ Θεὸς θὰ σᾶς σώσῃ ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς».

Οἱ Ἰσραηλίτες ἄκουσαν τὴ Συμβουλὴ τοῦ Σαμουὴλ. Μετανόησαν πραγματικὰ καὶ ἐζήτησαν τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ. Κατόπιν μὲ ἀρχηγὸ τὸ Σαμουὴλ ἐπολέμησαν ἐναντίον τῶν Φιλισταίων τοὺς ἐνίκησαν καὶ ἐπῆραν πάλι τὴν Κιβωτὸ τῆς Διαθήκης. Ἀπὸ τότε

οί Φιλισταῖοι δὲν τοὺς ἐνώχλησαν πλέον καὶ ἔζησαν εἰρηνικά. Ὁ Σαμουὴλ ἦταν κριτῆς τῶν Ἑβραίων εἴκοσι ὀλόκληρα χρόνια. Ὅταν ἐγέρασε ἔκαμε κριτὲς τὰ δύο παιδιὰ του καὶ αὐτὸς περιωρίσθηκε στὰ καθήκοντα τοῦ Ἀρχιερέα.

Αὐτὰ ὅμως δὲν ἀκολούθησαν τὸ παράδειγμα τοῦ πατέρα τους. Ὡς κριταὶ ἦσαν ἄδικοι καὶ ἀσεβεῖς, γι' αὐτὸ οἱ ἔβραιοὶ ἐζήτησαν ἀπὸ τὸ Σαμουὴλ νὰ τοὺς ἐκλέξη βασιλιά, ὅπως εἶχαν καὶ οἱ γειτονικοὶ τους λαοί. Ὁ Σαμουὴλ ἐζήτησε τὴν ἄδεια τοῦ Θεοῦ καὶ ἀφοῦ ὁ Θεὸς τὸ ἐπέτρεψε, διάλεξε καὶ ἔχρισε ὡς πρῶτο βασιλιά τῶν Ἑβραίων τὸν Σαούλ.

42. Ἡ Ἱστορία τῆς Ροῦθ

Στοὺς χρόνους τῶν Κριτῶν ἔπεσε στὴ Χαναὰν μεγάλη πείνα. Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς κατοίκους της τότε, γιὰ νὰ μὴ πεθάνουν ἀπὸ τὴν πείνα, ἔφευγαν ἀπὸ τὸν τόπο τους καὶ ἐπήγαιναν στὶς γειτονικὰς χώρες, γιὰ νὰ εὔρουν ψωμὶ καὶ τροφίμα. Ἐνας ἀπὸ αὐτοὺς ποδὲς ἔφευγαν, ἦταν κι' ἓνας Ἰσραηλῆτης, ποδὲς λεγόταν Ἐλιμέλεχ, ἀπὸ τὴ Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας. Ἐπῆρε τὴν γυναῖκα του τὴν Νωεμὶν καὶ τὰ δύο του παιδιὰ καὶ ἐπῆγε στὴ γειτονικὴ χώρα Μωάβ. Ἐκεῖ ὅστερα ἀπὸ λίγον καιρὸ ὁ Ἐλιμέλεχ πέθανε. Ὅταν ἐμεγάλωσαν τὰ παιδιὰ, ἡ Νωεμὶν τὰ ἐπάντρεψε μὲ δύο καλὰ ντόπια κορίτσια ἀπὸ τὴ Μωάβ, τὴν Ὀρφά καὶ τὴ Ροῦθ. Δυστυχῶς ὅμως ἔπειτα ἀπὸ λίγα χρόνια πέθαναν καὶ τὰ δύο παιδιὰ κι' ἔμεινε ἡ χήρα Νωεμὶν στὴν ξενιτιὰ μὲ τὶς δύο νύφες της, οἱ ὁποῖες δὲν ἤθελαν νὰ τὴν ἀφήσουν μόνη της.

Ὅταν πλέον ἡ Νωεμὶν ἐγέρασε, ἀποφάσισε νὰ γυρίσῃ στὴν πατρίδα της, ὅπου ἔμεναν οἱ συγγενεῖς της. Παρακάλεσε λοιπὸν τὶς νύφες της νὰ πᾶνε πάλι στὰ σπῆτια τους κοντὰ στοὺς γονεῖς τους, γιὰτὶ αὐτὴ θὰ φύγῃ νὰ πάῃ νὰ πεθάνῃ στὴν πατρίδα της. Αὐτὲς ὅμως δὲν ἐδέχτηκαν νὰ ἀποχωρισθοῦν ἀπὸ τὴ δυστυχισμένη πεθερά τους, ἀλλὰ ἤθελαν νὰ πᾶνε μαζὶ της. Ἡ Νωεμὶν ὅμως ἐπέμενε καὶ τὶς παρακαλοῦσε θερμότερα. Ἐπειτα ἀπὸ τὶς ἐπιμο-

νες παρακλήσεις τῆς Νωεμίν ἢ Ὅρφά ἐδέχθη, ἐπῆρε τὴν εὐχή τῆς πεθερᾶς τῆς καὶ λυπημένη ἐγύρισε στοὺς γονεῖς τῆς.

Ἡ Ροῦθ ὅμως μὲ κανένα τρόπο δὲν ἐδέχθη. Τότε ἡ Νωεμίν, γιὰ νὰ τὴν πείσει, τῆς λέγει πάλιν: «Νά, κοίταξε τὴ συνουφάδα σου. Πηγαίνει στὸ σπίτι τῆς. Πήγαινε καὶ σὺ μαζί τῆς». Ἡ Ροῦθ τότε τῆς ἀπήντησε μὲ τὰ συγκινητικὰ αὐτὰ λόγια: «Μὴ μοῦ μιᾶς πλέον γιὰ ἐπιστροφή. Ὅπου πᾶς θὰ σὲ ἀκολουθήσω. Μόνον ὁ θάνατος θὰ μᾶς χωρίσει». Καὶ ἡ Νωεμίν, σὰν εἶδε τὴν ἐπιμονὴ καὶ τὴν ἀφοσίωσι τῆς Ροῦθ, τὴν ἐπῆρε μαζί τῆς καὶ ἐγύρισαν στὴν Βηθλεέμ.

Ἦταν τότε ἡ ἐποχὴ τοῦ θερισμοῦ. Καὶ ἡ Ροῦθ γιὰ νὰ συντηρηθῆ αὐτὴ καὶ ἡ πεθερὰ τῆς, ἐβγήκε νὰ μαζέψῃ στάχυα. Κατὰ τύχη καὶ χωρὶς νὰ τὸ ξέρῃ ἐπῆγε στὸ χωράφι ἑνὸς πλουσίου κτηματία, ποὺ λεγόταν Βοόζ.

Τότε ἀκριβῶς ἦρθε ἀπὸ τὴν πόλι καὶ ὁ Βοόζ γιὰ νὰ ἰδῆ πῶς ἐπήγαινε ἡ ἐργασία τοῦ θερισμοῦ. Πολὺ πίσω ἀπὸ τοὺς ἐργάτες εἶδε μιὰ γυναῖκα νὰ μαζεύῃ στάχυα. Ἀπὸ περιέργεια ἐρώτησε τὸν ἐπιστάτη κι ἔμαθε πῶς εἶναι ἡ Μωαβίτισσα Ροῦθ. Ἐπειδὴ εἶχε ἀκούσει τὴν ἱστορία καὶ τὴν καλωσύνη τῆς νέας, τὴν ἐλυπήθη καὶ εἶπε στοὺς θεριστές του νὰ τὴν ἀφήνουν ἐλεύθερα νὰ μαζεύῃ στάχυα καὶ ἐκεῖ ἀκόμη, ποῦ δὲν εἶχαν σηκωθῆ τὰ δεμάτια.

Τὴν ἡμέρα ἐκείνη ἡ Ροῦθ ἐμάζεψε πολλὰ στάχυα, τὰ ἐκοπάνισε καὶ ἔβγαλε ἀρκετὸ σιτάρι. Τὸ βράδυ ἐγύρισε εὐχαριστημένη στὸ φτωχικὸ τῆς σπίτι καὶ διηγήθηκε στὴν πεθερὰ τῆς ὅσα ἔγιναν στὸ χωράφι τοῦ Βοόζ. Ἡ Νωεμίν εὐχαριστήθηκε καὶ ἐδόξασε τὸ Θεὸ γιὰ τὴν προστασία του.

Ἡ Ροῦθ συνέχισε νὰ πηγαίνει καὶ νὰ μαζεύῃ στάχυα ἀπὸ τὰ χωράφια τοῦ Βοόζ σ' ὄλο τὸ διάστημα τοῦ θερισμοῦ. Στὸ διάστημα αὐτὸ ὁ Βοόζ παρακολούθησε τὴ Ροῦθ καὶ εἶδε ὅτι ἦταν μιὰ πολὺ σεμνὴ καὶ ἐνάρετη γυναῖκα τὴν ἐκτίμησε καὶ ἀποφάσισε νὰ τὴν πάρῃ γυναῖκα του. Ἐπῆγε λοιπὸν καὶ τὴν

ἐζήτησε ἀπὸ τῆ Νωεμίν. Ἡ Νωεμίν βέβαια ἐδέχθηκε μὲ προθυμία καὶ ὁ Βοδζ ἐνυμφεύθηκε (ἐπαντρεύθηκε) τῇ Ροῦθ.

Ἄπὸ τότε ἐγκαταστάθηκε στὸ σπίτι τοῦ Βοδζ καὶ ἡ Νωεμίν καὶ ἔζησε τὰ ὑπόλοιπα χρόνια τῆς ζωῆς της εὐτυχισμένα. Ὁ λαὸς τῆς Βηθλεὲμ μὲν μόλις ἔμεινε τὸ γάμο αὐτὸ εὐχαριστήθηκε πολὺ καὶ εὐχήθηκε στὸ Βοδζ κάθε εὐτυχία καὶ τῇ Ροῦθ νὰ τὴν ἐβλογήσῃ ὁ Θεός, ὅπως εὐλόγησε τὴ Ραχὴ καὶ τὴ Λεία καὶ νὰ δοξασθῇ τὸ ὄνομά της.

Ὁ Θεὸς πράγματι εὐλόγησε τὸν γάμο αὐτὸ καὶ ἀπόκτησαν παιδί, τὸν Ὁβήδ. Ἄπὸ τὸν Ὁβήδ ἐγεννήθηκε ὁ Ἰεσσαί, ὁ πατέρας τοῦ Δαβίδ καὶ ἀπὸ τοὺς ἀπογόνους τοῦ Δαβίδ ἐγεννήθηκε ἀργότερα ὁ Ἰησοῦς Χριστός. Ἔτσι καὶ τὸ ὄνομα τῆς Ροῦθ ἐδοξάσθη, γιατί ἀξιώθηκε ἀπὸ τὸ γένος της νὰ γεννηθῇ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός.

ΟΙ ΧΡΟΝΟΙ ΤΩΝ ΒΑΣΙΛΕΩΝ

43. Ὁ Σαούλ

Ἀπὸ τὰ προηγούμενα ξέρομε ὅτι ὁ Σαμουὴλ γιὰ πρῶτο βασιλιά τῶν Ἰσραηλιτῶν ἔχρισε τὸν Σαούλ. Ὁ Σαούλ στὴν ἀρχὴ καὶ γιὰ πολὺ καιρὸ ἀκολουθοῦσε τὶς συμβουλές τοῦ Σαμουὴλ καὶ ἐκυβερνοῦσε τὸ λαὸ τοῦ σύμφωνα μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Γι' αὐτὸ ὁ Θεὸς τὸν ἐβοήθησε καὶ ἐνίκησε ὄλους τοὺς γύρω ἐχθροὺς τῶν Ἑβραίων καὶ πρὸ παντὸς τοὺς ἰσχυροὺς πολεμιστὲς Φιλισταίους.

Οἱ μεγάλες δὴμῳς αὐτὲς νίκες καὶ ἐπιτυχίες ἔκαμαν τὸν Σαούλ ὑπερήφανο καὶ ἄδικο στὸ λαὸ του· καὶ μάλιστα νὰ μὴ σέβεται τὸ Θεὸ καὶ νὰ παραβαίνει τὶς ἐντολές του. Ὁ γέρο Σαμουὴλ μὲ τὶς συμβουλές του προσπάθησε νὰ τὸν διορθώσῃ καὶ νὰ τὸν ἐπαναφέρῃ στὸ δρόμο τοῦ Θεοῦ. Ἀλλὰ τίποτε. Ὁ Σαούλ ἡμέρα μὲ τὴν ἡμέρα ἐγινόταν χειρότερος.

Γι' αὐτὸ μιὰ ἡμέρα ὁ Σαμουὴλ παρουσιάστηκε πάλι κατὰ διαταγὴ τοῦ Θεοῦ, στὸ Σαούλ καὶ τοῦ εἶπε ὅτι, ἐπειδὴ ἐφάνηκε ἀνάξιος βασιλιάς, ὁ Θεὸς θὰ τοῦ πάρῃ τὴ βασιλεία καὶ θὰ τὴν δώσῃ σὲ ἄλλον βασιλιά. Καὶ ὅτι γιὰ τὴν ἀσεβεία του θὰ τὸν εὑρουν μεγάλες δυστυχίες. Κατόπιν ἔφυγε καὶ ἐπῆγε στὴ Βηθλεέμ. Ἐκεῖ ἔχρισε νέο βασιλιά τὸν Δαβίδ, ποὺ ἦταν ὁ νεώτερος ἀπὸ τοὺς 7 υἱοὺς τοῦ Ἰεσσαί. Ὁ Δαβίδ δὲν ἐπῆρε ἀμέσως τὴ βασιλεία οὔτε διαδόθηκε ἢ ἐκλογὴ του. Ἐπερίμενε νὰ βασιλεύσῃ τὴν κατάλληλη ὥρα, ποὺ θὰ ὤριζε ὁ Θεός. Ἦταν τότε 17 χρόνων

και ἔβοσκε τὰ πρόβατα τοῦ πατέρα του. Διακρινόταν ὁμως γιὰ τὴ φρονιμάδα του, τὴν ἀνδρεία του καὶ τὴν εὐσέβειά του.

Ὁ Σαούλ ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποὺ ἔμαθε ὅτι θὰ χάσῃ τὴ βασιλεία ἔγινε δυστυχῆς. Τὸν ἔπιασε μεγάλη στενοχώρια καὶ ὑπερβολικὴ μελαγχολία. Οἱ γιατροὶ καὶ οἱ φίλοι του τὸν συμβούλευσαν τότε νὰ καλέσῃ ἕναν καλὸ μουσικό, γιὰ νὰ τοῦ διασκεδάσῃ τὴ μελαγχολία καὶ τὴ λύπη του. Ὁ Σαούλ ἐδέχτηκε καὶ οἱ αὐτικοὶ του ἐκάλεσαν τὸ νεαρὸ βοσκὸ Δαβίδ, ποὺ ἔπαιζε ἔξοχη

Εἰκ. 20. Ἐκάλεσαν τὸν νεαρὸ βοσκὸ Δαβίδ,
ποὺ ἔπαιζε ἔξοχη κιθάρα.

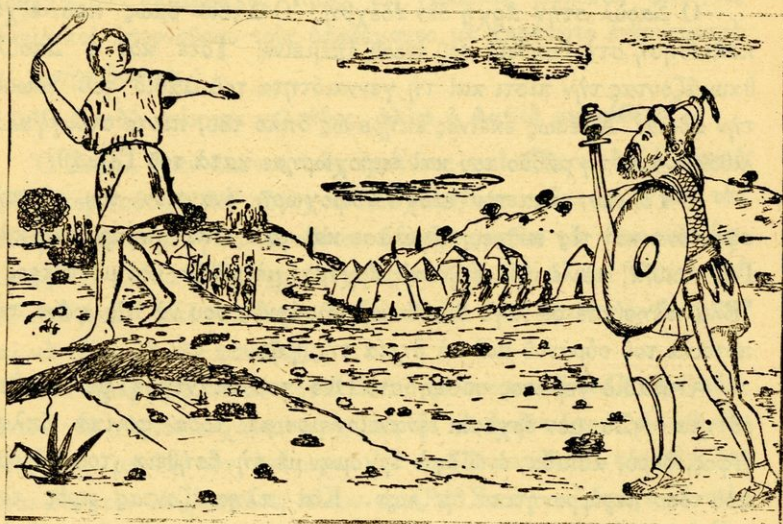
κιθάρα καὶ ἐτραγουδοῦσε περίφημα, χωρὶς νὰ ξέρουν ὅτι εἶχε χρισθῆ βασιλιάς ἀντὶ τοῦ Σαούλ.

Πραγματικὰ ὁ Δαβίδ ἐπῆγε στὸ παλάτι καὶ κατώρθωσε μὲ τὴν κιθάρα του, μὲ διαφόρους ψαλμοὺς καὶ ὠραία ἄσματα νὰ παρηγορῇ καὶ νὰ διασκεδάσῃ τὸ βασιλιά. Ἔτσι ἡ μελαγχολία ἔφυγε ἀπὸ τὸ Σαούλ καὶ ἔγινε πάλι εὐθυμος.

44. Ὁ Δαβίδ καὶ ὁ Γολιάθ

Ὁ Δαβίδ ἀφ' οὗ ἔμεινε λίγο καιρὸ στὸ παλάτι ἐγύρισε πάλι στὸ σπίτι του καὶ ἐξακολουθοῦσε νὰ βόσκη τὰ πρόβατα τοῦ πατέρα του.

Τὴν ἐποχὴ αὐτοὶ οἱ Φιλιισταῖοι ἐκήρυξαν καὶ πάλιν τὸν πόλεμο κατὰ τῶν Ἰσραηλιτῶν καὶ μὲ πολὺ στρατὸ ἐστρατοπέδευσαν σ' ἓνα βουνὸ κοντὰ στὰ σύνορα τῆς χώρας τους. Ὁ Σαούλ ἐμάζεψε

Εἰκ. 21. Ὁ Δαβίδ ὡς ὄπλο του εἶχε πέντε στρογγυλὰ λιθάρια καὶ τὴ ράβδο του.

καὶ αὐτὸς στρατὸ καὶ ἐστρατοπέδευσε ἀπέναντί τους. Τὰ δύο ἀντίπαλα στρατόπεδα ἐχωρίζοντο μεταξύ τους μὲ μιὰ κοιλάδα.

Πρὶν ἀρχίσῃ ἡ μάχη, ἓνας γίγαντας καὶ πάνοπλος στρατιώτης, ποὺ ἐλεγόταν Γολιάθ ἔβγαινε κάθε ἡμέρα ἀπὸ τὸ στρατόπεδο τῶν Φιλισταίων καὶ μὲ ὑπερηφάνεια ἐφώναζε: Ποιὸς εἶναι δυνατὸς ἀπὸ σᾶς. Ἄς ἔλθῃ νὰ παλαίψωμε, κι' ἂν μὲ νικήσῃ θὰ εἶσθε νικηταί, ἂν τὸν νικήσω θὰ εἴμαστε ἐμεῖς νικηταί.

Κανείς όμως από τους Ἰσραηλίτες δὲν ἐτολμοῦσε νὰ παλαί-
ψη μὲ τὸν τρομερὸ ἐκείνο γίγαντα. Τότε ὁ Γολιάθ ἐφώναζε :
Δειλοί, δειλοί! Ἄ τὶ δειλοὶ ποὺ εἰσθε! Αὐτὸ ἐγινόταν 40
ἡμέρες συνεχῶς.

Μιὰ ἡμέρα ἦλθε στὸ στρατόπεδο τῶν Ἑβραίων ὁ Δαβὶδ
φέρνοντας τροφές στ' ἀδέλφια του, ποὺ ἐπολεμοῦσαν. Ὅταν
ἄκουσε τὶς ὕβρεις καὶ τὶς ἀπειλές τοῦ Γολιάθ, παρουσιάσθη
στὸ Βασιλέα κι' ἐζήτησε τὴν ἄδεια νὰ μονομαχήσῃ αὐτὸς μὲ τὸ
Γολιάθ.

Ὁ Σαοὺλ στὴν ἀρχὴ δὲν ἐδέχθη. Ὁ Δαβὶδ ὅμως ποὺ εἶχε
πεποίθησι στὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ ἐπέμεινε. Τότε καὶ ὁ Σαοὺλ
θυμαζόμενος τὴν πίστι καὶ τὴ γενναιότητα τοῦ Δαβὶδ τοῦ ἔδωσε
τὴν ἄδεια. Ἀμέσως ἐκεῖνος ἐπῆρε ὡς ὄπλο του, πέντε στρογγυλὰ
λιθάρια καὶ τὴ ράβδο του καὶ ἐπροχώρησε κατὰ τοῦ Γολιάθ.

Ὁ Γολιάθ, ἅμα τὸν εἶδε νὰ προχωρῇ ἐναντίον του μὲ τὴ
σφεντόνα καὶ τὶς πέτρες, ἐγέλασε καὶ τοῦ εἶπε περιφρονητικά.
Γιὰ σκυλὶ μὲ ἐπέρασες καὶ ἔρχεσαι μὲ ράβδο καὶ μὲ πέτρες ;
Ἔλα πλησίασε σὲ λίγο θὰ δώσω τὶς σάρκες σου νὰ τὶς φάνε τὰ
πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὰ θηρία τῆς γῆς.

Ὁ Δαβὶδ γεμάτος πίστι στὸ Θεὸ τοῦ ἀπάντησε μὲ σταθε-
ρότητα : «Σὺ μὲν ἔρχεσαι ἐναντίον μου μὲ τόσα φονικὰ ὄπλα,
ξίφος, δόρυ, ἀσπίδα, ἐνῶ ἐγὼ ἔρχομαι μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ,
ποὺ τόσο περιφρονητικὰ θρῖζεις». Καὶ πλησιάζοντας πρὸς τὸν
ἀλλόφυλο ἔβαλε μιὰ πέτρα στὴ σφεντόνα του, τὸν ἐσημάδεψε
καλὰ καὶ τὸν ἐπέτυχε στὸ μέτωπο. Ὁ Γολιάθ ἔπεσε ἀμέσως
νεκρός.

Τρέχει τότε κοντὰ ὁ Δαβὶδ, ἀρπάζει τὸ σπαθὶ του καὶ τοῦ
κόβει μ' αὐτὸ τὸ κεφάλι καὶ τὸ φέρνει στὸ Σαοὺλ. Οἱ Φιλι-
σταῖοι, ἅμα εἶδαν τὸ ἀνέλπιστο αὐτὸ γεγονός, ἐτρομοκρατή-
θηκαν κι' ἔφυγαν γρήγορα—γρήγορα ἀφίνοντας ὅλα τὰ πρά-
γματά τους. Οἱ Ἑβραῖοι τότε ἐπῆραν θάρρος καὶ τοὺς κατα-
δίωξαν μακριὰ ἀπὸ τὴν πατρίδα τους. Ἀπὸ τότε ὁ γιὸς τοῦ
Σαοὺλ Ἰωνάθαν θαυμάζοντας τὸ Δαβὶδ συνεδέθηκε μαζί του

μέ ἀδελφική φιλία. Καί γιά δείγμα τῆς αἰωνίας φιλίας του ἔβγαλε τῇ βασιλικῇ στολή του, τὸ σπαθί καί τῇ ζώνῃ του καί τὰ ἔδωσε νά τὰ φορῇ ὁ Δαβίδ.

45. Ἡ μεγαλοψυχία τοῦ Δαβίδ

Μετά τῇ νίκη, ὅταν ὁ Σαοὺλ μέ τὸ Δαβίδ καί ὄλο τὸ στρατό του ἐγύριζε στὴν πρωτεύουσά του τῇ Γαβαὼν, ὄλοι τοὺς ὑποδέχτηκαν μέ μεγάλες τιμές. Οἱ γυναῖκες μάλιστα ἀπὸ τίς πόλεις ποὺ ἐπερνοῦσαν τοὺς ὑπεδέχοντο μέ ἀκράτητο ἐνθουσιασμό καί τραγουδώντας :

«Ὁ Σαοὺλ ἐνίκησε χιλιάδες, ἀλλὰ ὁ Δαβίδ μυριάδες».

Ὁ Σαοὺλ ὅταν ἄκουσε τοὺς ἐπαίνους καί εἶδε νά δοξάζεται ὁ Δαβίδ περισσότερο ἀπ' αὐτὸν ἐστενοχωρήθηκε πάρα πολὺ καί τὸν ἐμίσησε θανάσιμα γιὰτι ἐφοβόταν ὅτι ἤμποροῦσε νά γίνῃ καί βασιλιάς. Ἡ παλιὰ μελαγχολία τοῦ ξαναῆρθε. Ἐκάλεσε βέβαια καί πάλι τὸ Δαβίδ καί τὸν διεσκέδαζε, ἀλλὰ δὲν ἔπαυε νά τὸν μισῇ καί νά θέλῃ νά τὸν φονεύσῃ.

Μιά ἡμέρα μάλιστα, ποὺ ὁ Δαβίδ ξένοιαστος ἔπαιζε τὴν κιθάρα του γιά νά τὸν εὐχαριστήσῃ, ἔρριξε τὸ ἀκόντιό του γιά νά τὸν σκοτώσῃ, μὰ δὲν τὸν ἐπέτυχε. Ὁ Δαβίδ κατάλαβε τότε ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νά γλυτώσῃ πλέον ἀπὸ τὸ Σαοὺλ κι' ἔφυγε μέ τοὺς φίλους του μακριὰ στὰ βουνὰ καί στὰ δάση. Ἀλλὰ κι' ἐκεῖ ὁ Σαοὺλ τὸν κατεδίωκε μέ 3 χιλιάδες στρατό. Τὸ κυνηγητὸ εἶναι φοβερό· τὸν καταδιώκει ἀπὸ βουνὸ σὲ βουνὸ καί ἀπὸ χαράδρα σὲ χαράδρα.

Μιά ἡμέρα ὁ Δαβίδ καταδιωκόμενος ἐκρύφθηκε μέσα σ' ἕνα σπήλαιο. Στὸ σπήλαιο αὐτὸ σὲ λίγο ἔφθασε καί ὁ Σαοὺλ μέ τὴν ἀκολουθία του. Ἐμπῆκε μέσα καί ἐξάπλωσε νά κοιμηθῇ, γιὰτι ἦταν πολὺ κουρασμένος. Τότε οἱ σύντροφοί του Δαβίδ ἀποφάσισαν νά σκοτώσουν τὸ Σαοὺλ γιά νά γλυτώσουν. Ὁ Δαβίδ ὅμως δὲν τοὺς ἄφησε νά κάμουν τέτοιο ἔγκλημα, γιὰτι ὁ Σαοὺλ, εἶπε, ἔχει

δρισθῆ βασιλείας ἀπὸ τὸ Θεό. Ἔκοψε μόνο ἓνα κομμάτι ἀπὸ τὸ φόρεμα τοῦ Σαούλ κι' ἔφυγαν.

Ὅταν ἀπομακρύνθηκαν λίγο ὁ Δαβίδ ἐφώνηξε στὸ Σαούλ . «Κύριέ μου, θέλω πάντοτε τὸ καλὸ Σου. Δὲν σὲ μισῶ, οὔτε θέλω νὰ σοῦ κάμω κακὸ. Κοίταξε τὸ φόρεμά σου. Ἐγὼ τὸ ἔκοφα. Ἐὰν ἤθελα ἀπόψε, πού ὁ Θεὸς σὲ παρέδωσε στὰ χέρια μου, σοῦ ἔπαιρνα τὴ ζωή. Δὲν τὸ ἔκαμα ὁμως γιὰτὶ σ' ἀγαπῶ».

Ἀπὸ τὰ συγκινητικὰ αὐτὰ λόγια τοῦ Δαβίδ ὁ Σαούλ κατάλαβε πόσο καλὸς εἶναι ὁ Δαβίδ. Συναισθάνθη τὸ λάθος του κι' ἔπαψε νὰ τὸν κυνηγᾷ καὶ τὸν ἐκάλεσε κοντὰ του. Ἀπὸ τότε οἱ δύο ἄνδρες ἔγιναν οἱ πιὸ καλοὶ φίλοι. Καὶ ὁ μὲν Δαβίδ ξαναγύρισε στὰ πρόβατά του, ὁ δὲ Σαούλ ἐπῆγε νὰ πολεμήσῃ ἐνκντίον τῶν Φιλισταίων, πού στὸ μεταξύ εἶχαν κηρύξει καὶ πάλι τὸν πόλεμο κατὰ τῶν Ἑβραίων.

Στὸ νέο αὐτὸν πόλεμο οἱ Ἰσραηλίτες ἐνικήθηκαν. Τὰ τρία παιδιά τοῦ Σαούλ ἐσκοτώθηκαν, μεταξὺ αὐτῶν καὶ ὁ Ἰωνάθαν, καὶ ὁ ἴδιος ὁ Σαούλ ἐπληγώθηκε βαριά. Καὶ γιὰ νὰ μὴ πέσῃ ζωντανὸς στὰ χέρια τῶν Ἐχθρῶν καὶ τὸν κακοποιήσουν, διέταξε τὸν ἀκόλουθό του νὰ τραβήξῃ τὸ σπαθί του καὶ νὰ τὸν σκοτώσῃ. Ἐκεῖνος ὁμως ἀρνήθηκε. Τότε ὁ Σαούλ ἐπῆρε τὸ ξίφος του καὶ μ' αὐτὸ ἐσκοτώθηκε. Ἔτσι ἐλεεινὰ πέθανε ὁ Σαούλ, ἀφοῦ ἐβασίλευσε 40 χρόνια.

46. Ὁ Δαβίδ γίνεται βασιλιάς

Μετὰ τὸ θάνατο τοῦ Σαούλ ἔγινε βασιλιάς τῶν Ἰσραηλιτῶν ὁ Δαβίδ, σὲ ἡλικία 30 χρονῶν. Ὁ Δαβίδ μὲ τὴ φρονιμάδα του καὶ τὴ μεγάλη πίστι του στὸ Θεὸ ἀναδείχτηκε ἓνας ἀπὸ τοὺς καλυτέρους βασιλεῖς τῶν Ἑβραίων. Κατὰ τὸ διάστημα τῆς βασιλείας του τὸ κράτος ἀπόκτησε μεγάλη δύναμι καὶ δόξα.

Πρῶτα—πρῶτα, ἀφοῦ ὠργάνωσε καλὰ τὸ στρατό του, ἐκυρίευσε τὴν Ἀκρόπολι Σιών καὶ τὴν πόλι Ἱερουσαλήμ, πού ἔγινε ἀργότερα ἡ ἱερὴ πόλι τῶν Χριστιανῶν, τὴν ὠχύρωσε καλὰ καὶ

τὴν ἔκαμε πρωτεύουσα τοῦ βασιλείου του καὶ τὴν ἐστόλισε μὲ ὠραίες οἰκοδομίες. Ἐπάνω στὴν ἀκρόπολι, τῆς Σιών, ἔκτισε τὰ ἀνάκτορά του καὶ ἔστησε νέα καὶ πολυτελεστάτη Σικηνὴ τοῦ Μαρτυρίου. Ἐκεῖ μὲ μεγάλη καὶ πανηγυρική πομπή, τὴν ὁποία συνώδευαν πάρα πολλοὶ ἱερεῖς ντυμένοι μὲ λαμπρὲς ἱερατικὰς στολές, μετέφερε καὶ ἐτοποθέτησε τὴν Κιβωτὸ τῆς Διαθήκης.

Κατὰ τὴν πομπὴ ὁ Δαβὶδ ντυμένος λευκὴ λινὴ στολὴ ἐπήγαινε μπροστὰ παίζοντας τὴ λύρα του. Οἱ χιλιάδες τοῦ κόσμου ποῦ ἀκολουθοῦσε ἔψαλλε διάφορα τραγούδια θρησκευτικὰ καὶ πατριωτικὰ μὲ τύμπανα καὶ σάλπιγγες. Γενικὰ ἡ χαρὰ καὶ ὁ ἐνθουσιασμὸς τοῦ λαοῦ τὴν ἡμέρα ἐκείνη ἦταν ἀπερίγραπτος.

Κατόπιν ὁ Δαβὶδ, ἀφοῦ ἠσύχασε γιὰ λίγον καιρό, ἐπολέμησε καὶ μὲ ἄλλους ἐχθροὺς τοὺς Φιλισταίους, τοὺς Ἀμμωνῖτες καὶ τοὺς Μωαβῖτες καὶ τοὺς ἐνίκησε. Ἔτσι τὸ κράτος τῶν Ἑβραίων ἔγινε πολὺ μεγάλο καὶ ἰσχυρό. Τὰ σύνορά του ἔφθιναν ἀπὸ τὸν Εὐφράτη ὡς τὴ Μεσόγειο θάλασσα καὶ ἀπὸ τὸ Λίβανο ὡς τὴν Ἐρυθρὰ θάλασσα. Ὁ δὲ στρατὸς του ἔφθινε ὡς ἐνάμισι ἑκατομμύριο.

Ὁ Δαβὶδ δὲν ἦταν μόνον βασιλιάς γενναῖος, ἀλλὰ καὶ εὐσεβής. Ἦ μεγάλη δόξα του ἀντὶ νὰ τὸν κάμη υπερήφανο, ὅπως τὸν Σαούλ, τὸν ἔκαμε εὐσεβέστερο. Γιὰ νὰ γίνεταί καλύτερα ἢ λατρεία τοῦ Θεοῦ ἔκαμε ἓνα χορὸ ἀπὸ 4 χιλιάδες μουσικοὺς καὶ ψάλτες. Ὅλοι αὐτοὶ ἐπαιρναν μέρος στὶς μεγάλες θρησκευτικὰς τελετὰς ὑμνῶντας τὸ Θεὸ μὲ διάφορα μουσικὰ ὄργανα (κύμβαλα, κιθάρες, τύμπανα, σάλπιγγες κ.λ.π.).

Ἦταν ἀκόμη καὶ καλὸς ποιητής. Ἐγραψε πολλοὺς ὕμνους, ποῦ τοὺς ἔψαλλε μόνος του μὲ τὴ λύρα του (κιθάρα) καὶ ἐδοξολογοῦσε τὸ Θεό. Οἱ ὕμνοι τοῦ Δαβὶδ λέγονται ψαλμοί. Σώζονται μέχρι σήμερα καὶ ἐκτελοῦνται στὴν Ἐκκλησίᾳ. Τὸ βιβλίον ποῦ εἶναι γραμμένοι λέγεται ψαλτήρι.

47. Ἡ ἁμαρτία καὶ ἡ μετάνοια τοῦ Δαβίδ

Εἶπαμε ὅτι ὁ Δαβίδ ἦταν εὐσεβής καὶ ἐνάρετος καὶ πάντα ἐτηροῦσε τὶς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ. Κατὰ τὸ τέλος ὅμως τῆς ζωῆς του ἔκαμε ἓνα μεγάλο σφάλμα. Στὸν πόλεμο μὲ τοὺς Ἀμμωνίτες ἔβαλε τὸν ἀξιωματικό του Οὐρία στὴν πρώτη γραμμὴ τῆς μάχης καὶ ἐσκοτώθηκε. Κατόπιν τὴν χήρα γυναῖκα τοῦ Οὐρία τὴν ἐπῆρε γυναῖκα του.

Τὸ διπλὸ αὐτὸ ἁμάρτημα τοῦ Δαβίδ ἦταν βαρὺ καὶ ἔπρεπε νὰ τιμωρηθῇ. Ὁ Θεὸς ὅμως ἀπὸ μακροθυμία ἀνέβαλε τὴν τιμωρία, γιὰ νὰ δώσῃ καιρὸ στὸ Δαβίδ νὰ καταλάβῃ τὸ σφάλμα του καὶ νὰ ζητήσῃ συγχώρησι. Ἀλλὰ δυστυχῶς ἓνας ὀλόκληρος χρόνος ἐπέρασε καὶ ὁ Δαβίδ δὲν συναισθάνθηκε τὸ φρικτὸ ἐγκλημά του καὶ νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὸ Θεὸ συγχώρησι. Ὁ Θεὸς τότε ἔστειλε τὸν προφήτη Νάθαν, νὰ τὸν κάμῃ νὰ καταλάβῃ τὴν ἁμαρτία του καὶ νὰ τοῦ εἰπῇ ὅτι ὁ Θεὸς θὰ τὸν τιμωρήσῃ.

Πράγματι ἀπὸ τὰ αὐστηρὰ λόγια τοῦ Νάθαν ὁ Δαβίδ αἰσθάνθηκε βαθιὰ στὴν καρδιά του τὸ μεγάλο κακὸ ποὺ ἔκαμε καὶ μετάνοισε εὐκρινά. Νήστευσε, ἔβγαλε τὸ βασιλικὸ του στέμμα ἀπὸ ταπεῖνωσι καὶ παρακαλοῦσε μὲ δλόθερμα δάκρυα τὸ Θεὸ νὰ τὸν συγχωρήσῃ. Κατὰ τὸ διάστημα τῆς μετανόιας του ἔκαμε ἓνα ψαλμὸ, ποὺ λέγεται ψαλμὸς μετανόιας. Διαβάζεται συχνὰ στὴν ἐκκλησία μας καὶ ἀρχίζει ὡς ἐξῆς :

Ἐλέησόν με ὁ Θεὸς κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου
καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρισμῶν σου
ἐξάλειψον τὸ ἀνόμημά μου.

48. Ἡ ἐπανάστασι τοῦ Ἀβεσσαλὼμ καὶ ὁ θάνατος τοῦ Δαβίδ

Δὲν ἐπέρασε πολὺς καιρὸς καὶ ὅπως εἶχε εἰπῇ ὁ προφήτης Νάθαν, ὁ Θεὸς ἐτιμώρησε τὸ Δαβίδ μὲ διάφορα δυστυχήματα,

πού τὸ χειρότερο ἦταν ἡ ἐπανάστασι τοῦ γιου τοῦ Ἀβεσσαλώμ. Ὁ Ἀβεσσαλώμ ἦταν νέος ὁμορφος μὲ ὠραῖα μακρὰ μαλλιά, ἀλλὰ ἄμυελος, φαντασμένος καὶ πολὺ φιλόδοξος. Γι' αὐτὸ ἔμεγάλωσε ἔκαμε ἐπανάστασι, γιὰ νὰ πάρῃ μὲ τὴ βία τὴ βασιλεία ἀπὸ τὸν πατέρα του.

Ὁ Δαβίδ γιὰ νὰ περιορίσῃ τὸν πόλεμο καὶ νὰ μὴ καταστραφῇ ἡ Ἱερουσαλήμ ἔφυγε καὶ ἐπῆγε στὴν ἔρημο τοῦ Ἰορδάνου. Ἐκεῖ ἀφοῦ ἐτοίμασε ἀρκετὸ στρατὸ τὸν ἔστειλε ἐναντίον τοῦ

Εἰχ. 22. Περνώντας ἀπὸ τὸ δάσος μπλέχτηκαν τὰ μαλλιά του στὰ κλαδιὰ μιᾶς βελανιδιάς.

ἐπαναστάτῃ Ἀβεσσαλώμ μὲ τὸ γενναῖο στρατηγὸ τοῦ Ἰωάβ· τοὺς ἔδωσε μόνο τὴ διαταγὴ νὰ προσέξουν νὰ μὴ πάθῃ τίποτε ἡ ζωὴ τοῦ παιδιοῦ τοῦ Ἀβεσσαλώμ.

Οἱ ἐπαναστάται ἐνίκηθησαν κι' ὁ Ἀβεσσαλώμ γιὰ νὰ μὴ πιασθῇ αἰχμάλωτος ἀνέβηκε στὸ μουλᾶρι του κι' ἔτρεχε. Περνώντας ὅμως μέσῃ ἀπὸ δάσος μπλέχτηκαν τὰ μαλλιά του στὰ κλαδιὰ μιᾶς βελανιδιάς κι' ἔμεινε κρεμασμένος, ἐνῶ τὸ μουλᾶρι του ἐξακολουθοῦσε νὰ τρέχῃ.

Ὁ Ἰωάβ, πὸν τὸν καταδίωκε, ὅταν τὸν ἐπληρώσῃ, ξεχνῶντας τὴ διαταγὴν τοῦ Δαβὶδ, ἐτράβηξε τὸ σπαθὶ του καὶ τὸν ἐσκότωσε. Ὁ Δαβὶδ, ὅταν ἔμαθε πὼς ἐσκοτώθηκε τὸ παιδί του, ἐκτυποῦσε τὸ στήθος του ἀπὸ τὴ λύπη του καὶ κλαίγοντας ἀπαρηγόρητα ἔλεγε : « Παιδί μου Ἀβессαλώμ, Ἀγαπημένο μου παιδί! Παιδί μου Ἀβессαλώμ! Μακάρι νὰ πέθαινα ἐγὼ παρὰ σύ».

Μετὰ τὴν κατάπνιξι τῆς ἐπαναστάσεως ὁ Δαβὶδ ἐγύρισε εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, ὅπου ἔζησε τὰ ὑπόλοιπα χρόνια τῆς βασιλείας του μὲ εἰρήνη καὶ ἡσυχία.

Ἡ κούρασι ὅμως ἀπὸ τοὺς πολλοὺς πολέμους, πὸν ἔκαμε, οἱ πίκρες γιὰ τὸ θάνατο τοῦ Ἀβессαλώμ καὶ μιὰ τελευταία ἀρρώστειά του τὸν ἐτσάκισαν. Αἰσθανόμενος πὼς ἐπληρώσαν οἱ τελευταῖες ἡμέρες τοῦ θανάτου του. Γι' αὐτὸ προτοῦ πεθάνῃ ἐκάλεσε ὅλους τοὺς ἄρχοντας τοῦ βασιλείου του καὶ τὸ λαὸν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ τοὺς ἄφησε ὡς τελευταία παραγγελία νὰ σέβωνται τὸν Θεὸν καὶ τότε ὁ Θεὸς δὲ θὰ πάψῃ ποτὲ νὰ τοὺς προστατεύῃ.

Κατόπιν ἐκάλεσε τὸ γιὸν του τὸν Σολομῶνα, πὸν σὸ μετὰ εἶχε χρισθῆ βασιλιάς ἀπὸ τὸν Νάθαν, καὶ τοῦ εἶπε : « Νὰ σέβεται τὸ Θεὸν τῶν προγόνων του καὶ νὰ τὸν λατρεύῃ μὲ τὴν καρδιά καὶ τὴν ψυχὴν του. Νὰ φυλάττῃ τὸ θέλημά του καὶ ἔτσι θὰ γίνῃ σοφὸς σ' ὄλα». Τέλος ἐπροφήτευσεν ὅτι ὁ Θεὸς θὰ στείλῃ εἰς τὸν κόσμον ἕνα σωτήρα πὸν θὰ ὀνομασθῆ γιὸς τοῦ Δαβὶδ καὶ ἡ βασιλεία του θὰ εἶναι αἰωνία, δηλ. τὸν Χριστόν.

Δίδοντας τὶς τελευταῖες συμβουλὰς καὶ ὁδηγίας του πέθανεν ἐν ἡλικίᾳ 70 χρόνων, ἀφοῦ ἐβασίλευσε 40 χρόνια, καὶ ἐτάφη εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, ἣ ὁποία γι' αὐτὸ λέγεται « Πόλι τοῦ Δαβὶδ ».

49. Ὁ Σολομῶν

Μετὰ τὸ θάνατο τοῦ Δαβὶδ ἔγινε βασιλιάς τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ κράτους ὁ γιὸς του ὁ Σολομῶν, πὸν εἶχε ὀρίσθῃ ἀπὸ τὸν πατέρα του. Ἦταν τότε 18 χρόνων καὶ διακρινόταν γιὰ τὴν εὐσέ-

βεια και τή φρόνησί του. Μόλις ανακηρύχτηκε βασιλιάς ἐπῆγε στή Γαθαών, ἔπου ὑπῆρχε ἓνα θυσιαστήριο, και ἐθυσίασε στή Θεό χίλια βόδια και πρόβατα.

Μετά τή θυσία, τὸ βράδυ ποὺ ἐκοιμήθηκε, παρουσιάσθηκε ὁ Θεός και τοῦ εἶπε : «Ζήτησέ μου τί θέλεις νὰ σοῦ δώσω». Κύριε, τοῦ ἀποκρίθηκε ὁ Σολομών, ἐπειδὴ εἶμαι νέος και ἄπειρος δῶσε μου φώτισι νὰ κυβερνάω τὸ λαό σου μὲ δικαιοσύνη και νὰ ξεχωρίζω τὸ καλὸ ἀπὸ τὸ κακό. Ὁ Θεός εὐχαριστήθηκε ἀπὸ τὰ ταπεινὰ λόγια του και τοῦ εἶπε :

«Φώτισι (σοφία) σοῦ ἔδωκα ἀρκετή, τώρα ὅμως θὰ σοῦ δώσω μακροζωία (μακροβιότητα) και δόξα και πλοῦτη τόσα ὅσα κανεῖς ἄλλος βασιλιάς δὲν εἶχε». Χαρούμενος τὴν ἄλλη ἡμέρα ὁ Σολομών ἐγύρισε στήν Ἱερουσαλήμ, ἔπου ἔκαμε νέες εὐχαριστήριες θυσίες στή Θεό μπροστὰ στήν Κιβωτὸ τῆς Διαθήκης.

50. Ἡ Σοφία τοῦ Σολομώντος

Πραγματικὰ ἀπὸ τότε ὁ Σολομών ἔγινε τόσον σοφός ὥστε ἐκυβερνοῦσε τὸ λαό του μὲ πραγματικὴ δικαιοσύνη και ἔλυσε και τὰ πιὸ δύσκολα ζητήματα ποὺ τοῦ παρουσιάζοντο.

Ἡ μεγάλη του σοφία ἐφάνηκε στὸ ἐξῆς περιστατικό : Κάποτε δύο γυναῖκες κατοικοῦσαν στὸ ἴδιο δωμάτιο. Ἡ κάθε μιὰ τους εἶχε κι' ἀπὸ ἓνα μωρό, ποὺ τὴ νύκτα τὸ ἔπαιρνε μαζί της. Τὰ δύο μωρὰ ὡμοίαζαν μεταξύ τους πολὺ. Ἡ μιὰ ἀπ' αὐτές, χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ, στὸν ὕπνο της ἐπλάκωσε τὸ μωρό της. Ὅταν ἐξύπνησε και εἶδε τὸ παιδί της νεκρό, τὸ ἐπῆρε ἀμέσως και τὸ ἔβαλε κοντὰ στήν ἄλλη γυναῖκα, ποὺ ἀκόμη ἐκοιμῶταν, κι' ἐπῆρε τὸ δικό της τὸ ζωντανό.

Τὸ πρῶτ' οἱ δύο γυναῖκες ἄρχισαν νὰ μαλώνουν, γιατί ἡ κάθε μιὰ ἀπ' αὐτές ἔλεγε ὅτι τὸ ζωντανὸ παιδί εἶναι δικό της. Ἐπειδὴ οὔτε ἡ μιὰ οὔτε ἡ ἄλλη ὑποχωροῦσε κατέφυγαν στὸ σοφὸ και δίκαιο βασιλιά, γιὰ νὰ τοὺς λύσῃ τὴ διαφορὰ τους.

Ὁ Σολομών σὺν ἄκουσε καὶ τὶς δύο γυναῖκες ἔμεινε σκεπτικός· γιὰτὶ δὲν εἶχε μάρτυρες νὰ τὸν διαφωτίσουν, γιὰ νὰ εἴρη τὴν πραγματικὴ μητέρα τοῦ ζωντανοῦ παιδιοῦ. Τότε, σὰ σοφὸς ποὺ ἦταν, διέταξε νὰ τοῦ φέρουν ἓνα ξίφος. Καὶ ἀφοῦ τοῦ τὸ ἔφεραν λέγει σ' ἓνα στρατιώτη: «Χώρισε στὰ δύο τὸ ζωντανὸ παιδί καὶ δώσε τὸ μισὸ στὴ μιὰ γυναῖκα καὶ τὸ ἄλλο μισὸ στὴν ἄλλη».

Τότε ἡ πραγματικὴ μητέρα, πλημμυρισμένη ἀπὸ τὴ μητρικὴ τῆς στοργή, θγάζει κραυγὴ φρίκης καὶ παρακαλεῖ τὸ βασιλιά νὰ μὴ σκοτώσῃ τὸ παιδί καὶ νὰ τὸ δώσῃ καλύτερα στὴν ἄλλη κι' ἄς μὴν ἦταν δικό τῆς. Ὁ Σολομών ἀπὸ τὰ πονεμένα λόγια τῆς γυναίκας αὐτῆς κατάλαβε ὅτι αὐτὴ ἦταν ἡ πραγματικὴ μητέρα καὶ ἔδωσε τὸ ζωντανὸ παιδί σ' αὐτή.

Ἀπὸ τὸ περιστατικὸ αὐτὸ ὁ Σολομών ἀπόκτησε μεγάλη φήμη μέσα στὸ κράτος του καὶ ἡ δικαιοσύνη του ἔμεινε ἱστορικὴ.

51. Τὰ ἔργα τοῦ Σολομώντος

Ὁ Σολομών, ὅταν ἔγινε βασιλιάς, πρῶτα πρῶτα ἐφρόντισε νὰ στερεώσῃ τὴν ἐσωτερικὴ ἡσυχία στὸ κράτος του κι' ἔπειτα νὰ γίνῃ φίλος μὲ τὰ γειτονικὰ κράτη. Ἀφοῦ ἐπέτυχε τοῦτο καὶ ἔμεινε ἡσυχος, ἀφωσιώθηκε σὲ ἔργα εἰρηνικά. Τὸ πρῶτο καὶ σπουδαιότερο ἀπὸ τὰ ἔργα του ἦταν ἡ οἰκοδομὴ τοῦ ναοῦ τοῦ Θεοῦ ὁ περίφημος «Ναὸς τοῦ Σολομώντος».

Τὸ τεράστιο αὐτὸ ἔργο ἄρχισε τὸ 1011 π. Χ. καὶ ἐκτίσθηκε στὴ θέσι ποὺ ὁ Ἀβραὰμ ἐπήγγε νὰ θυσιάσῃ τὸ παιδί του Ἰσαάκ. Δούλεψαν ἑκατὸν πενήντα χιλιάδες ἄνθρωποι ἐπτάμισυ ὀλόκληρα χρόνια καὶ ἐξωδεύτηκε ἄφθονο χρυσάφι καὶ ἀσήμι, ὥσπου νὰ τελειώσῃ. Ἐκτίσθηκε μὲ λίθους πελεκητούς. Ἡ σκεπή του ἦταν ξύλινη ἀπὸ κέδρους τοῦ λιβάνου. Οἱ τοῖχοι του ἦσαν ντυμένοι μὲ ἐπιχρυσωμένες σανίδες καὶ τὸ πάτωμα μὲ χρυσὲς πλάκες. Ἦταν χωρισμένο σὲ δύο μέρη. Στὸ ἐξωτερικὸ ποὺ λε-

γόταν ἱερὸ ἢ ἅγιον. Ἐδῶ ἔβαλε τὴν δλόχρυση ἐπτάφωτη λυχνία, τὴν τράπεζα μὲ τις προσφορὰς καὶ τὸ θυσιαστήριον ποῦ ἔκαιαν λιθάνα. Καὶ εἰς τὸ ἐσωτερικὸ ποῦ λεγόταν "Ἁγία - ἁγίων ἢ "Ἄδυτο. Τὰ δύο μέρη ἐχωρίζοντο μὲ ἓνα πολύτιμον ὕφασμα. Τὸ χωρίσμα αὐτὸ λεγόταν Καταπέτασμα. Ἐξω στὴν αὐλὴ ἦταν τὸ θυσιαστήριον, ποῦ ἐθυσίαζαν τὰ ζῶα.

Ὅταν ἐτελείωσε ὁ ναὸς ὁ Σολομῶν ἔκαμε τὰ ἐγκαίνια τοῦ μὲ μεγάλες ἐορτὲς καὶ ἀφάνταστη μεγαλοπρέπεια. Κατόπιν ἐπῆρε τὴν Κιβωτὸ τῆς Διαθήκης ἀπὸ τῆ Σικηνῆ τοῦ Μαρτυρίου ποῦ εἶχε κάμει ὁ Δαβὶδ, καὶ μὲ μεγάλες τιμὲς τὴ μετέφερε καὶ τὴν ἐτοποθέτησε στὰ **"Ἁγία τῶν ἁγίων** τοῦ Ναοῦ.

Κατόπιν προσέφερε μεγάλες καὶ πλούσιες θυσίαι. Ὅλος ὁ λαὸς καὶ οἱ ἱερεῖς ἐδοξολογοῦσαν τὸ Θεό, φάλλοντας διαφόρους ὕμνους. Τέλος ὁ Σολομῶν γονατισμένος μὲ ταπεινῶσι προσευχήθη στὸ Θεὸ καὶ τὸν εὐχαρίστησε, ποῦ τὸν ἀξίωσε νὰ ἐκπληρώσῃ τὸ ὄνειρον τοῦ πατέρα του. Μετὰ εὐλόγησε τὸ λαὸ του καὶ τοῦ ὑπεθύμισε νὰ ἔχῃ μεγαλύτερη πίστη καὶ ἀφοσίωσι στὸ Θεό. Ἀπὸ τότε οἱ ἔβραῖοι ἐπίστευαν ὅτι ὁ Θεὸς ἔμεινε στὸ ναὸ τοῦ Σολομῶντος καὶ ὅτι ἐκεῖ μόνο ἔπρεπε νὰ τὸν λατρεύουν.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὸ μεγάλο αὐτὸ ἔργο ὁ Σολομῶν ἔκαμε καὶ ἄλλα πολλὰ ἔργα, μὲ τὰ ὁποῖα ἐδόξασε τὴ βασιλεία του. Ἐκτίσθη ὠραῖα καὶ μεγαλοπρεπῆ ἀνάκτορα. Ἐκτίσθη ἀκόμη νέες πόλεις καὶ τὶς ὠχύρωσε μὲ ἰσχυρὰ φρούρια. Ἐφρόντισε νὰ διοργανώσῃ τὸ στρατὸ καὶ τὸ στόλον του καὶ ἐπροστάτευσε τὴ βιομηχανία καὶ τὸ ἐμπόριον.

Πολλοὶ βασιλιάδες ἀπὸ μακρυνὰ μέρη θαυμάζοντας τὴ δύναμιν τοῦ Σολομῶντος, τὰ πλοῦτη τὸ καὶ τὴ μεγαλοπρέπεια του, ἄλλοι τοῦ ἐστελναν πολῦτιμα δῶρα καὶ ἄλλοι ἐπήγαιναν οἱ ἴδιοι, γὰ νὰ τὸν γνωρίσουν καὶ νὰ τὸν θαυμάσουν ἀπὸ κοντὰ.

Ἡ σοφία τοῦ Σολομῶντος φαίνεται καὶ ἀπὸ τὰ βιβλία ποῦ ἔγραψε, ὅπως: οἱ Παροιμίαι, ὁ Ἐκκλησιαστής καὶ τὸ Ἄσμα ἁσμάτων.

Ὁ Σολομῶν ἐβασίλευσε 40 χρόνια καὶ ἔζησε εὐτυχῆ καὶ

δοξασιμένος. Ὄταν πέθανε (τὸ 937 π. Χ.) τὸ σῶμα του τὸ ἔθαψαν κοντὰ στὸν τάφο τοῦ πατέρα του.

52. Ὁ Ροβοὰμ καὶ ὁ Ἱεροβοὰμ

Ὑστερα ἀπὸ τὸ θάνατο τοῦ Σολομῶντος ἔγινε βασιλιάς τῶν Ἰσραηλιτῶν ὁ γιός του ὁ Ροβοὰμ. Ὁ λαὸς τότε ἐζήτησε ἀπὸ τὸ νέο βασιλιά νὰ λιγοστεύσῃ τοὺς θηρεῖς φόρους, ποὺ εἶχε βάλει ὁ πατέρας του, γιὰ νὰ τελειοποιήσῃ τὰ ἔργα ποὺ ἔκανε, ἀφοῦ ἐξ ἄλλου τὰ ἔργα εἶχαν τελειώσει.

Ὁ Ροβοὰμ ὄχι μόνο δὲν ἄκουσε τὴ δίκαιη αὐτὴ παράκλησι τοῦ λαοῦ του, ἀλλὰ ἔδειξε μεγάλη περιφρόνησι καὶ μὲ αὐθάδεια εἶπε: «Ὁ πατέρας μου σὰς ἔβαλε στὸ λαίμω βαρὺ ζυγὸ, ἐγὼ θὰ τὸν κάμω βαρύτερο». Ἔτσι ὄχι μόνο δὲν ἐλάττωσε τοὺς παλιούς φόρους, ἀλλὰ ἔβαλε καὶ ἄλλους πρὸς θηρεῖς. Ἄρχισε ἀκόμη νὰ βασανίζῃ τὸ λαὸ του πρὸ πολὺ καὶ νὰ φέρεται τυραννικά.

Ὁ λαὸς τότε ἐπανεστάτησε καὶ ἔκαμε βασιλιά του τὸν Ἱεροβοὰμ, ποὺ ἦταν στρατηγὸς τοῦ Σολομῶντος. Μὲ τὸν Ροβοὰμ ἔμειναν μόνο δύο φυλές, ἡ φυλὴ τοῦ Ἰούδα καὶ τοῦ Βενιαμίν, καὶ ἔκαμαν τὸ βασίλειο τοῦ Ἰούδα μὲ πρωτεύουσα τὴν Ἱερουσαλὴμ. Μὲ τὸν Ἱεροβοὰμ ἐπήγαν οἱ ἄλλες δέκα φυλές καὶ ἔκαμαν τὸ βασίλειο τοῦ Ἰσραὴλ μὲ πρωτεύουσα τὴ Σαμάρεια.

Ἡ διαίρεσι αὐτὴ ἦταν καταστρεπτικὴ γιὰ τοὺς Ἑβραίους, γιὰτι ὄχι μόνο ἔχασαν τὴ δύναμί τους, ἀλλὰ καὶ γιὰτι πολλὲς φορὲς τὰ δύο αὐτὰ βασίλεια ἀπὸ ἔχθρα καὶ ἀντιζηλία ἤρθαν σὲ πολέμους μεταξὺ τους καὶ ἐξασθένησαν ἀκόμη περισσότερο. Τὸ χειρότερο ἦταν ὅτι μὲ τὸν καιρὸ ἐλησμόνησαν τὸν ἀληθινὸ Θεό, ἔπεσαν σὲ κακίες καὶ ἐλάτρευαν τὰ εἰδῶλα. Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν ὅτι ἔχασαν τὴν ἐλευθερίαν τους καὶ ὑποδουλώθηκαν σὲ διαφόρους ξένους λαούς.

53. Κατάλυσι τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰσραὴλ

Οἱ Ἑβραῖοι, ἂν καὶ ἐχωρίστηκαν σὲ δύο βασίλεια, ἐξακολουθοῦσαν νὰ ἀποτελοῦν ἓνα λαὸ μὲ τὴν ἴδια γλῶσσα, τὴν ἴδια θρησκεία καὶ κοινὴ Ἱστορίαν. Γι' αὐτὸ δὲν ἦταν καθόλου δύσκολο κάποτε νὰ ἐνωθοῦν πάλι σ' ἓνα βασίλειο.

Τοῦτο ὅμως δὲν συνέφερε στὸν Ἱεροβοάμ, γι' αὐτὸ ἀπεφάσισε νὰ χωρίσῃ τοὺς ὑπηκόους του ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους καὶ θρησκευτικῶς. Ἀρνήθηκε τὸν ἀληθινὸ Θεὸ καὶ ἐμπόδιζε τοὺς ὑπηκόους του, τοὺς Ἰσραηλίτες, νὰ πηγαίνουν στὸ λαὸ τοῦ Σολομῶντος νὰ τὸν προσκυνοῦν. Κατασκεύασε κατόπιν δύο χρυσαῖα μοσχάρια καὶ τοὺς ὑποχρέωσε νὰ τὰ προσκυνοῦν γιὰ Θεό. Ἔτσι οἱ Ἰσραηλίτες ἔγιναν εἰδωλολάτρεις καὶ ἐπῆραν τὸ δρόμο τῆς ἀσέβειας.

Ὁ Θεὸς βλέποντας τὴν ἀσέβεια τῶν Ἰσραηλιτῶν τοὺς ἔστειλε μερικοὺς ἀγίους ἄνδρες ποὺ εἶχαν φώτισι Θεοῦ καὶ ἐλέγηγοντο προφῆτες. Οἱ προφῆτες προσπαθοῦσαν μὲ τὴ διδασκαλίαν τους καὶ τὶς συμβουλές τους νὰ τοὺς ἐπαναφέρουν στὴν εὐσέβεια καὶ στὴ πίστι τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ.

Οἱ Ἰσραηλίτες ὅμως ὄχι μόνον περιφρονοῦσαν τὶς συμβουλές τους, ἀλλὰ καὶ πολλοὺς προφῆτες καταδίωξαν καὶ ἄλλους ἐσκότωσαν. Γι' αὐτὸ ὁ Θεὸς ἔπαυσε νὰ τοὺς προστατεύῃ. Ὁ βασιλιάς τῶν Ἀσσυρίων Σαλμανάσαρ τοὺς ἐκήρυξε τὸν πόλεμον καὶ μὲ πολὺ στρατὸ ἐμπῆκε στὴ χώρα τους. Ἐπολιόρησε τὴ Σαμάρεια καὶ ὕστερα ἀπὸ τρία χρόνια τὴν ἐκυρίευσεν (722 π. Χ.).

Τὸ βασίλειο τοῦ Ἰσραὴλ τότε διαλύθηκε καὶ οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς κατοίκους του ὠδηγήθησαν στὴν Ἀσσυρία, γιὰ νὰ ζοῦν ὡς δοῦλοι. Στὴ Χανκάν ὁ βασιλιάς τῆς Ἀσσυρίας ἔφερε καὶ ἐγκατέστησε πολλοὺς εἰδωλολάτρεις Ἀσσυρίους καὶ Βαβυλωνίους.

Αὗτοι ἀναμείχθησαν μὲ τοὺς λίγους Ἰσραηλίτες ποὺ εἶχαν μείνει καὶ ἐσχημάτισαν ἓνα νέον λαὸν τοὺς Σαμαρείτες.

Μὲ τοὺς Σαμαρείτες οἱ Ἰουδαῖοι, ποὺ ἔμειναν πιστοὶ στὴ θρησκεία τῶν πατέρων τους, δὲν εἶχαν καμμιά σχέσι καὶ τοὺς ἔμισοῦσαν, γιὰτι δὲν ἦσαν γνήσιοι Ἰσραηλίτες.

54. Ἡ κατάλυσι τοῦ Βασιλείου τοῦ Ἰούδα. Αἰχμαλωσία τῆς Βαβυλώνας

Τὸ βασίλειο τοῦ Ἰούδα ἦταν μεγαλύτερο ἀπὸ τὸ βασίλειο τοῦ Ἰσραήλ. Στὴν ἀρχὴ τὸ ἐκυβέρνησαν εὐσεβεῖς καὶ καλοὶ βασιλεῖς καὶ οἱ Ἰουδαῖοι ἀκολουθώντας τοὺς βασιλεῖς των ἔμειναν περισσότερα χρόνια πιστοὶ στὸν ἀληθινὸ Θεό. Ἔτσι μπόρεσαν νὰ ἀνθέξουν πολὺ καιρὸ στοὺς πολέμους μὲ τοὺς γειτονικοὺς εἰδωλολατρικοὺς λαούς.

Μὲ τὸν καιρὸ ὅμως οἱ Ἰουδαῖοι ἔγιναν ἀσεβεῖς, ἐλησμονήσαν τὸν ἀληθινὸ Θεὸ καὶ ἐλάτρευαν τὰ εἰδωλα. Μάταια τοὺς συμβούλευαν οἱ προφῆτες νὰ μετανοήσουν, καὶ μάλιστα ὁ προφῆτης Ἰερεμίας, προλέγοντας τὴν ὑποδούλωσί τους καὶ τὴν καταστροφὴ τῆς Ἱερουσαλήμ. Αὐτοὶ ἐγίνοντο χειρότεροι. Γι' αὐτὸ καὶ αὐτοὺς ὁ Θεὸς ἔπαψε νὰ τοὺς προστατεύη.

Πρῶτα - πρῶτα ἐξεστράτευσεν ἐναντίον τους ὁ βασιλιάς τῶν Βαβυλωνίων Ναβουχοδονόσωρ. Αὐτὸς ἀφοῦ ἐκυρίευσεν τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ ἐλήστεψε τὸ Ναὸ τοῦ Σολομῶντος, ἔβαλε φωτιά καὶ ἔκαψε τὴν πόλι καὶ κατὰστρεψε τὰ τεῖχη της. Κατόπιν ὅλους σχεδὸν τοὺς κατοίκους της τοὺς μετέφερε αἰχμαλώτους στὴ Βαβυλώνα μαζὶ μὲ ὅλους τοὺς θησαυροὺς τοῦ Ναοῦ. Ἀνάμεσα στοὺς αἰχμαλώτους ἦσαν καὶ οἱ προφῆτες Ἰεζεκιὴλ καὶ Δανιήλ.

Στὴν Ἱερουσαλήμ δὲν ἔμειναν παρὰ ἐρείπια καὶ ἐλάχιστοι κάτοικοι, ποὺ ἦσαν γέροντες καὶ ἄρρωστοι. Μεταξὺ αὐτῶν ἦταν καὶ ὁ προφῆτης Ἰερεμίας, ὁ ὁποῖος καθόταν πάνω στὰ ἐρείπια τῆς Ἱερουσαλήμ καὶ ἐθρηνοῦσε τὴν ἐρημιὰ της. Ἡ αἰχμαλωσία αὐτὴ λέγεται Βαβυλωνιακὴ αἰχμαλωσία ἢ μετοικεσία Βαβυλώνας καὶ βάρσθηξε 50 χρόνια.

Στὴ Βαβυλῶνα οἱ Ἰουδαῖοι ὑπόφεραν πολλὰ βάσανα. Τέλος μετανόησαν καὶ ἐζητοῦσαν ἀπὸ τὸ Θεὸ νὰ τοὺς συγχωρήσῃ καὶ νὰ τοὺς βοηθήσῃ νὰ ξαναγυρίσουν στὴν πατρίδα τους. Κάθε Σάββατο μάλιστα μαζί με τοὺς προφῆτες Ἰεζεκιὴλ καὶ Δανιὴλ κατεβαιναν στὴν ὄχθη τοῦ Εὐφράτη ποταμοῦ, ποὺ περνάει ἀπὸ τὴ Βαβυλῶνα, ἐγύριζαν τὸ πρόσωπό τους πρὸς τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ ἐθρηνοῦσαν τὴ δυστυχία τους.

Τέλος ὁ Θεὸς ἄκουσε τὶς παρακλήσεις τους καὶ ἐπραγματοποίησε τὸν πόθο τους. Πενήντα χρόνια ὕστερα ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσία τους ὁ βασιλεὺς τῆς Περσίας Κύρος ἐκυρίευσε τὴν Βαβυλῶνα καὶ ἄφησε τοὺς Ἰουδαίους ἐλευθέρους νὰ γυρίσουν στὴν Πατρίδα τους, τὸ 5^ο 6 π. Χ.

Πενήντα χιλιάδες τότε Ἰουδαῖοι με ἀρχηγὸ τὸν Ζοροβάβελ ἐγύρισαν στὴν πατρίδα τους. Μαζί τους ἔφεραν καὶ τὰ σκεύη τοῦ Ναοῦ ποὺ εἶχε πάρει ὁ Ναβουχοδονόσωρ.

Οἱ Ἰουδαῖοι ἅμα ἐγκαταστάθηκαν στὴν πατρίδα τους, με τὴν ἄδεια τοῦ Κύρου, ξανάκτισαν τὰ τεῖχη τῆς Ἱερουσαλήμ καὶ τὸ Ναὸ τους.

Μετὰ τὴν ἐπιστροφή δὲ γινόταν διάκρισι σὲ Ἰουδαίους καὶ Ἰσραηλῖτες. Ὅλοι ἐλέγοντο Ἰουδαῖοι. Ἀναγνώριζαν ὅλοι τὴν κυριαρχία τῶν Περσῶν, ἐκυβερνῶντο ὅμως με δικούς τους ἀρχοντες. Γι' αὐτὸ στοὺς χρόνους τῆς Περσικῆς ὑποδουλώσεως ἐζῶσαν εὐτυχεῖς.

Ὅταν ὅμως ἀργότερα (200 χρόνια ὕστερα) ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος ἐκυρίευσε τὸ ἀπέραντο Περσικὸ κράτος, μαζί με τὶς ἄλλες χῶρες τοῦ κατάλαβε καὶ τὴν Παλαιστίνη. Οἱ Ἰουδαῖοι τότε, ἀντὶ νὰ ἀντισταθοῦν ἐτρέξαν νὰ τὸν προὔπαντήσουν καὶ νὰ τοῦ παραδώσουν τὰ κλειδιά τῆς Ἱερουσαλήμ. Ὁ Ἀλέξανδρος εὐχαριστήθηκε ἀπὸ τὴ συμπεριφορὰ αὐτῆ τῶν Ἰουδαίων καὶ τοὺς ἔδωσε τὴν ἄδεια νὰ λατρεύουν τὸ Θεὸ τους καὶ νὰ ζοῦν σύμφωνα με τοὺς Νόμους τοῦ Μωϋσέως.

Οἱ διάδοχοι ὅμως τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου τοὺς ἐφέρθησαν σκλη-

ρὰ καὶ τυραννικὰ καὶ τοὺς ἀνάγκηζαν μὲ θίναντο νὰ ἀρνηθοῦν τὴ
θρησκεία τους καὶ νὰ προσκυνήσουν τὰ εἰδῶλα. Οἱ Ἰουδαῖοι τότε
ἐπανεστάτησαν καὶ ἔπειτα ἀπὸ μακροὺς καὶ σκληροὺς πολέμους
κατώρθωσαν νὰ διώξουν τοὺς Ἑλληνας ἀπὸ τὴν Παλαιστίνη καὶ
νὰ ἐλευθερώσουν τὴν πατρίδα τους.

Μὲ τὸν καιρὸ ὅμως οἱ ἔβραῖοι ἄρχισαν καὶ πάλι νὰ παραβαί-
νουν τὶς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ φιλονικοῦν μεταξύ τους. Τότε
στὰ 60 π. Χ. ὁ στρατηγὸς τῶν Ρωμαίων Πομπήϊος εὗρηκε τὴν
εὐκαιρία τοὺς ἐκήρυξε τὸν πόλεμο καὶ ὑπόταξε ὅλη τὴν Παλαι-
στίνη στοὺς Ρωμαίους καὶ τὴν ἔκαμε Ρωμαϊκὴ ἐπαρχία.

Ἀπὸ τότε οἱ Ἰουδαῖοι ὑποδουλώθηκαν στὴν Ρωμαϊκὴ αὐτο-
κρατορία καὶ ἐκυβερνῶντο ἀπὸ Ἰουδαίους διοικητές, οἱ ὁποῖοι
ἦσαν φίλοι τῶν Ρωμαίων καὶ κόλακες. Ἐνας ἀπ' αὐτοὺς ἦταν
καὶ ὁ Ἡρώδης, ποὺ ἔγινε βασιλιάς τῆς Ἰουδαίας ἄνθρωπος πο-
νηρὸς καὶ πανοῦργος. Στὴ βασιλεία του ἐγεννήθη ὁ Κύριος
ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός.

ΜΕΡΟΣ ΕΚΤΟ

ΟΙ ΠΡΟΦΗΤΑΙ

55. Τι ἦσαν οἱ προφῆται

Οἱ Προφῆται ἦσαν ἄνθρωποι σοφοὶ καὶ ἅγιοι, ποὺ εἶχαν τὴ φώτισι τοῦ πνεύματος τοῦ Θεοῦ (θεόπνευστοι). Ἀποστέλλοντο ἀπὸ τὸ Θεὸ καὶ ἐδίδασκον τὸν Ἰουδαϊκὸ λαὸ νὰ μετανοήσῃ καὶ νὰ ἐκτελεῖ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Μὲ θάρρος ἐμάλωναν τοὺς βασιλεῖς, τοὺς ἱερεῖς καὶ τὸ λαὸ γιὰ τὶς ἁμαρτίες τους. Γιὰ τὸ θάρρος τους αὐτὸ πολλοὶ καταδιώχθηκαν καὶ ἐφονεύθηκαν.

Οἱ Προφῆται προέλεγαν στοὺς ἄνθρώπους ὅτι ὁ Θεὸς θὰ τοὺς τιμωρήσῃ καὶ θὰ μείνουν ἀπροστάτευτοι, ἂν δὲν γυρίσουν στὸ δρόμο τῆς ἀρετῆς. Ἀκόμη προεῖπον ὅτι θὰ ἔλθῃ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, γιὰ νὰ σώσῃ τὸν κόσμον ἀπὸ τὴν ἁμαρτία. Γιὰ τὴ δύναμί τους αὐτῇ, ποὺ εἶχαν νὰ προλέγουν τί θὰ γίνῃ στὸ μέλλον, ὠνομάσθησαν Προφῆται. Οἱ μεγαλύτεροι ἀπ' αὐτοὺς ἦταν ὁ Ἡλίας, ὁ Ἡσαΐας, ὁ Ἰερεμίας, ὁ Δανιήλ καὶ ὁ Ἰωάνης.

56. Ὁ Ἡλίας

Ὁ Προφῆτης Ἡλίας ἦταν ἀπὸ τὴ Θεσβη, κοντὰ στὸν Ἰορδάνη ποταμὸ, καὶ γι' αὐτὸ λεγόταν Θεσβίτης. Ἦταν πολὺ εὐσεβῆς καὶ τὸν περισσότερο καιρὸ ἐξοῦσε σὺς ἐρημιεὺς καὶ στὰ

βουνά. Πολύ σπάνια και σε σπουδαίες περιστάσεις κατέβαινε στις πόλεις. Έξουσε σαν άσκητης ντυμένος με δέρμα προβάτινο, που λεγόταν μηλωτή, και με μιὰ ζώνη δερμάτινη στη μέση. Ήταν γειμάτος από θεϊο θάρρος και κατηγορούσε τους βασιλείς και τὸ λαὸ με αὐστηρὰ και καυτερὰ λόγια. Ὁ λαὸς τὸν ἐθεωροῦσε ἅγιο ἄνθρωπο και τὸν ἐφοβόταν πολὺ.

Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἐβασίλευε, στὸ βασίλειο τοῦ Ἰσραήλ, ὁ ἀσεβὴς και εἰδωλολάτρης βασιλιάς Ἀχαάβ, πὸν ἐλάτρευε γιὰ θεὸ τὸ εἰδῶλο τοῦ θεοῦ τῶν Φοινίκων Βαάλ.

Μιὰ ἡμέρα ὁ Ἥλιος παρουσιάστηκε στὸν Ἀχαάβ και τοῦ εἶπε : « Ἐπειδὴ ἐξέχασες τὸν ἀληθινὸ Θεὸ θὰ τιμωρηθῆς ἐσὺ και ὁ λαὸς σου με ξηρασία πὸν θὰ βαστήξῃ τριάμιση χρόνια». Κατόπιν ἔφυγε και ἐπῆγε σ' ἓνα χεῖμαρρο κοντὰ στὸν Ἰορδάνη ποταμό, ὅπου ἐτρεφόταν με τροφὲς πὸν τοῦ ἔφερνε ἓνας κόρακας.

Πραγματικὰ μόλις ἔφυγε ὁ Ἥλιος ἄρχισε ἡ ξηρασία πὸν ἐβάστηξε τριάμιση χρόνια. Στὸ διάστημα αὐτὸ οὔτε σταγόνα νερὸ δὲν ἔπεσε και οἱ Ἰσραηλίτες ὑπόφεραν ἀπὸ τὴ δίψα και τὴν πείνα, γιὰτὶ ὅλα εἶχαν ξεραθῆ. Ὅταν ὅμως μετανόησαν ὁ Ἥλιος παρακάλεσε τὸ Θεὸ κι' ἄρχισε νὰ πέφτῃ δυνατὴ βροχὴ. Ἔτσι ἡ ξηραμένη γῆ ὀροσίστηκε και ἔγινε σαν ἓνας καταπράσινος κήπος.

Ἀφοῦ ἐπέρασε ἡ ξηρασία, ὁ Ἥλιος παρουσιάστηκε πάλι στὸν Ἀχαάβ και τοῦ εἶπε ὅτι ὁ Βαάλ πὸν λατρεύει δὲν εἶναι ἀληθινὸς θεός. Καὶ γιὰ νὰ τοῦ τὸ ἀποδείξῃ τοῦ εἶπε νὰ διατάξῃ νὰ μαζευθοῦν ὅλοι οἱ ἱερεῖς στὸ ὄρος Καρμήλιο. Ὁ βασιλιάς δέχτηκε και ἐμαζεύτηκαν στὸ ὄρος 450 ἱερεῖς και πλῆθος κόσμου.

Ὁ Ἥλιος εἶπε τότε στοὺς ἱερεῖς τοῦ Βαάλ : Εἰσθε 450 και ἐγὼ εἶμαι μόνος. Φέρετε δύο βόδια σφαγμένα και θυσιάστε σεις τὸ ἓνα στὸ θεὸ σας Βαάλ και τὸ ἄλλο θὰ τὸ θυσιάσω ἐγὼ στὸ δικό μου Θεό. Ἀφοῦ τὰ ἔφεραν και τὰ ἔβαλαν ἐπάνω σὲ δύο σωροὺς ἀπὸ ξύλα, τὸ καθέναν χωριστὰ, ὁ Ἥλιος λέγει :

Σεῖς οἱ 450 πρκακαλέστε τὸ Θεὸ σας νὰ ἀνάψουν τὰ ξύλα μόνα τους και ἐγὼ θὰ κάμω τὸ ἴδιο. Ὅποιος Θεὸς κάμει νὰ ἀνάψουν τὰ ξύλα μόνα τους, χωρὶς φωτιά, ἐκεῖνος θὰ εἶναι ἀληθινός.

Οἱ 450 ἱερεῖς τοῦ Βαάλ πικρακάλεσαν καὶ ξαναπαρακάλεσαν τὸ θεό τους, ὡς τὸ μεσημέρι, ἀλλὰ τίποτε. Τότε ὁ Ἥλιος παρακάλεσε καὶ αὐτὸς τὸν πραγματικὸ Θεὸ καὶ τὰ ξύλα ἀναψαν ἀμέσως.

Ὁ λαός, βλέποντας τὸ τρομερὸ αὐτὸ θαῦμα, ἐγονάτισε καὶ μὲ φαλμψῳδίες ἐδοξολογοῦσε τὸ Θεό. Ὑστερα ἔτρεξε, ἄρπαξε τοὺς ἱερεῖς τοῦ Βαάλ καὶ τοὺς ἐπνιξε σ' ἓνα ποτάμι ποὺ ἐπερνοῦσε ἐκεῖ κοντά. Ἀπὸ τότε ἐγύρισε στὴ λατρεία τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ.

Ἀπὸ ἐκεῖ ὁ Ἥλιος μὲ τὸν μαθητὴ τοῦ Ἐλισσαῖο κατέβηκε στὸν Ἰορδάνη ποταμό. Ἀπὸ τότε δὲν ξαναφάνηκε πιά. Ὁ Θεὸς

Εἰκ. 23. Ἐξοῦσε σὰν ἀσκητὴς ντυμένος μὲ δέρμα προβάτινο.

τὸν ἐπῆρε ζωντανὸ στὸν οὐρανὸ ἐπάνω σ' ἓνα πύρινο ἀμάξι ποὺ τὸ ἔσερναν δύο δλόλευκα ἄλογα.

Προτοῦ δὲ ἀνεβῆ στὸν οὐρανὸ ἄφησε διάδοχό του τὸν προφήτη καὶ μαθητὴν τοῦ Ἐλισσαῖο, στὸν ὁποῖον ἄφησε καὶ τὴ μιλῶντή του. Μ' αὐτὴ ὁ προφήτης Ἐλισσαῖος ἔκανε πολλὰ θαύματα.

Ἡ μνήμη τοῦ προφήτου Ἥλια ἐορτάζεται κάθε χρόνο στίς

20 'Ιουλίου. Κι' ἔχουν κτισθῆ πρὸς τιμὴν Του πολλὰ ἐρημοκλήσια στὶς κορυφές τῶν διαφόρων βουνῶν καὶ ὑψωμάτων.

57. Ὁ Ἡσαΐας

Ὁ Ἡσαΐας ἐγεννήθη στὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ ἦταν ὁ μεγαλύτερος Προφήτης. Παρουσιάσθηκε ὡς προφήτης τὴν ἐποχὴ ποὺ ἡ διαφθορὰ καὶ ἡ ἀσέβεια εἶχε φθάσει σὲ μέγιστο βαθμὸ. Γι' αὐτὸ μὲ αὐστηρότατη γλῶσσα ἐκαλοῦσε στὸ δρόμο τοῦ Θεοῦ καὶ ἐσυμβούλευε τὸ λαὸ νὰ μετανοήσῃ, ἂν θέλῃ νὰ ἀποφύγῃ τὴν αὐστηρή, ἀλλὰ δίκαιη τιμωρία τοῦ Θεοῦ.

Δὲν ἔχουν καμμία ἀξία, ἔλεγε, οἱ προσευχὲς καὶ οἱ νηστείες, ἀφοῦ δὲν ζῆτε σύμφωνα μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Γι' αὐτὸ συμβούλευε τὸ λαὸ νὰ δείξῃ τὴ μετάνοιά του μὲ πράξεις ἀρεστῆς στὸ Θεὸ δηλαδὴ μὲ ἔργα φιλάνθρωπίας, ἀλληλοβοηθείας καὶ ἀγάπης πρὸς τοὺς δυστυχεῖς καὶ τοὺς πάσχοντας.

Προφήτευσε ὅλες τὶς συμφορές, ποὺ θὰ πάβαιναν οἱ Ἰουδαῖοι. Περιέγραψε μὲ τὰ ζωηρότερα χρώματα τὴν καταστροφὴ τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ τὴν αἰχμαλωσία τοῦ λαοῦ στὴ Βαβυλῶνα ὅπως εἶδαμε.

Προεῖπε τὸν ἐρχομὸ τοῦ Χριστοῦ στὸν κόσμο γιὰ τὴ σωτηρία τῶν ἀνθρώπων. Περιέγραψε τὴ γέννησι τοῦ Χριστοῦ ἀπὸ τὴν Παρθένο, προφητεύοντας ὅτι θὰ ὀνομαστῆ Ἐμμανουήλ, ὅτι ἡ βασιλεία του θὰ εἶναι αἰώνια καὶ ὅτι θὰ τὸν προσκυνήσουν ὅλα τὰ ἔθνη. Προεῖπε ἀκόμη τὰ Πάθη τοῦ Χριστοῦ, τὸ σταυρικό Του θάνατο καὶ τὴν τριήμερο Ἀνάστασί Του.

Μὲ τὴν αὐστηρή του γλῶσσα δὲν περιωριζόταν νὰ μαλώνῃ καὶ νὰ κακίζῃ μόνο τὸ λαὸ, ἀλλὰ καὶ τοὺς βασιλεῖς ἀκόμη, ποὺ δὲν ἐζοῦσαν σύμφωνα μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ἐπειδὴ μὲ τὸ ἴδιο θάρρος κατάκρινε τὴν ἀσέβεια καὶ τὶς παρανομίες τοῦ βασιλιᾶ Μανασσῆ, αὐτὸς ἐθύμωσε καὶ διέταξε καὶ τὸν ἐβασάνισαν καὶ τέλος τὸν ἐσκότωσαν μὲ φοβερὸ μαρτύριο.

Ἡ μνήμη του ἐορτάζεται κάθε χρόνον στὶς 9 Μαΐου.

58. Ὁ Ἱερεμίας

Ὁ Ἱερεμίας ἐγεννήθη σ' ἓνα χωριὸ κοντὰ στὴν Ἱερουσαλήμ καὶ καταγόταν ἀπὸ τὴν ἱερατικὴ φυλὴ τοῦ Λευΐ. Παρουσιάστηκε προφητεύοντας μετὰ τὸν Ἡσαΐα καὶ σαράντα ὀλόκληρα χρόνια ἀγωνίστηκε πολεμῶντας τὴν ἀσέβεια τῶν βασιλέων καὶ τοῦ Ἰουδαϊκοῦ λαοῦ καὶ ἔδειξε, σὰν τὸν Ἡσαΐα, μεγάλο ζῆλο γιὰ νὰ σταματήσῃ τὴ διαφθορὰ του. Διακρινόταν γιὰ τὸ θάρρος του καὶ τὴν αὐστηρότητα τῆς γλώσσης του καὶ γι' αὐτὸ ὄλοι τὸν ἐμισοῦσαν καὶ τὸν ἐβασάνιζαν. Ὅταν μάλιστα προφήτευσε τὴν καταστροφὴ τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰούδα καὶ τὴν ὑποδούλωσι τῶν Ἰουδαίων στοὺς Βαβυλωνίους τὸν ἔπιασαν καὶ τὸν ἐφυλάκισαν.

Ὅταν ἀργότερα ὁ βασιλιάς τῆς Βαβυλώνας Ναβουχοδονόσωρ ἐκυρίευσε τὸ Ἰουδαϊκὸ κράτος καὶ κατέστρεψε τὴν Ἱερουσαλήμ, τὸν ἔβγαλε ἀπὸ τὴ φυλακὴ καὶ τὸν ἄφησε ἐλεύθερο. Τοῦ πρότεινε μάλιστα νὰ τὸν πάρῃ μαζί του στὴν Βαβυλώνα καὶ νὰ τοῦ δώσῃ μεγάλα ἀξιώματα. Ὁ Ἱερεμίας ὅμως προτίμησε νὰ μένῃ κοντὰ στοὺς λίγους πατριῶτες του καὶ νὰ μὴν ἀπομακρυνθῇ ἀπὸ τὴν καταστρεμμένη πατρίδα του.

Ἐμείνει ἐκεῖ καὶ καθισμένος ἐπάνω στὰ ἔρειπια ἐθρηνοῦσε τὴν καταστροφὴ τῆς καὶ μοιρολογοῦσε τὴν τύχη τῆς. Τὰ μοιρολόγια αὐτὰ λέγονται θρῆνοι καὶ εἶναι γραμμένοι σ' ἓνα βιβλίον ποὺ λέγεται «θρῆνοι τοῦ Ἱερεμίου».

Τέλος μερικοὶ πατριῶτες του τὸν ἐπῆραν μὲ τὴ βία στὴν Αἴγυπτο. Ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ ὁ Ἱερεμίας ἄρχισε νὰ μαλώνῃ τοὺς πατριῶτες του, γιατί ἄρχισαν νὰ προσκυνοῦν τὰ εἰδῶλα τῆς Αἰγύπτου. Καὶ μία ἡμέρα μὴ ὑποφέροντας τίς συμβουλές καὶ τίς φοβέρες του τὸν ἐσκότωσαν μὲ λιθοβολισμό.

Ἡ μνήμη του ἐορτάζεται κάθε χρόνο τὴν 1 Μαΐου.

59. Ὁ Δανιήλ καὶ οἱ τρεῖς παῖδες στήν κάμινο

Ὁ Δανιήλ πολὺ νέος ὠδηγήθηκε στή Βαβυλώνα αἰχμάλωτος μαζί μὲ ἄλλους τρεῖς εὐγενεῖς νέους φίλους του, τὸν Ἀζαρία, τὸν Ἀνανία καὶ τὸν Μισαήλ. Ὁ Ναβουχοδονόσωρ τοὺς ἐπῆρε στὸ παλάτι του, γιὰ νὰ τοὺς σπουδάσει καὶ νὰ τοὺς χρησιμοποιοῦσῃ ἀργότερα ὡς ἰνωτέρους ὑπαλλήλους τοῦ βασιλείου του.

Πραγματικὰ στὸ παλάτι κοντὰ σὲ σοφοὺς διδασκάλους ἔμαθαν πολλὰ πράγματα κι' ἔγιναν σοφοί. Ὁ Δανιήλ ἔγινε προφήτης καὶ ἔλαβε ἀπὸ τὸ Θεὸ τὸ χάρισμα νὰ ἐξηγήῃ ὄνειρα καὶ ἔμεινε στὸ παλάτι, ἀργότερα διωρίσθη διοικητὴς τῆς Βαβυλώνας.

Ἄλλὰ καὶ οἱ τρεῖς ἄλλοι προώδευσαν πολὺ καὶ κατάλαβαν μεγάλα ἀξιώματα. Ἄν καὶ ἐζούσαν μέσα σ' ἓνα λαὸ εἰδωλολατρικὸ καὶ διεφθαρμένο, ὅμως ἐκράτησαν τὴν εὐσέβειά τους καὶ τὴν πίστι τους στὸν ἓνα ἀληθινὸ Θεὸ καὶ δὲν ἐπροσκύνησαν τὰ εἰδωλα.

Οἱ ἄρχοντες τῆς Βαβυλώνας ἐζήτησαν τοὺς τρεῖς αὐτοὺς Ἰουδαίους καὶ ἀποφάσισαν νὰ τοὺς καταστρέψουν. Ἔπεισαν τὸ βασιλιά τους κι' ἔκαμε μιὰ χρυσοῦν εἰκόνα του πολὺ μεγάλη καὶ τὴν ἔστησε στήν πεδιάδα τῆς Βαβυλώνας. Τὴν ἡμέρα ποὺ θὰ ἔκανε τὰ ἀποκαλυπτήρια τῆς εἰκόνας ἐκάλεσε τοὺς ἄρχοντας καὶ ὅλο τὸ λαὸ στήν πεδιάδα καὶ διέταξε, ἅμα ἀκούσουν τὴν σάλπιγγες νὰ πέσουν ὅλοι κάτω καὶ νὰ προσκυνήσουν τὴν εἰκόνα. Ὅποιος δὲν θὰ προσκυνοῦσε τὴν εἰκόνα θὰ ἐρριχνόταν σ' ἓνα φλογερὸ κάμινι ποὺ ἔκαὶε ἐκεῖ κοντά.

Συμβούλευσαν αὐτὰ οἱ ἄρχοντες, γιὰτὶ ἦσαν βέβαιοι ὅτι οἱ τρεῖς νέοι δὲ θὰ προσκυνοῦσαν τὴν εἰκόνα καὶ ὁ Δανιήλ, ποὺ θὰ ἤμποροῦσε νὰ τοὺς σώσει, ἔλειπε σ' ἄλλη πέλι.

Ἔτσι κι' ἔγινε. Μόλις ἀκούστηκαν οἱ σάλπιγγες, ὅλοι ἔπεσαν καὶ προσκύνησαν τὴν εἰκόνα. Μόνο οἱ τρεῖς νέοι ἔμειναν πιστοὶ στὸ Θεό· προτίμησαν νὰ καοῦν ζωντανοὶ παρά νὰ προσκυνήσουν τὸ εἶδωλο τοῦ βασιλιᾶ.

Ὁ Ναβουχοδονόσωρ τότε διέταξε καὶ τοὺς ἔρριξαν ἀμέσως στὸ φλογερὸ καμίνι. Τῇ στιγμῇ ὅμως ἐκείνη παρουσιάσθηκε ἄγγελος Κυρίου μέσα στὸ καμίνι καὶ ἐχώρισε τὶς φλόγες τῆς φωτιάς καὶ ἔγινε τὸ καμίνι δροσερό. Μόνο τὰ σχοινιά ποὺ τοὺς εἶχαν δέσει ἐκάηκαν. Οἱ τρεῖς νέοι τότε ἄρχισαν μαζί μὲ τὸν ἄγγελο νὰ ψάλλουν ὠραίες ψαλμωδίες καὶ νὰ δοξολογοῦν τὸ Θεό. Ὁ Ναβουχοδονόσωρ ὅταν εἶδε τὸ θαῦμα ἐτρόμαξε· διέταξε κι' ἔβγαλαν ἀμέσως τὰ παιδιά ἀπὸ τὸ καμίνι κι' ἔρριξαν μέσα τοὺς ἐχθροὺς των.

Οἱ τρεῖς νέοι ἐβγήκαν σῶοι καὶ χαρούμενοι, ἐνῶ ὁ ἄγγελος ἔγινε ἄφαντος. Κατόπιν ὁ βασιλιάς τοὺς ἐπῆρε στὸ παλάτι καὶ τοὺς ἔδωσε μεγαλύτερα ἀξιώματα. Καὶ ἔβγαλε διαταγὴ στὸ λαὸ νὰ μὴ προσκυνᾷ ἄλλο Θεό, παρὰ μόνο τὸ Θεὸ τῶν τριῶν νέων, ποὺ εἶναι ὁ μόνος ἀληθινὸς Θεός.

60. Ὁ Δανιὴλ στὸ λάκκο τῶν λεόντων

Μετὰ τὸ θάνατο τοῦ Ναβουχοδονόσορα ἔγινε βασιλιάς τῆς Βαβυλώνας ὁ γιὸς του Βαλτάσαρ, ποὺ ἦταν πολὺ ἄσωτος καὶ ἁμαρτωλός. Γι' αὐτὸ ὁ Θεὸς τὸν ἐτιμώρησε. Μιὰ νύκτα ὁ βασιλιάς τῶν Μήδων Δαρείος ὑπόταξε τῇ Βαβυλώνα καὶ ἐσκότωσε τὸ Βαλτάσαρ καὶ πολλοὺς ἀπὸ τοὺς κατοίκους τῆς πόλεως, ὅπως τὸ εἶχε προφητεύσει ὁ Δανιὴλ.

Ὁ Δαρείος, στὴ Βαβυλώνα ποὺ ἐγκαταστάθηκε, ἐγνώρισε τὸ Δανιὴλ τὸν ἀγάπησε καὶ τὸν ἐξετίμησε πολὺ καὶ γιὰ τὴ σοφία του καὶ γιὰτὶ εἶχε προφητεύσει τὴν ὑποδούλωσι τῶν Βαβυλωνίων σ' αὐτόν· γι' αὐτὸ τοῦ ἔδωσε μεγάλα ἀξιώματα.

Οἱ ἄρχοντες τῆς Βαβυλώνας ὅμως ἐζήλευσαν τὴ δόξα τοῦ Δανιὴλ καὶ ἤθελαν νὰ εὑρουν τρόπο νὰ τοῦ κάμουν κακό. Τὸν κατηγορήσαν λοιπὸν στὸ Δαρεῖο ὅτι δὲ σέβεται τὶς διαταγές του. Ὁ Δαρείος ἐπίστεψε καὶ χωρὶς νὰ ἐξετάσῃ διέταξε νὰ τὸν ρίξουν σ' ἓνα λάκκο ποὺ ὑπῆρχαν ἑπτὰ λεοντάρια καὶ τὰ εἶχαν ἀφήσει ἕξ μέρες νηστικά, γιὰ νὰ τὸν κατασπαράξουν.

Ὁ Θεὸς ὅμως δὲν ἄφησε τὸ Δανιὴλ ἀβοήθητο. Ἔστειλε ἓναν ἄγγελο καὶ ἔκλεισε τὰ στόματα τῶν λεονταριῶν καὶ ἐκάθισαν γύρω του ἡμερωμένα σὰν ἀρνάκια καὶ τὸν ἐκύτταζαν. Ὁ δὲ Δανιὴλ ἐστεκόταν γονατισμένος ἀνάμεσα στὰ λεοντάρια καὶ ἔψαλλε καὶ δοξολογοῦσε τὸ Θεό.

Ὁ Δαρείος, σὰν εἶδε τὸ θαῦμα αὐτὸ ἐφοβήθηκε· διέταξε καὶ ἔβγαλαν ἀμέσως τὸ Δανιὴλ ἀπὸ τὸ λάκκο καὶ ἔρριξαν μέσα τοὺς ἐχθρούς του, ποὺ τοὺς κατεσπάραξαν ἀμέσως τὰ λεοντάρια.

Εἰκ. 24. Ὁ Δανιὴλ ἐστεκόταν γονατισμένος ἀνάμεσα στὰ λεοντάρια καὶ ἔψαλλε καὶ δοξολογοῦσε τὸ Θεό.

Ῥια. Ἀπὸ τότε ὁ Δανιὴλ ἐπῆρε ἀπὸ τὸ βασιλεῖα μεγάλα ἀξιώματα. Ποτὲ ὅμως δὲν ἐλησμόνησε τὸ Θεὸ καὶ ποτὲ δὲν ἔπαψε νὰ προσεύχεται.

Ὁ Δανιὴλ ἔγραψε προφητεῖες. Μεταξὺ τῶν ἄλλων προφήτευσε μὲ ἀκρίβεια τὸ χρόνο, ποὺ θὰ ἐγεννιῶταν ὁ Χριστὸς καὶ τὴν κατάλυσι τοῦ Περσικοῦ κράτους ἀπὸ τὸν Μέγα Ἀλέξανδρο καὶ τὴν ἀπελευθέρωσι τῶν Ἰουδαίων.

Ἡ μνήμη του ἑορτάζεται κάθε χρόνο στὶς 17 Δεκεμβρίου.

61. Ὁ Ἰωνᾶς

Ὁ Ἰωνᾶς ἔζησε στήν ἐποχή τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰσραήλ καί διακρινόταν γιά τή μεγάλη πίστι του στό Θεό. Τήν ἐποχή αὐτή οἱ κάτοικοι τῆς Νινευτ, πρωτεύουσας τῆς Ἀσσυρίας, ἦσαν πάρα πολὺ ἀσεβεῖς. Ὁ Θεός διέταξε τὸν Ἰωνᾶ νὰ πάη στή Νινευτ νὰ κηρύξη στοὺς κατοίκους τῆς νὰ μετανοήσουν καί νὰ πάψουν νὰ εἶναι ἀσεβεῖς, γιατί θὰ καταστραφοῦν.

Ὁ Ἰωνᾶς ὅμως ἐφοβήθηκε, ἐπειδὴ οἱ Νινευῖτες ἦσαν εἰδωλολάτρες, καί δὲν ἤθελε νὰ πάη. Γι' αὐτὸ κατέβη στήν παραλιακὴ πόλι Ἰόπη καί ἐμπήκε σ' ἓνα πλοῖο, ποῦ ἐπήγαινε γιά τὴν Ἰσπανία.

Μόλις τὸ πλοῖο ἐβγήκε στήν ἀνοικτὴ θάλασσα, ἐνῶ ἦταν καλοκαιρία καί ἐφυσοῦσε ἐλαφρὸ ἀεράκι, ξαφνικὰ ἄρχισε μεγάλη θαλασσοταραχὴ. Ἄγρια καί πελώρια κύματα ὑψώνοντο καί ἐκτυποῦσε τὸ πλοῖο μὲ ὀρμή. Ὅλους τοὺς ἔπιασε πανικὸς καί ἐπίστευαν ὅτι ἔφθασε τὸ τέλος τους.

Ἀπὸ τὴν ἀπελπισία τους ἐφώναζαν, ἔρριχναν ὅ,τι εἶχαν στή θάλασσα, γιά νὰ γίνῃ τὸ πλοῖο ἐλαφρότερο καί ἐπαρακαλοῦσαν ὁ καθένας τὸ Θεό του νὰ τοὺς σώσῃ. Μόνον ὁ Ἰωνᾶς ἦταν κάτω στὸ ἀμπάρι τοῦ πλοίου, ὅπου ξένοιαστος καί ἥσυχος ἐκοιμῶταν βαθιά.

Μὲ ὄλες τίς προσευχὰς καί τίς προσπάθειες ὁ ἀέρας δυνάμωνα περισσότερο καί τὸ πλοῖο ἐκινδύνευε ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμὴ νὰ βουλιάξῃ. Τότε ὁ πλοίαρχος καί οἱ ναῦτες ἐσκέφθησαν πῶς κάποιος ἀπὸ τοὺς ἐπιβάτες εἶναι αἷτιος τῆς τρικυμίας καί ἀπεφάσισαν νὰ ρίξουν κλῆρο.

Ὁ κλῆρος ἔπεσε στὸν Ἰωνᾶ. Ἐτρεξαν τὸν ἐξύπνησαν καί τὸν ἐρώτησαν, τί ἔχει κάμει καί εἶναι τόσο πολὺ θυμωμένος μαζί του ὁ Θεός. Ποῖος εἶναι, ἀπὸ ποῦ ἔρχεται καί ποιᾶς φυλῆς εἶναι. Ὁ Ἰωνᾶς ἀναγκάστηκε τότε νὰ τοὺς εἰπῇ τί εἶχε γίνῃ καί τοὺς

παρεκάλεσε νὰ τὸν ρίξουν στὴ θάλασσα, γιὰτὶ αὐτὸς ἦταν ὁ αἷτιος τῆς τρικυμίας.

Μόλις τὸν ἔρριξαν στὴ θάλασσα ἡ τρικυμία ἔπαψε, ἀλλὰ αὐτὸν τὸν κατάπιε ἓνα κῆτος, δηλ. ἓνα μεγάλο ψάρι (καρχαρίας). Στὴν κοιλιά τοῦ ψαριοῦ ἔμεινε τρεῖς ἡμέρες. Στὸ διάστημα ὅμως αὐτὸ μετανόησε καὶ κατὰ διαταγὴ τοῦ Θεοῦ τὸ ψάρι τὸν ἔβγαλε στὴν ξηρά. Κατόπιν βαδίζοντας τρεῖς ἡμέρες ἔφθασε στὴ Νινευτ καὶ ἐδίδαξε τοὺς ἀνθρώπους τῆς σύμφωνα μὲ τὴν ἐντολὴ τοῦ Θεοῦ. Οἱ Νινευῖτες μετανόησαν, ὁ Θεὸς τοὺς συγχώρησε καὶ ἡ πόλις τους δὲν κατεστράφηκε.

Ἡ μνήμη τοῦ Ἰωανᾶ ἐορτάζεται κάθε χρόνο στὶς 11 Σεπτεμβρίου.

Τ Ε Λ Ο Σ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Η ΠΡΟ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΩΝ ΙΣΤΟΡΙΑ

1.	Ἡ δημιουργία τοῦ κόσμου καὶ ἡ πλάσι τοῦ ἀνθρώπου	Σελ.	5
2.	Ὁ Παράδεισος καὶ οἱ πρωτόπλαστοι	»	6
3.	Ἡ ἁμαρτία τῶν πρωτοπλάστων	»	7
4.	Ἡ ἔξωσι τῶν πρωτοπλάστων ἀπὸ τὸν Παράδεισο	»	9
5.	Ὁ κατακλυσμὸς	»	11
6.	Ὁ Πύργος Βαβέλ καὶ ἡ διασπορά	»	13

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΟΙ ΠΑΤΡΙΑΡΧΑΙ

7.	Πρόσκλησι τοῦ Ἀβραάμ	»	15
8.	Ὁ Ἀβραάμ χωρίζεται ἀπὸ τὸ Λὼτ	»	16
9.	Ἡ καταστροφή τῶν Σοδὸμων καὶ τῶν Γομόρων καὶ ἡ σωτηρία τοῦ Λὼτ	»	17
10.	Ἡ φιλοξενία τοῦ Ἀβραάμ καὶ ἡ γέννησι τοῦ Ἰσαὰκ	»	19
11.	Ἡ θυσία τοῦ Ἰσαὰκ	»	20
12.	Ὁ γάμος τοῦ Ἰσαὰκ	»	22
13.	Ὁ Ἡσαῦ καὶ ὁ Ἰακώβ	»	24
14.	Ὁ Ἰσαὰκ εὐλογεῖ τὸν Ἰακώβ	»	25
15.	Ἡ φυγὴ καὶ τὸ ὄνειρο τοῦ Ἰακώβ	»	26
16.	Ὁ Ἰακώβ στὴ Μεσοποταμία	»	28
17.	Ἐπιστροφή τοῦ Ἰακώβ στὴν πατρίδα του	»	29

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΙΩΣΗΦ

18.	Ἡ πώλησι τοῦ Ἰωσήφ	»	32
19.	Ὁ Ἰωσήφ στὴν Αἴγυπτο	»	34

20.	Ὁ Ἰωσήφ στὴ φυλακῇ	Σελ.	34
21.	Τὰ ὄνειρα τοῦ Φαραὼ	»	36
22.	Ὁ Ἰωσήφ βγαίνει ἀπὸ τὴ φυλακῇ	»	36
23.	Οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Ἰωσήφ στὴν Αἴγυπτο	»	38
24.	Ὁ Ἰωσήφ φανερώνεται στοὺς ἀδελφούς του	»	40
25.	Ὁ Ἰακώβ ἐρχεται στὴν Αἴγυπτο	»	43

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΜΩΨΕΩΣ

26.	Ἡ γέννησι καὶ ἡ σωτηρία τοῦ Μωϋσέως	»	45
27.	Ἡ φυγὴ τοῦ Μωϋσέως καὶ ἡ κλήσι του ἀπὸ τὸ Θεὸ	»	47
28.	Οἱ δέκα πληγῆς τοῦ Φαραὼ	»	49
29.	Ἡ διάβασι τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης	»	51
30.	Οἱ Ἰσραηλίτες στὴν ἔρημο	»	52
31.	Οἱ δέκα ἐντολές	»	53
32.	Οἱ Ἰσραηλίτες λατρεύουν τὸ χρυσὸ μοσχάρι	»	55
33.	Ἡ περιπλάνησι τῶν Ἰσραηλιτῶν στὴν ἔρημο	»	57
34.	Νέα πορεία γιὰ τὴν Χαναὰν καὶ θάνατος τοῦ Μωϋσέως	»	59
35.	Ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ	»	61
36.	Ἡ Ἱστορία τοῦ πολυπαθοῦς Ἰώβ	»	63

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

ΟΙ ΚΡΙΤΕΣ

37.	Οἱ χρόνοι τῶν Κριτῶν	»	66
38.	Ὁ Γεδεὼν	»	67
39.	Ὁ Σαμφὼν	»	68
40.	Ὁ Ἥλι	»	70
41.	Ὁ Σαμουὴλ	»	71
42.	Ἡ Ἱστορία τῆς Ροῦθ	»	72

ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟΝ

ΟΙ ΧΡΟΝΟΙ ΤΩΝ ΒΑΣΙΛΕΩΝ

43.	Ὁ Σαούλ	»	75
44.	Ὁ Δαβὶδ καὶ ὁ Γολιάθ	»	77

45.	Ἡ μεγαλοψυχία τοῦ Δαβὶδ	Σελ.	79
46.	Ὁ Δαβὶδ γίνεται βασιλιάς	»	80
47.	Ἡ ἀμαρτία καὶ ἡ μετάνοια τοῦ Δαβὶδ	»	82
48.	Ἡ ἐπανάστασις τοῦ Ἀβεσσαλώμ καὶ ὁ θάνατος τοῦ Δαβὶδ	»	82
49.	Ὁ Σολομῶν	»	84
50.	Ἡ Σοφία τοῦ Σολομῶντος.	»	85
51.	Τὰ ἔργα τοῦ Σολομῶντος	»	87
52.	Ὁ Ροβοὰμ καὶ ὁ Ἱεροβοὰμ	»	89
53.	Κατάλυσι τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰσραήλ.	»	90
54.	Ἡ κατάλυσις τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰούδα. Αἰχμαλωσία τῆς Βαβυλώνας	»	91

ΜΕΡΟΣ ΕΚΤΟ

ΟΙ ΠΡΟΦΗΤΑΙ

55.	Τι ἦσαν οἱ προφῆται	»	94
56.	Ὁ Ἡλίας	»	94
57.	Ὁ Ἡσαΐας	»	97
58.	Ὁ Ἱερεμίας	»	98
59.	Ὁ Δανιήλ καὶ οἱ τρεῖς παῖδες στὴν κάμινον	»	99
60.	Ὁ Δανιήλ στὸ λάκκον τῶν λεόντων	»	100
61.	Ὁ Ἰωνᾶς	»	102

ΝΕΑ ΒΟΗΘΗΤΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Α' ΟΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ:

1. 'Ιστορία Παλαιάς Διαθήκης	Γ' Τάξεως	ΚΥΡΙΑΖΟΠΟΥΛΟΥ - ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ - ΓΑΒΑΛΑ
2. » Καινής	Δ'	» » »
3. 'Εκκλησιαστική 'Ιστορία Ε', Α' Έτος συν'λλίας		ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ - ΚΥΡΙΑΖΟΠΟΥΛΟΥ - ΓΑΒΑΛΑ
4. 'Ιστορία Παλαιάς Διαθήκης	Γ' Τάξεως	Α. ΟΡΕΙΝΟΥ
5. » Καινής	Δ'	» » »

Β' ΙΣΤΟΡΙΚΑ:

1. 'Ηρωϊκή 'Ελλάδα	Γ' Τάξεως	ΑΝΑΣΤ. ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ-ΕΥΑΓ. ΠΕΝΤΕΑ
2. 'Ιστορία 'Αρχ. 'Ελλάδος	Δ' Τάξεως	» » »
3. 'Ηρωϊκοί χρόνοι τής 'Ελλάδος, Γ' Δημοτικού		ΔΙΑΜΑΝΤ. - ΓΑΒΑΛΑ - ΚΥΡΙΑΖΟΠΟΥΛΟΥ
4. 'Ιστορία τής 'Αρχαίας 'Ελλάδος, Δ' Δημοτικού		ΚΥΡΙΑΖΟΠΟΥΛΟΥ - ΔΙΑΜΑΝΤ. - ΓΑΒΑΛΑ
5. 'Ιστορία 'Αρχαίας 'Ελλάδος	Γ' Δ' Α' ΕΤΟΣ ΣΥΝ'ΛΛΙΑΣ	Α. ΟΡΕΙΝΟΥ
6. » » »	Γ' Δ' Β'	» » »
7. Οι 'Ηρώες των 'Αρχαίων 'Ελλήνων	Γ' Τάξεως	» » »
8. 'Ιστορία τής 'Αρχαίας 'Ελλάδος	Δ'	» » »
9. 'Ιστορία Νέας 'Ελλάδος	ΣΤ' Τάξεως (έγκκριμ.)	ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ - ΚΥΡΙΑΖΟΠΟΥΛΟΥ
10. Βυζαντινή 'Ιστορία	Ε'	» » »
11. Βυζαντινή 'Ιστορία	Ε'	Π. ΖΕΡΒΟΥ

Γ' ΓΛΩΣΣΙΚΑ:

1. Γραμματικές 'Εννοιες	Α' Β' Τάξεως	Α. ΟΡΕΙΝΟΥ
2. Γραμματική & 'Ορθογρ. Δημοτικής	Γ', Δ' Τάξεως	Γ. Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ
3. » » »	Ε', ΣΤ'	» » »
4. Για να γράφουμε Καλώς 'Εκθέσεις	Γ', Δ', Ε', ΣΤ'	Γ. Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ

Δ' ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ:

1. 'Αριθμητική	Γ' Τάξεως	ΓΑΒΑΛΑ-ΔΙΑΜΑΝΤΟΠ. - ΚΥΡΙΑΖΟΠΟΥΛΟΥ
2. Μεθοδική 'Αριθμητική	Δ'	» » »
3. Μεθοδική 'Αριθμητική	Γ', Δ' Συν'λλίας	» » »
4. Γεωμετρία (ουστημένη)	Ε', ΣΤ'	Γ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ-Ι. ΚΑΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Ε' ΦΥΣΙΟΓΝΩΣΤΙΚΑ:

1. Φυσική 'Ιστορία	Γ' Τάξεως	Α' Έτος Συν'λλίας	ΚΟΝΙΔΑ-ΔΙΑΜΑΝΤΟΠ. - ΚΥΡΙΑΖΟΠΟΥΛΟΥ
2. Φυσική 'Ιστορία	Δ'	Β'	» » »
3. Φυσική 'Ιστορία	Ε' Τάξ.	» » »	ΚΟΝΙΔΑ - ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ
4. Φυσική 'Ιστορία	ΣΤ' Τάξ.	» » »	» » »
5. Φυσική 'Ιστορία	Ε' & ΣΤ' Τάξ.	Α' Έτος Συνδ.	» » »
6. Φυσική 'Ιστορία	Ε' & ΣΤ' Τάξ.	Β' Έτος Συνδ.	» » »
7. Φυσική 'Ιστορία	Γ' Τάξεως	» » »	Α. ΟΡΕΙΝΟΥ
8. » » »	Δ'	» » »	» » »
9. Φυσική 'Ιστορία	» » »	» » »	Μ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ
10. » Πειραματική	ΣΤ'	(έγκκριμ.)	Γ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ-Β. ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΥ
11. Φυσικὸς καὶ Πειραματικὸς	» » »	(έγκκριμ.)	ΛΑΣ. ΓΑΒΑΛΑ
12. » » »	» » »	» » »	ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ - ΚΟΝΙΔΑ

ΣΤ' ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑ:

1. Νέα Γεωγραφία 'Ελλάδος	Γ', Δ' Τάξεως	Α. ΟΡΕΙΝΟΥ
2. Γεωγραφία τής 'Ελλάδος	Γ' Τάξεως	Γ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ
3. Γεωγραφία τής 'Ελλάδος, Γ' καὶ Δ' Δημοτικού		ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ-ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ-ΠΕΝΤΕΑ
4. Πατριδωνυσία	Α' Τάξεως	ΓΑΒΑΛΑ-ΔΙΑΜΑΝΤΟΠ. - ΚΥΡΙΑΖΟΠΟΥΛΟΥ
5. Πατριδωνυσία	Β' Τάξεως	» » »
6. Γεωγραφία	Γ' Τάξεως	» » »
7. Γεωγραφία 'Ηπείρων	Ε' Τάξεως (έγκκριμ.)	ΧΙΟΥΡΕΑ - ΠΡΙΟΒΟΛΟΥ
8. Γεωγραφία Εὐρώπης	ΣΤ'	» » »
9. » Εὐρώπης	ΣΤ'	» » »
		ΛΑΣ. ΓΑΒΑΛΑ

Ζ' ΤΕΧΝΙΚΑ:

1. Καλλιγραφίες ὀρθῆς Γραφῆς	№ 1-2-3-4-5-6	Ξ. ΨΑΡΦΟΥ
2. 'Ιχθυογραφίες	№ 1-2-3-4-5-6	» » »
3. Χειροτεχνίες Χαρτεψαφηνικές	№ 1-2-3-4	» » »
4. Χειροτεχνίες-Χαρτεκοπτικές	σχ. 14x17 Μονόχρ.	» » »
5. » » »	σχ. 25x35 Πολύχρωμ.	» » »

ΑΠΑΣΑ Η ΥΛΗ Γ' καὶ Δ' Δημοτ. δεμένη

'Ατομικὸς 'Ελεγχος Ἐρμῆς
'Οδηγὸς. Νὰ ἐπιτύχετε στὸ Γυμνάσιον

ΓΑΒΑΛΑ - ΔΡΟΣΟΓΙΑΝΝΗ